

Bàng Uẩn Ngữ Lục

Dương Đình Hỷ dịch

---o0o---

Nguồn

<http://www.thuvienhoasen.org>

Chuyển sang ebook 10-05-2014

Người thực hiện :

Thu Đình- Diệu Hương Thủy - thuhoaidinh.hn@gmail.com

Nam Thiên - namthien@gmail.com

[Link Audio Tại Website http://www.phapthihoi.org](http://www.phapthihoi.org)

Mục Lục

- 01.Đôi Thoại Với Thạch Đầu
- 02.Đôi Thoại Với Mã Tô
- 03.Đôi Thoại Với Tế Phong
- 04.Đôi Thoại Với Đơn Hà
- 05.Đôi Thoại Với Bách Linh
- 06.Đôi Thoại Với Tùng Sơn
- 07.Đôi Thoại Với Bản Khê
- 08.Đôi Thoại Với Đại Mai
- 09.Đôi Thoại Với Đại Dục
- 10.Đôi Thoại Với Tắc Xuyên
- 11.Đôi Thoại Với Thạch Lâm
- 12.Đôi Thoại Với Cốc Ân Đạo Giả
- 13.Đôi Thoại Với Đại Đồng Phổ Tế
- 14.Đôi Thoại Với Trương Tư
- 15.Cư Sĩ Và Giảng Sư
- 16.Bà Bàng Ở Chùa
- 17.Lịch Đại Tản Văn

Những Bài Kệ Của Bàng Uẩn

Bài số 01

Bài số 02

Bài số 03

Bài số 04

Bài số 05

Bài số 06

Bài số 07

Bài số 08

Bài số 09

Bài số 10
Bài số 11
Bài số 12
Bài số 13
Bài số 14
Bài số 15
Bài số 16
Bài Số 17
Bài số 18
Bài Số 19
Bài số 20
Bài Số 21
Bài Số 22
Bài Số 23
Bài Số 24
Bài Số 25
Bài Số 26
Bài Số 27
Bài Số 28
Bài Số 29
Bài Số 30
Bài Số 31
Bài Số 32
Bài Số 33
Bài Số 34
Bài Số 35
Bài Số 36
Bài Số 37
Bài Số 38
Bài Số 39
Bài Số 40
Bài Số 41
Bài Số 42
Bài Số 43
Bài Số 44
Bài Số 45
Bài số 46
Bài Số 47
Bài Số 48
Bài Số 49

Bài Số 50
Bài Số 51
Bài Số 52
Bài Số 53
Bài Số 54
Bài Số 55
Bài Số 56
Bài Số 57
Bài Số 58
Bài Số 59
Bài Số 60
Bài Số 61
Bài Số 62
Bài Số 63
Bài Số 64
Bài Số 65
Bài Số 66
Bài Số 67
Bài Số 68
Bài Số 69
Bài Số 70
Bài Số 71
Bài Số 72
Bài Số 73
Bài Số 74
Bài Số 75
Bài Số 76
Bài Số 77
Bài Số 78
Bài Số 79
Bài Số 80
Bài Số 81
Bài Số 82
Bài Số 83
Bài Số 84
Bài Số 85
Bài Số 86
Bài Số 87
Bài Số 88
Bài Số 89

Bài Số 90
Bài Số 91
Bài Số 92
Bài Số 93
Bài Số 94
Bài Số 95
Bài Số 96
Bài Số 97
Bài Số 98
Bài Số 99
Bài Số 100
Bài Số 101
Bài Số 102
Bài Số 103
Bài Số 104
Bài Số 105
Bài Số 106
Bài Số 107
Bài Số 108
Bài Số 109
Bài Số 110
Bài Số 111
Bài Số 112
Bài Số 113
Bài Số 114
Bài Số 115
Bài Số 116
Bài Số 117
Bài Số 118
Bài Số 119
Bài Số 120
Bài Số 121
Bài Số 122
Bài Số 123
Bài Số 124
Bài Số 125
Bài Số 126
Bài Số 127
Bài Số 128
Bài Số 129

Bài Số 130
Bài Số 131
Bài Số 132
Bài Số 133
Bài Số 134
Bài Số 135
Bài Số 136
Bài Số 137
Bài Số 138
Bài Số 139
Bài Số 140
Bài Số 141
Bài Số 142
Bài Số 143
Bài Số 144
Bài Số 145
Bài Số 146
Bài Số 147
Bài Số 148
Bài Số 149
Bài Số 150
Bài Số 151
Bài Số 152
Bài Số 153
Bài Số 154
Bài Số 155
Bài Số 156
Bài Số 157
Bài Số 158
Bài Số 159
Bài Số 160
Bài Số 161
Bài Số 162
Bài Số 163
Bài Số 164
Bài Số 165
Bài Số 166
Bài Số 167
Bài Số 168
Bài Số 169

Bài Số 170
Bài Số 171
Bài Số 172

---o0o---

Nhượng Châu cư sĩ Bàng Uẩn tên tự Đạo Huyền là người huyện Hành Dương, Hành Châu. Gia đình vốn theo Đạo Nho, ông sớm ngộ trần lao, chí cầu chân đế.

Dù cư sĩ ở đâu, hoặc đi và tới nơi nào cũng có người đặt câu hỏi, và cư sĩ đều trả lời thỏa đáng, như vang theo trống. Ông không phải là loại người có thể đánh giá hay xếp hạng vào loại người nào được.

---o0o---

01.Đối Thoại Với Thạch Đầu

1.-Khoảng đầu năm Đường Trinh Nguyên ông đến thăm Thạch Đầu hỏi

-Người không làm bạn với vạn pháp là ai ?

Thạch Đầu lấy tay bịt miệng ông. Ông hoát nhiên có tỉnh.

2.-Một hôm Thạch Đầu hỏi ông :

-Từ khi ông gặp lão tăng, việc hàng ngày thế nào ?

-Nếu hỏi việc hàng ngày thì con không có chỗ mở miệng.

-Vì tôi biết ông như thế nên nay tôi mới hỏi.

Ông bèn trình lên bài kệ :

Việc hàng ngày không khác

Riêng tôi tự thấy vui

Mọi việc chẳng nắm bở

Mọi chôn chẳng nghịch xuôi

Gò núi hết bụi đời

Thần thông và diệu dụng

Xách nước, bỏ củi thôi.

Thạch Đầu chấp nhận và hỏi :

-Ông sẽ mặc áo đen hay áo trắng ?

-Xin cho con theo sở nguyện.

Do đó ông không cạo đầu, không nhuộm áo.

---o0o---

02.Đối Thoại Với Mã Tổ

1.-Sau ông tới Giang Tây tham Mã Tổ. Ông hỏi :

-Người không cùng vạn pháp làm bạn là ai ?

-Đợi tới khi ông hớp một ngụm cạn hết nước Tây Giang tôi sẽ bảo ông.

Ngay câu nói ấy ông lãnh ngộ huyền chỉ. Bèn trình bài kệ :

Mười phương đều tụ lại

Người người học vô vi

Đây là trường chọn Phật

Tâm Không trúng kỳ thi.

Ông ở lại tham học với Mã Tổ hai năm.

Ông có viết bài kệ :

Có trai chẳng cưới vợ

Có gái chẳng gả chồng

Cả nhà vui hội họp

Cùng bàn lý vô sanh.

2.-Một hôm ông hỏi Mã Tổ :

-Một người chẳng rõ bản lai, thỉnh hòa thượng ngửng mặt.

Mã Tổ cúi mặt xuống.

-Chỉ có hòa thượng là người chơi được đàn không dây.

Cư sĩ bèn lay. Mã Tổ trở về phòng phương trượng. Bàng Uẩn nói với theo :

-Hòa thượng khéo quá hóa vụng !

3.-Một hôm ông hỏi Mã Tổ :

-Nước không gân cốt sao mang nổi thuyền nặng vạn học ?

-Nơi đây chẳng có nước, cũng chẳng có thuyền, nói gân cốt cái gì ?

---o0o---

Đối Thoại Với Dược Sơn

1.-Ông tới tham Dược Sơn. Dược Sơn hỏi :

-Chuyện ấy có thể chứa trong nhất thừa không ?

-Con hàng ngày lo kiếm bữa, không biết chuyện ấy có trong nhất thừa không ?

-Ông chẳng gặp Thạch Đầu có đúng không ?

-Giơ tay lên, hạ tay xuống chưa phải là hảo thủ.

-Làm phương trượng lão tăng bận lắm!

-Trân trọng !

-Giơ tay lên, hạ tay xuống là hảo thủ.

-Câu hỏi về nhất thừa đã mất rồi !
-Phải, phải.

2.-Khi ông từ biệt, Dược Sơn sai 10 thiền khách tiễn đến cửa, ông chỉ tuyết đang rơi nói :

-Tuyết đẹp thay ! Từng phiến, từng phiến không rơi chỗ khác.

Có Toàn thiền khách hỏi :

-Rơi xuống đâu vậy ?

Ông cho một tát tai, Toàn thiền khách kêu lên :

-Sao thô bạo vậy ?

-Vậy cũng xưng là thiền khách, ngay lão Diêm Vương cũng chẳng thể tha ông.

-Còn cư sĩ thì sao ?

Ông lại tát thêm một cái nữa :

-Có mắt như mù, có miệng như câm.

---o0o---

03.Đối Thoại Với Tế Phong

1.-Ông tới thăm Tế Phong, vừa mới bước vào viện Tế Phong đã hỏi :

-Kẻ tục nhân này không ngớt tới viện để được gì ?

Ông ngoảnh nhìn hai bên rồi hỏi :

-Ai nói thế ? Ai nói thế ?

Tế Phong hét lớn .

Ông nói :

-Là tôi đây !

-Nói thẳng có phải không ?

-Còn có gì đằng sau sao ?

Ngoảnh đầu lại Tế Phong kêu :

-Nhìn kia ! Nhìn kia !

-Giặc cỏ đại bại !

Tế Phong không nói gì.

2.-Một hôm ông cùng Tế Phong dạo bước, ông bước lên trước một bước và nói :

-Tôi hơn ông một bước.

-Chẳng trước chẳng sau, ông già còn muốn trước.

-Khô trong khô không nói thế.

-Sợ tôn ông không cam tâm.

-Nếu tôi không đồng ý thì ông làm gì ?

-Nếu tôi có gậy trong tay thì nện ông một trận không thương sót.

Ông liền thoi cho Tế Phong một đám :

-Không tốt lắm.

Tế Phong kiểm gậy ông ngăn lại ;

-Hôm nay giặc cỏ đại bại rồi.

Tế Phong cười lớn :

-Là tôi vụng về hay ông khéo léo.

Ông vỗ tay :

-Thế là hòa !

3.-Một hôm ông hỏi Tế Phong :

-Từ đây đến đỉnh núi xa bao nhiêu dặm ?

-Ông từ đâu tới ?

-Dốc không thể nói.

-Dốc nhiều ít ?

-Một, hai, ba.

-Bốn, năm, sáu.

-Sao không nói bảy ?

-Nếu tôi nói bảy sẽ có tám.

Cư sĩ nói :

-Ông có thể ngưng ở đó.

-Ông cứ tiếp tục.

Cư sĩ hét lớn đi ra.

Tế Phong cũng hét lớn.

4.-Một hôm ông bảo Tế Phong :

-Không nên nói trực tiếp.

-Xin Bàng công chỉ cho tôi.

-Sao ông thất thần vậy ?

-Tôi có câu hỏi nhưng ông trả lời không được.

-Đúng vậy, đúng như tôi nghĩ.

---o0o---

04.Đối Thoại Với Đơn Hà

1.-Một hôm Đơn Hà Thiên Nhiên đến thăm ông. Vừa tới cửa thì thấy con gái ông là Linh Chiếu đang mang một giỏ rau. Đơn Hà hỏi :

-Cư sĩ có nhà không ?

Linh Chiếu đặt rổ rau xuống, lễ phép khoanh tay đứng im. Đơn Hà hỏi lại :

-Cư sĩ có nhà không ?

Linh Chiếu nhắc giỏ rau lên, bước đi.

Khi cư sĩ về, Linh Chiếu thuật lại cho ông nghe. Cư sĩ hỏi :

-Đơn Hà có đây không ?

-Ông đi rồi !

-Sửa vẽ trên đất đỏ (chỉ một việc vô dụng).

2.-Sau, khi Đơn Hà đến thăm ông, mặc dầu ông thấy Đơn Hà đến, ông không đứng dậy nghênh đón hay nói một câu gì. Đơn Hà giơ phát tử lên, ông cũng giơ trùy lên.

Đơn Hà hỏi :

-Chỉ là cái này hay còn gì nữa không ?

-Lần này gặp ông không giống các lần trước.

-Chẳng tổn hại thanh danh.

-Ông vừa bị một vố.

-Nếu là vậy tôi đã bị á khẩu.

-Ông bị á khẩu là do bản phận sự của ông, và bây giờ ông làm tôi bị lây.

Đơn Hà ném phát tử xuống và bỏ đi. Ông gọi :

-Nhiên xà lê ! Nhiên xà lê !

Đơn Hà đi không ngoảnh cổ lại.

-Ông ta không những câm mà còn điếc nữa !

3.-Một hôm, Đơn Hà lại đến thăm ông, khi đi tới cửa thì họ gặp nhau. Đơn Hà hỏi :

-Cư sĩ có nhà không ?

-Người đói không chọn thức ăn.

-Lão Bàng có nhà không ?

-Trời xanh ! Trời xanh !

Bàng cư sĩ nói rồi đi vào nhà.

Đơn Hà cũng than :

-Trời xanh ! Trời xanh !

Than rồi trở về nhà.

4.-Một hôm Đơn Hà hỏi ông :

-Gặp mặt hôm nay so với hôm qua thế nào ?

-Trở cho tôi việc hôm qua thế nào dưới con mắt Thiền.

-Thiền nhãn có thể chứa ông.

-Tôi trong mắt ông.

-Mắt tôi rất hẹp, ông kiếm đâu ra chỗ để chứa thân ông ?

-Tại sao mắt lại hẹp ? Tại sao lại phải để thân trong đó ?

-Nếu ông nói thêm một lời nữa thì đối thoại đã tròn rồi.

Đơn Hà không trả lời.

-Và lời nói đó thì không ai có thể nói được.

5.-Một hôm ông tới đứng trước mặt Đon Hà, hai tay khoanh lại trước ngực. Đon Hà không thèm để ý đến ông, ông đứng một lúc rồi đi ra. Khi ông trở lại Đon Hà tới đứng trước mặt ông, hai tay khoanh trước ngực, sau một lúc trở về phòng phương trượng.

Đon Hà nói :

- Tôi tới ông đi, chúng ta không đi đâu cả.
- Cái ông già này tới lui không ngừng bao giờ mới xong ?
- Ông chả có chút từ bi nào.
- Tôi đã dẫn gã tới mộng.
- Lấy gì dẫn ?

Lúc đó Đon Hà nhấc mũ trên đầu cư sĩ nói :

- Ông giống một vị sư già.
- Ông giăng lấy mũ đội lên đầu Đon Hà :
- Ông giống một người tục.
  - Phải đó ! Phải đó !

-Còn tính khí xưa.

Đon Hà ném mũ xuống đất :

- Giống như mũ quan.
  - Phải đó ! Phải đó !
  - Làm sao tôi quên được tính khí xưa ?
- Ông phẩy tay ba lần :
- Động trời, động đất.

6.-Một hôm Đon Hà thấy ông đang tới bèn làm vẻ đang chạy, ông nói :

-Đó là thế ném, còn thế gằm thì sao ?

Đon Hà ngồi xuống.

Ông đứng trước mặt Đon Hà dùng gậy viết số 7, Đon Hà viết số 1 ở dưới.

-Vì có số 7 mới thấy số 1. Nhìn thấy số 1 thì quên số 7.

Đon Hà đứng dậy. Ông bảo :

- Hãy ngồi lâu thêm chút nữa, hãy còn câu nữa.
  - Tôi có thể trước ngữ không ?
- Ông khóc 3 tiếng rồi đi !

7.-Một hôm ông cùng Đon Hà đi dạo, trông thấy một ao nước sâu, trong; ông chỉ ao cho Đon Hà và nói :

- Như thế đó không thể phân biệt được.
  - Dĩ nhiên là không.
- Ông vốc nước vẩy vào Đon Hà.

-Đừng làm vậy ! Đừng làm vậy !
-Tôi phải làm.
Đơn Hà cũng vốc nước vẩy vào ông.
-Ông phải làm gì bây giờ ?
-Không làm gì khác.
-Hiếm người được tiện nghi.
-Ai thiếu tiện nghi ?

8.-Một hôm Đơn Hà cầm một chuỗi tràng ở tay, ông đến giặt lấy :
-Hai chúng ta đều trắng tay. Bây giờ xong chuyện rồi !
-Ông già ghen tỵ không biết phân phải trái
-Tôi không hiểu . ông, tôi không làm thế nữa.
Đơn Hà hét lớn.
-Ông thiệt đáng sợ !
-Tôi tiếc chẳng có gậy.
-Tôi già rồi không ăn gậy được đâu.
-Đánh ông vô ích.
-Dù vậy ông vẫn chưa cho tôi lời chỉ dẫn nào.
Đơn Hà đưa cho ông chuỗi hạt và đi ra.
-Đồ ăn trộm, ông không lấy lại được đâu.
Đơn Hà ngoảnh đầu lại cười ha hả.
-Ông thua rồi !
Đơn Hà nắm lấy tay ông :
-Ông đừng bảo thủ.
Ông cho Đơn Hà một cái tát.

---o0o---

05.Đôi Thoại Với Bách Linh

1.-Một hôm ông và Bách Linh gặp nhau trên đường. Bách Linh hỏi ông :
-Nam Nhạc đặc lực cú, ông có chỉ cho ai không ?
-Tôi có chỉ.
-Cho ai ?
Ông tự chỉ vào mình.
-Bàng công.
-Ông thật hơn cả Văn Thù và Tu Bồ Đề.
-Ai được đặc lực cú của ông ?
Bách Linh đội nón lên đầu, bước đi.
-Đi mạnh giỏi.

Bách Linh chẳng quay đầu, đi thẳng.

2.- Một hôm Bách Linh bảo ông :

-Dù ông nói hay không nói thì cũng không thoát, hãy nói cho tôi biết ông không thoát cái gì ?

Ông nhăn mũi.

-Tuyệt diệu !

-Ông khen lắm rồi !

-Ai không ? Ai không ?

-Bảo trọng.

Ông nói rồi đi ra.

3.-Một hôm Bách Linh đang ngồi, ông vừa bước vào Bách Linh nắm lấy ông :

-Người nay nói, người xưa nói, còn ông nói gì ?

Ông cho Bách Linh một cái tát, Bách Linh kêu :

-Ông không thể nói !

-Nếu nói sẽ sai !

-Hãy trả tôi cái tát.

-Hãy tát tôi.

-Bảo trọng !

4.-Một hôm ông hỏi Bách Linh :

-Làm sao khỏi bị người vu cáo ?

-Sao tránh được ?

-Tôi biết rõ !

-Gậy không đánh người chẳng làm gì !

Ông xoay người bảo Bách Linh :

-Hãy đánh tôi !

Khi Bách Linh nhặt gậy giơ lên, ông nắm lấy Bách Linh :

-Xem ông làm sao thoát ?

Bách Linh không trả lời.

---o0o---

06.Đôi Thoại Với Tùng Sơn

1.-Khi ông cùng Tùng Sơn uống trà, ông giơ chén trà lên hỏi :

-Ai cũng có vì sao nói không được ?

-Vì ai cũng có nên không nói được.

-Vậy vì sao ông nói ?

-Không thể không nói.

-Hiển nhiên ! Hiển nhiên !

Tùng Sơn uống trà, ông hỏi :

-Ông uống trà sao không vái khách ?

-Ai ?

-Tôi !

-Sao tôi lại phải vái ?

Về sau Đơn Hà nghe chuyện này bảo :

-Nếu không phải là Tùng Sơn thì đã thua lão già này rồi.

Ông nghe được câu ấy bèn sai người nhắn với Đơn Hà :

-Sao không bắt bẻ trước khi tôi giơ tách trà lên ?

2.-Một hôm ông và Tùng Sơn cùng nhìn xem một con trâu cày, ông chỉ trâu nói :

-Nó an lạc nhưng chưa biết mình an lạc.

-Trừ ông ra thì ai biết tâm trạng nó !

-Cho tôi biết nó chưa biết gì ?

-Tôi chưa tham Thạch Đầu nên không thể nói !

-Nếu tham rồi thì sao ?

Tùng Sơn vỗ tay ba lần.

3.-Một hôm ông tới thăm Tùng Sơn, thấy Tùng Sơn cầm gậy bèn hỏi :

-Tay ông cầm gì đó ?

-Tôi già rồi, không có cái này không bước được một bước.

-Dù vậy ông vẫn còn mạnh.

Tùng Sơn đánh ông.

-Bỏ gậy xuống, tôi hỏi ông một câu.

Tùng Sơn ném gậy xuống đất.

-Ông bạn già lời trước chẳng hợp với lời sau.

Tùng Sơn hét lớn.

-Trời xanh ! Hãy còn oán khổ !

4.-Một hôm ông và Tùng Sơn cùng đi, thấy một đám tăng đang nhặt rau, lá vàng bỏ đi.

-Nếu không xanh, không vàng thì sao ?

-Ông nói đi !

-Đối với hai chúng ta làm chủ, khách là khó nhất.

-Đến đây ông định làm chủ sao ?

-Ai không thể chứ !

-Chẳng phải ! Chẳng phải !

-Nói chẳng rơi vào xanh hay vàng rất khó.

-Nhưng ông vừa nói đó !
Ông bảo đám tăng :
-Trân trọng !
-Đại chúng tha ông lạc cơ xứ !
Ông bèn bỏ đi.

5.-Một hôm ông và Tùng Sơn đang nói chuyện, Tùng Sơn nhắc một cái thước trên bàn lên hỏi :
-Ông có thấy cái này không ?
-Có thấy.
-Thấy gì ?
-Tùng Sơn ! Tùng Sơn !
-Ông không được nói ra.
-Tại sao không ?
Tùng Sơn ném cái thước xuống, ông nói :
-Có đầu không có đuôi làm tôi phát điên.
-Chẳng phải vậy, hôm nay chẳng phải là ông không nói được sao ?
-Không đầu, không đuôi.
-Trong mạnh có yếu, trong yếu có mạnh.
Tùng Sơn ôm ông bảo :
-Bạn già chưa chạm tới nó chút nào !

---o0o---

07.Đối Thoại Với Bản Khê

1.-Ông hỏi Bản Khê :
-Đơn Hà đánh thị giả là có ý gì ?
Đó là đại lão ông xem người dài ngắn thế nào.
-Vì tôi với ông là bạn đồng môn nên mới hỏi.
-Nếu vậy hãy thuật lại từ đầu rồi tôi và ông sẽ thương lượng.
-Đại lão ông không thể nói với ông về thị phi của người.
-Niệm tình ông già cả.
-Tội quá ! Tội quá !

2.-Một hôm Bản Khê thấy ông tới, Bản Khê nhìn ông một lát. Ông dùng gậy vẽ một vòng tròn trên đất. Bản Khê bèn bước vào vòng tròn. Ông hỏi :
-Như thế hay không như thế ?
Ông ném gậy xuống, đứng im.
Bản Khê bảo :

-Ông đến với gậy, ra đi không gậy.
-May được viên thành ! Đừng nhọc xem nó.
Bản Khê vỗ tay :
-Tuyệt diệu ! Không gì để được.
Ông nắm lấy gậy, chống mà đi.
Bản Khê nói với theo :
-Coi chừng đường !
Ông bảo :
-Vì sao ? Vì sao ?

3.-Bản Khê hỏi ông :
-Khi Đạt Ma từ Tây sang cầu đầu tiên ông nói là gì ?
-Ai mà nhớ !
-Ông kém trí nhớ.
-Đừng nói chuyện được mất ngày xưa.
Bản Khê hỏi ;
-Vậy chuyện bây giờ thì sao ?
-Không có lời nào để nói.
-Nói câu đó trước mặt hiền giả là xuất sắc.
-Nhưng ông là người có mắt.
-Chỉ khi nói mà không hàm ..
-Không có vật gì để vào mắt.
-Mặt trời đang ở đỉnh đầu, ngược mắt rất khó.
-Sợ khô bị khoan thủng.
-Ai nhận ra ?
-Ông thật là tuyệt !
Bản Khê trở về phòng.

---o0o---

08.Đối Thoại Với Đại Mai

1.-Ông đến tham Đại Mai. Vừa gặp nhau ông hỏi :
-Từ lâu đã muốn gặp ông, không biết mai đã chín chưa ?
-Chín rồi ! Ông cắn vào đâu ?
-Tôi thích mút mai.
-Trả hột cho tôi !
Đại Mai nói rồi chìa tay ra, ông bèn đi.

---o0o---

09.Đổi Thoại Với Đại Dục

1.-Một hôm ông đến thăm Đại Dục ở núi Phù Dung. Đại Dục dâng cơm, ông đưa tay nhận; Đại Dục rút tay lại bảo :

-Khi xưa Tịnh Danh chỉ trích thọ khí khi tâm động, nay cơ này ông có chấp nhận không ?

-Lúc đó Thiện Hiện chẳng phải là tác gia sao ?

-Tôi không quan tâm chuyện đó.

-Cơm đến miệng thì đoạt mất.

Đại Dục bỏ cơm xuống, Bàn Uẩn nói :

-Chẳng cần nói thêm một lời nào !

2.-Ông hỏi Đại Dục :

-Mã đại sư có bày tỏ với ông sự thành thực giúp đỡ kẻ khác của mình không ?

-Tôi còn chưa gặp Mã Tổ, làm sao biết đại sư có thành thật hay không ?

-Quan điểm này thật không đâu có !

-Ông không nên chỉ nói một chiều.

-Chỉ nói một chiều ông sẽ mất tông chỉ, nếu nói 2 chiều, 3 chiều ông còn mở miệng được không ?

-Thật không mở miệng được.

Ông vỗ tay rồi đi.

---o0o---

10.Đổi Thoại Với Tác Xuyên

1.-Ông đến thăm Tác Xuyên ở Thử Châu. Tác Xuyên hỏi :

-Ông còn nhớ đạo lý khi đến tham Thạch Đầu không ?

-Ông còn nêu chuyện này ra làm gì ?

-Tôi biết tham lâu sẽ trở thành chậm chạp.

-Ông còn lụ khụ hơn tôi.

-Chúng ta đồng thời nên khắc biệt chẳng bao nhiêu.

-Tôi mạnh hơn ông.

-Chẳng phải ông mạnh hơn, chỉ là tôi thiếu mũ của ông.

Ông bỏ mũ ra nói :

-Giờ tôi như ông.

Tác Xuyên cười vui vẻ.

2.-Một hôm, Tác Xuyên đang hái trà, ông nói :

-Pháp giới chẳng chứa thân người, ông còn thấy tôi không ?

-Không ai ngoài tôi trả lời ông.
-Có hỏi có đáp là chuyện thường.
Tắc Xuyên tiếp tục hái trà không thèm để ý.
-Đừng phiền câu tôi vừa hỏi.
Tắc Xuyên tiếp tục hái trà.
Ông hét lớn :
-Lão già vô lễ này, đợi tôi đem chuyện này kể cho những người sáng mắt nghe.
Tắc Xuyên bỏ rổ hái trà xuống, trở về phòng phương trượng.

3.-Một hôm Tắc Xuyên đang ngồi ở phòng phương trượng, ông trông thấy và nói :
-Ông chỉ biết ngồi thẳng, không biết có tăng đến tham.
Tắc Xuyên thông một chân xuống. Ông đi ra, đi được hai, ba bước quay lại nhìn.
Tắc Xuyên lại kéo chân về.
-Ông thật tự do, tự tại.
-Tôi là chủ.
-Ông chỉ biết có chủ, không biết có khách.
Tắc Xuyên gọi thị giả pha trà. Ông múa mà ra.
Đổi Thoại Với Lạc Phô .
Ông đến thăm Lạc Phô, vái chào rồi nói :
-Mùa hạ thì nóng chết người, mùa đông thì lạnh cóng.
-Không sai !
-Tôi già rồi.
-Sao không nói lạnh khi lạnh, nóng khi nóng ?
-Phát hiện bị điếc có lợi gì ?
-Tha ông 20 gậy.
-Ông làm tôi cảm mồm, tôi làm ông mù mắt.

---o0o---

11.Đổi Thoại Với Thạch Lâm

1.-Thạch Lâm thấy ông đến bèn giơ phát tử lên :
-Không rơi vào Đơn Hà cơ, hãy nói 1 câu xem ?
Ông cướp lấy phát tử, giơ tay lên. Thạch Lâm nói :
-Đó là Đơn Hà cơ.
-Đừng rơi vào tôi.
-Đơn Hà bị cầm, Bàn công bị điếc.
-Đúng vậy !
Thạch Lâm không nói gì.
-Những gì tôi nói chỉ là ngẫu nhĩ.

2.-Một hôm Thạch Lâm bảo ông :
-Tôi có một câu hỏi, xin ông đừng tiếc lời.
-Xin cứ hỏi.
-Sao ông tiếc lời ?
-Câu hỏi này khiến rơi vào bẫy.
Thạch Lâm bịt tai :
-Tác gia ! Tác gia !

3.-Một hôm Thạch Lâm đưa trà cho ông . Ông giơ tay nhận thì Thạch Lâm rút tay lại, hỏi :
-Giờ thì sao ?
-Có mồm chẳng nói được.
-Ông nên thế đó !
-Vô lý !
Ông phát tay áo đi ra.
-Tôi rõ ông mà !
Ông quay lại.
-Thật vô lý.
Ông không nói gì, Thạch Lâm bảo :
-Ông có thể không lời.
Đối Thoại Với Ngưỡng Sơn.
Ông tới thăm Ngưỡng Sơn bảo :
-Đã lâu tôi muốn đến thăm ông, tới nơi sao ông lại cúi đầu ?
Ngưỡng Sơn đưa phất tử lên.
-Đúng vậy !
-Chỉ lên hay chỉ xuống ?
Ông đánh vào lộ trụ bảo :
-Tuy không ai tôi vẫn muốn lộ trụ chứng minh.
Ngưỡng Sơn ném phất tử xuống :
-Ông có thể đi khắp nơi kể chuyện này !

---o0o---

12.Đối Thoại Với Cốc Ẩn Đạo Giả

Ông đến thăm Cốc Ẩn đạo giả. Cốc Ẩn hỏi :
-Ai ?
Ông giơ phất tử lên. Cốc Ẩn không nói gì. Ông nói :
-Ông chỉ biết thượng thượng cơ, không biết thượng thượng sự.

-Thế nào là thượng thượng sự ?
Ông giờ phát tử lên.
-Đừng thô bạo.
-Khá thương rắng làm chủ.
-Người có cơ không giờ trừ, phát tử hay ngôn từ đối đáp, nếu gặp người đó thì ông phải làm sao ?
-Tôi sẽ gặp hấn ở đâu ?
Cốc Ân nắm lấy ông.
-Đó là cách ông làm đó sao ?
Ông nhổ vào mặt Cốc Ân. Cốc Ân không nói gì.
Ông làm bài kệ :
Nước lửa không có cá
Buông câu có cá đâu
Cười ông bị chọc giận
Dạy thiên cho ông râu
Bị nhổ vào ngay mặt
Có dám nhìn tôi đâu !

---o0o---

13.Đối Thoại Với Đại Đồng Phổ Tế

1.-Một hôm ông đến thăm Phổ Tế, giờ giỏ tre đang cầm trong tay lên gọi :
-Đại Đồng sư ! Đại Đồng sư !
Phổ Tế không trả lời. Ông bảo :
-Khi Thạch Đầu tới băng tan, ngói vỡ.
-Hiển nhiên là vậy chẳng cần ông nói.
Ông ném giỏ tre xuống hỏi :
-Ai nói không đáng một xu ?
-Dù không đáng một xu, nhưng thiếu nó sao được ?
Ông múa mà đi.
Phổ Tế giờ giỏ tre lên gọi :
-Cư sĩ ?
Ông ngoảnh đầu lại. Phổ Tế múa mà đi. Ông vỗ tay :
-Về đi ! Về đi thôi !

2.-Một hôm Phổ Tế bảo ông :
-Chỉ có một lời vài người trong quá khứ và hiện tại có thể thoát được, ông có thoát được không ?
-Dạ có !

Phổ Tế lập lại câu hỏi, ông hỏi lại :

-Ông từ đâu đến ?

Phổ Tế lập lại câu hỏi nữa, ông cũng hỏi lại :

-Ông từ đâu đến ?

Phổ Tế nói :

-Câu này không chỉ người nay hỏi mà người xưa cũng đã hỏi.

Ông nhảy múa mà ra. Phổ Tế nói :

-Tên diên này sai rồi. Ai sẽ khám phá hấn ?

3.-Một hôm Phổ Tế đến thăm ông. Ông nói :

-Tôi nhớ khi còn trong bụng mẹ tôi có một lời, tôi sẽ chỉ cho ông, nhưng ông đừng coi đó là nguyên lý.

-Ông hãy còn cách đời.

-Tôi vừa nói ông đừng coi đó là nguyên lý.

-Sao tôi không kinh ngạc vì một câu làm kinh ngạc mọi người ?

-Sự hiểu biết của ông đủ để làm cho người ta kinh ngạc.

-Câu không coi đó là nguyên lý đã trở thành nguyên lý.

-Ông chẳng những cách một đời, hai đời.

Ông phẩy tay ba lần.

4.-Một hôm ông đến thăm Phổ Tế. Thấy ông đến Phổ Tế đóng cửa lại nói :

-Ông lão biết nhiều đừng đến thăm tôi.

-Là lỗi ai khiến ông ngồi một mình, mình nói mình nghe ?

Phổ Tế mở cửa, ngay khi ông bước ra liền bị Bàn Uẩn nắm lấy hỏi :

-Là ông biết nhiều hay tôi biết nhiều ?

-Hãy bỏ biết nhiều qua một bên, sự khác biệt giữa mở cửa, đóng cửa và bày và dấu thế nào ?

-Câu hỏi này làm người ta tức chết !

Phổ Tế im lặng. Ông nói :

-Khéo quá hóa vụng.

---o0o---

14.Đối Thoại Với Trương Tư

Ông đến thăm Trương Tư nhằm lúc Tư sắp thượng đường. Đại chúng đã tụ họp đầy đủ. Ông bước ra trước nói :

-Các ông hãy tự kiểm điểm cho tốt.

Lúc Trương Tư dạy chúng, ông đứng ở phía bên phải.

Một ông tăng hỏi :

-Không xúc phạm chủ nhân ông, xin thầy cho một lời.

Trương Tư hỏi :

-Ông có biết ông Bàng không ?

-Không biết.

Ông nắm lấy tay ông tăng than :

-Khô thay ! Khô thay !

Ông tăng không trả lời, ông đẩy ông tăng ra.

Lát sau Trương Tư hỏi ông :

-Ông tăng vừa rồi có ăn gậy không ?

-Đợi ông ta cam tâm nhận.

-Ông chỉ thấy đầu nhọn của cái trùy, không thấy bệ vuông của cái đục.

-Câu nói này chỉ áp dụng cho tôi, còn người ngoài nghe thì chẳng lợi.

-Không lợi cái gì ?

-Ông chỉ thấy bệ vuông của cái đục, không thấy mũi nhọn của cái trùy.

Bàng Cư Sĩ Đọc Kinh.

Ông đang nằm trên giường đọc kinh, một ông tăng trông thấy bảo :

-Cư sĩ, ông phải nghiêm trang khi đọc kinh.

Ông giờ một chân lên. Ông tăng không nói gì được.

Gặp Một Ông Tăng Hóa Duyên.

Một hôm, ông đi bán giỏ tre ở chợ Hồng Châu gặp một ông tăng hóa duyên, ông lấy ra một xu và hỏi :

-Làm sao không hạnh phụ tín thí, nếu nói được thì tôi cho ông xu này !

Ông tăng không nói được.

-Ông hỏi tôi, tôi sẽ nói cho nghe.

-Làm sao không hạnh phụ tín thí ?

-Ít người nghe, ông có hiểu không ?

-Không hiểu.

-Người không hiểu là ai ?

Gặp Mục Đồng.

Một hôm ông thấy một mục đồng, bèn hỏi :

-Đường này đi đâu ?

-Ngay cả đường tôi cũng không biết.

-Thằng nhỏ chăn trâu !

-Súc sinh !

-Hôm nay ngày mấy ?

-Ngày gieo mạ.

Ông bèn cười.

---o0o---

15. Cư Sĩ Và Giảng Sư

Ông gập vị giảng sư đang giảng kinh Kim Cương tới đoạn vô ngã, vô nhân ông liền hỏi :

-Giảng sư nếu đã vô ngã, vô nhân thì ai đang giảng và ai đang nghe ?

Giảng sư không trả lời được.

-Tuy tôi chỉ là người thường nhưng biết chút ít.

-Ý ông là sao ?

Ông bèn đọc bài kệ.

1. Tâm như cảnh cũng như
Không thực cũng không hư
Không quản vô vì hữu
Cũng không chấp không là

Không phạm phu thì thánh.

2. Dễ lại dễ

Chân lý ngũ uẩn đây
Mười phương thế giới một thừa đó
Vô tướng pháp thậm há có hai
Vào Bồ đề nêu bỏ được phiền não
Chẳng biết đường nào hướng về Tây.

3. Hộ sinh cần phải giết

Như thế mới an cư
Nếu hiểu được ý đó
Trên nước thuyền sắt ư.

---o0o---

16. Bà Bàng Ở Chùa

Bà Bàng một hôm lên chùa lễ Phật. Một vị sư hỏi :

-Công đức này, thí chủ trao cho ai ?

Bà cầm lược vào búi tóc bảo :

-Công đức này đã truyền xong !

Nói rồi đi thẳng.

Bàng cư sĩ và con gái .

Cư sĩ một hôm ngồi trong lều cỏ bỗng nói :

-Khó ! Khó ! Khó. Mời tạ đầu mè trên đầu nước.

Bà Bàng đáp lời :

-Dễ ! Dễ ! Dễ ! như chân rời giường chạm mặt đất.

Linh Chiếu đáp :

-Cũng chẳng khó, cũng chẳng dễ, trăm đầu ngọn cỏ ý tổ sư.

Năm Nguyên Hòa (806-820) Cư sĩ Bắc du tới Nhưong Hán. Linh Chiếu bán giỏ tre để mưu sinh bữa sáng chiều.

Một ngày kia, cư sĩ hỏi Linh Chiếu :

-Cổ nhân nói : “Sáng sáng trăm đầu cỏ

Sáng sáng ý tổ sư”

Con hiểu thế nào ?

-Lão lão già đầu còn nói thế ?

-Vậy con hiểu cách nào ?

-Sáng sáng trăm đầu cỏ

Sáng sáng ý tổ sư.

Cư sĩ cười lớn.

Bàng cư sĩ bán giỏ tre, xuống cầu và bị ngã. Linh Chiếu nhìn thấy chạy lại, nằm xuống một bên cư sĩ.

-Con định làm gì ?

-Thấy tía ngã, con đến giúp.

-May là chẳng có ai nhìn.

Cư sĩ mất.

Cư sĩ sắp mất bảo Linh Chiếu :

-Con ra xem mặt trời lên tới đâu. Nếu là chính Ngọ thì báo cho ta biết.

Linh Chiếu ra xem rồi vào thưa :

-Mặt trời đã chính Ngọ, nhưng có nguyệt thực.

Ông tự ra xem thì chả có gì cả, nhưng Linh Chiếu ngồi vào chỗ ông và đã mất rồi. ông bảo :

-Con ta lanh lợi thật !

Ông lụi lại 7 ngày. Vu công đến thăm bệnh, ông nói :

-Tất cả đều là không. Tất cả các vật đều như bóng theo hình.

Ông gói đầu lên gói Vu công mà mất.

Theo lời dặn tro cốt ông sẽ được rải trên sông hồ. Sư vải và cư sĩ đều khóc ông, và nhà Thiền coi ông là Duy Ma Cật của Phật giáo Trung Hoa.

Ông để lại cho người đời 300 bài kệ.

17.Lịch Đại Tản Văn

1.-Đại thừa tướng Trương Thiên Giác (1043-1121)

寧可饑寒死路邊

Ninh khả cơ hàn tử lộ biên

不勞土地強哀憐

Bất lao thổ địa cưỡng ai lân

滿船家計沉湘水

Mãn thuyền gia kế trầm tương thủy

豈羨芒繩十百錢

Khởi tiền mang thừng thập bách tiền.

Dịch :

Thà chết đói lạnh bên lề đường

Còn hơn phải cầu đến thổ công

Đồ cả tiền tài Trương Giang Thủy

Há sẽ tranh giành một trăm quan.

2.Kinh Sơn Phật Nhật Nại Tuệ Thiên sư (1098-1163)

無生本無說

Vô sanh bản vô thuyết

說著即話墮

Thuyết trú tức thoại đọa

骨肉團欒頭

Cốt nhục đoàn loan đầu

大虫看水磨

Đại trùng khan thủy ma.

Dịch :

Vô sinh vốn không nói

Nói ra liền đọa lờ

Gia đình vui xum họp

Đại trùng nhìn nước rơi.

Cử :

Cư sĩ hỏi Mã Đại sư :

-Người không cùng vạn pháp làm bạn là ai ?

-Đội ông hóp một ngum cạn hết nước sông Tây Giang tôi sẽ bảo.

3-Đông Lâm Quế lão.

大海波濤淺

Đại hải ba đào tiên

小人方寸深

Tiểu nhân phương thôn thâm

海枯終見底

Hải khô chung kiến đẽ

人死不知心

Nhân tử bất tri tâm.

Dịch :

Biển lớn sóng lại nhỏ

Người nhỏ mà tâm thâm

Biển khô trông thấy đáy

Người chết chẳng thấy tâm.

4- Vân Môn Cảo Công thiên sư.

一口吸盡西江水

Nhất khẩu hấp tận Tây Giang thủy

甲乙丙丁庚戌己

Giáp ất bính đinh canh mậu kỷ

咄咄咄

Đốt đốt đốt

囉囉哩

La la lý.

Dịch :

Một ngum hấp cạn Tây Giang Thủy

Giáp, ất, bính, đinh, canh, mậu, kỷ

Đốt, đốt, đốt

La, la, lý.

5-Bạch Vân Đoan hòa thượng (1025-1072)

一口吸盡西江水

Nhất khẩu hấp tận Tây Giang Thủy

萬古千今無一滴

Vạn cổ thiên kim vô nhất tích

要須黨理不黨親

Yêu tu đảng lý bất đảng thân

馬祖可惜

Mã tổ khả tích.

Dịch :

Một ngum hóp cạn nước Tây Giang

Vạn cổ ngàn kim không một giọt

Chỉ đề đến lý, chẳng tu thân

Thương thay Mã Tổ miệng quá hẹp.

Cử :

Cư sĩ hỏi Ngưỡng Sơn :

-Nghe tiếng đã lâu, tới nơi chỉ thấy phủ phục.

Ngưỡng Sơn giơ phát tử lên

-Đúng đó.

-Là ngưỡng hay là phủ ?

Cư sĩ đánh lộ trụ một cái nói :

Tuy không người tham viếng nhưng cùng lộ trụ chứng minh.

Ngưỡng Sơn vát phát tử đi nói :

-Muốn kể ai nghe cũng được.

6-Phổ Nguyên Tuấn hòa thượng.

兩箇八文為十六

Lưỡng cá bát văn vi thập lục

從頭數過猶不足

Tùng đầu số quá do bất túc

拏來亂撒向階前

Noa lai loạn tán hướng giai tiền

滿地團團春蘚綠

Mãn địa đoàn đoàn xuân tiển lục.

Dịch :

Hai lần tám văn là mười sáu

Từ đầu đã không thể đủ rồi

Trước bệ ném đi rồi ném lại

Đây đất đều là rêu xanh thôi.

---o0o---

Những Bài Kệ Của Bàng Uẩn

Bài số 01

貪瞋不肯捨

Tham sân bất khăng xả

徒勞讀釋經

Đồ lao độc thích kinh

看方不服藥

Khán phương bất phục lạc

病從何處輕

Bệnh tùng hà xử khinh.

Dịch :

Tham sân không chịu bỏ

Lao khổ đọc các kinh

Xem toa chẳng uống thuốc

Bệnh làm sao giảm khinh.

---o0o---

Bài số 02

無求勝禮佛

Vô cầu thắng lễ Phật

知足勝持齋

Tri túc thắng trì trai

本自無薪火

Bôn tự vô tân hoả

何勞更拾柴

Hà lao cánh thập sai.

Dịch :

Không cầu hơn lễ Phật

Biết đủ hơn ăn chay

Vốn không có củi lửa

Lượm củi nhọc sức ai ?

---o0o---

Bài số 03

說事滿天下

Thuyết sự mãn thiên hạ

入理實無多

Nhập lý thực vô đa

常被有為縛

Thường bị hữu vi phược

何日見彌陀

Hà nhật kiến Di Đà.

Dịch :

Nói chuyện khắp thiên hạ

Hợp lý chẳng nhiều à

Thường bị hữu vi buộc

Ngày nào thấy Di Đà.

---o0o---

Bài số 04

起時惟法起

Khởi thời duy pháp khởi

行時共佛行

Hành thời cộng Phật hành

騰騰三界內

Đằng đằng tam giới nội

諸法自無生

Chư pháp tự vô sanh.

Dịch :

Khởi thời chỉ pháp khởi

Hành thì cùng Phật hành

Thấy được trong ba giới

Các pháp vốn không sanh.

---o0o---

Bài số 05

大海淼無涯

Đại hải miểu vô nhai

眾生自著枷

Chúng sanh tự trước gia

無求出妙德

Vô cầu xuất diệu đức

心生勞算沙

Tâm sanh lao toán sa.

Dịch :

Biển khổ không bờ bên

Chúng sanh tự mang gông

Vô cầu sinh diệu đức

Tâm sinh khổ vô cùng.

---o0o---

Bài số 06

一念心清淨

Nhất niệm tâm thanh tịnh

處處蓮花開

Xứ xứ liên hoa khai

一華一淨土

Nhất hoa nhất tịnh thổ

一土一如來

Nhất thổ nhất Như Lai.

Dịch :

Một niệm tâm thanh tịnh

Khắp chốn sen nở đầy

Một hoa, một tịnh thổ

Một thổ, một Như Lai.

---o0o---

Bài số 07

勸君師子吼

Khuyến quân sư tử hồng

莫學野干鳴

Mạc học dã can minh

若能香象起

Nhược năng hương tượng khởi

感得鳳凰迎

Cảm đắc phượng hoàng nghinh.

Dịch :

Khuyên ông học sư tử

Chớ học như sói rừng

Mạnh được như voi chúa

Phượng hoàng cũng đón mừng.

---o0o---

Bài số 08

前人若有事

Tiền nhân nhược hữu sự

我猶佯不知

Ngã do dương bất tri

何況他無問

Hà huông tha vô vấn

讒舌強卑卑

Sàm thiết cường ty ty.

Dịch :

Người trước nếu có chuyện

Tôi vờ chẳng biết gì

Huông chi nếu không hỏi

Nói sàm có biết chi !

---o0o---

Bài số 09

心王不了事

Tâm vương bất liễu sự

卻被六賤使

Khước bị lục tiện sử

共賊作火下

Cộng tặc tác hoả hạ

無繇出生死

Vô diêu xuất sanh tử .

Dịch :

Tâm vương chẳng xong chuyện

Liên bị sáu tiện sai

Cùng giặc nổi ngọn lửa

Sao thoát sanh tử đây ?

---o0o---

Bài số 10

四性同一舍

Tứ tính đồng nhất xá

三身同一室

Tam thân đồng nhất thất

一切惡知識

Nhất thiết ác tri thức

總見彌陀佛

Tổng kiến Di Đà Phật.

Dịch :

Bốn tánh cùng một xá

Ba thân cùng một nhà

Tất cả tu thức ác

Đều sẽ thấy Di Đà.

---o0o---

Bài số 11

道是無為道

Đạo thị vô vi đạo

修人自有為

Tu nhân tự hữu vi

假即無頭數

Giả tức vô đầu số

真中實是稀

Chân trung thực thị hy.

Dịch :

Đạo là vô vi đạo

Người tu tự hữu vi

Giả sử nếu có đếm

Tu thực chẳng nhiều gì !

---o0o---

Bài số 12

教君一箇法

Giáo quân nhất cá pháp

有事無處避

Hữu sự vô xứ ty

若能如理修

Nhuộc năng như lý tu

存本卻有利

Tồn bản khước hữu lợi.

Dịch :

Dạy ông một phương pháp

Có chuyện chẳng trốn xa

Nếu cứ tu như thế

Bản thân có lợi mà.

---o0o---

Bài số 13

經體本無名

Kinh thể bản vô danh

受持無色聲

Thụ trì vô sắc thanh

心依無相理

Tâm y vô tướng lý

真是金剛經

Chân thị Kim Cương kinh.

Dịch :

Thể kinh vốn vô danh

Thụ trì không sắc thanh

Tâm nương lý vô tướng

Đúng thật Kim Cương kinh.

---o0o---

Bài số 14

孫兒正啼哭

Tôn nhi chánh đề khóc

母言來與金

Mẫu ngôn lai dĩ kim

捻他黃葉把

Niệm tha hoàng diệp bả

便即正聲音

Tiện tức chánh thanh âm.

Dịch :

Con trẻ chính đang khóc

Bà mẹ gọi cho vàng

Rồi đưa cho chiếc lá

Cùng âm gọi lá vàng.

---o0o---

Bài số 15

別淚成河海

Biệt lệ thành hà hải

骨如毗富山

Cốt như tử phú sơn

祇緣塵識法

Kỳ duyên trần thức pháp

所以遣心然

Sở dĩ khiển tâm nhiên

Dịch :

Đừng nhỏ lệ thành biển

Xương như tử phú Sơn

Chỉ luyện trần thức pháp

Làm tâm bị sai lầm.

---o0o---

Bài số 16

別人終不賤

Biệt nhân chung bất tiện

別寶終不貧

Biệt bảo chung bất bần

祇今擔鐵漢

Kỳ kim đảm thiết hán

不肯博金銀

Bất khảng bác kim ngân.

Dịch :

Mọi người chẳng hạ tiện

Có báu thì không bần

Nay hảo hán gánh vác

Chẳng chịu lo bạc tiền.

---o0o---

Bài Số 17

一 種 學 事 業

Nhất chủng học sự nghiệp

亦 來 登 選 場

Diệc lai đăng tuyển trường

祇 緣 口 義 錯

Kỳ duyên khẩu nghĩa thác

落 第 在 他 鄉

Lạc đệ tại tha hương.

Dịch :

Một loại học sự nghiệp

Cũng lại đến tuyển trường

Chỉ duyên miệng sai khác

Thi rớt tại tha hương.

---o0o---

Bài số 18

極 目 觀 前 境

Cực mục quán tiền cảnh

寂 寥 無 一 人

Tịch liêu vô nhất nhân

迴 頭 看 後 底

Hồi đầu khan hậu đắ

影 亦 不 隨 身

Ảnh diệc bất tùy thân.

Dịch :

Cố nhìn cảnh phía trước

Vắng vẻ không một ai

Ngoảnh đầu về sau ngó

Bóng đầu có theo người.

---o0o---

Bài Số 19

取空是取色

Thủ không thị thủ sắc

取色色無常

Thủ sắc sắc vô thường

色空非我有

Sắc không phi ngã hữu

端坐見家鄉

Đoan tọa kiến gia hương.

Dịch :

Nắm Không là nắm Sắc

Nắm Sắc, Sắc vô thường

Sắc Không, không có Ngã

Ngồi nghiêm thấy gia hương.

---o0o---

Bài số 20

有男不肯婚

Hữu nam bất khăng hôn

有女不肯嫁

Hữu nữ bất khăng giá

父子自團樂

Phụ tử tự đoàn loan

共說無生話

Cộng thuyết vô sanh thoại.

Dịch :

Có trai chẳng cưới vợ

Có gái chẳng gả chồng

Cả nhà vui xum họp

Cùng bàn lời vô sanh.

---o0o---

Bài Số 21

凡夫貪著事

Phàm phu tham trước sự

不免三界輪

Bất miễn tam giới luân

與說無生理

Dữ thuyết vô sanh lý

閉耳佯不聞

Bé nhĩ dương bất văn

如斯之等類

Như tư chi đẳng loại

何日出囂塵

Hà nhật xuất hiêu trần.

Dịch :

Người phàm tham chấp sự

Không thoát khỏi luân hồi

Nói tới vô sanh lý

Bịt tai không nghe rồi

Những hạng người thế đó

Ngày nào thoát trần ai.

---o0o---

Bài Số 22

壁畫枉用色

Bích hoạ uổng dụng sắc

不如脫空佛

Bất như thoát không Phật

住法比無住

Trụ pháp tỷ vô trụ

陰中對白日

Âm trung đối bạch nhật

不信有無言

Bất tín hữu vô ngôn

看取波羅蜜

Khán thủ Ba la mật.

Dịch :

Vẽ tường uổng dụng màu

Chẳng như thoát không Phật

Pháp chấp trụ vào đâu

Bóng tối đối bạch nhật

Chẳng tin lời có đâu

Nhìn xem Ba La Mật.

---o0o---

Bài Số 23

無求乃法眼

Vô cầu nãi pháp nhãn

有念卻成魔

Hữu niệm khước thành ma

無求復無念

Vô cầu phục vô niệm

即是阿彌陀

Tức thị A Di Đà

真如共菩薩

Chân như cộng Bồ tát

總祇較無多

Tổng kỳ giác vô đa.

Dịch :

Vô cầu là pháp nhãn

Có niệm là thành ma

Vô cầu và vô niệm

Đó là A Di Đà

Chân như và Bồ tát

Không có nhiều đó nha.

---o0o---

Bài Số 24

心如即是坐
Tâm như tức thị tọa
境如即是禪
Cảnh như tức thị thiên
如如都不動
Như như đô bất động
大道無中邊
Đại đạo vô trung biên
若能如是達
Nhược năng như thị đạt
所謂火中蓮
Sở vị hoả trung liên.
Dịch :
Tâm như tức là tọa
Cảnh như tức là thiên
Như như đều bất động
Đại đạo không trung biên
Nếu đạt được như thế
Trong lửa nở hoa sen.

---o0o---

Bài Số 25

智者觀財色
Trí giả quán tài sắc
了知是幻虛
Liễu tri thị huyễn hư
衣食支身命
Y thực chi thân mệnh
相勸學如如

Tướng khuyên học như như

時至移庵去

Thời chí di am khứ

無物可盈餘

Vô vật khả doanh dư.

Dịch :

Người trí xem tài sắc

Liên biết là ảo hư

Cơm áo để giữ mạng

Khuyên nên học như như

Đến am khi đúng lúc

Không vật nên đầy dư.

---o0o---

Bài Số 26

鍊盡三山鐵

Luyện tận tam sơn thiết

鎔銷五岳銅

Dung tiêu ngũ nhạc đồng

林枯鳥自散

Lâm khô điều tự tán

海竭絕魚龍

Hải kiệt tuyệt ngư long

無師破戒行

Vô sư phá giới hành

有法盡皆空

Hữu pháp tận giai không.

Dịch :

Luyện hết ba núi sắt

Nấu chảy năm non đồng

Rừng khô, chim tự tán

Bể cạn hết cá rồng

Không thầy phá giới hạnh

Có pháp đều là không.

---o0o---

Bài Số 27

菩薩無煩惱

Bồ tát vô phiền não

眾生愛皺眉

Chúng sanh ái trứ mi

無惱緣無賊

Vô não duyên vô tặc

皺眉被賊欺

Trứ mi bị tặc khi

不須問師匠

Bất tu vấn sư tợng

心王應自知

Tâm vương ứng tự tri.

Dịch :

Bồ tát không phiền não

Chúng sinh thích nhăn mi

Không phiền không duyên giặc

Nhăn mày bị giặc khi

Chẳng nên hỏi thầy xảo

Tâm vương sẽ tự tri.

---o0o---

Bài Số 28

一生解縛鈍

Nhất sanh giải phược độn

渾身納裡眠

Hôn thân nạp lý miên

心中無意識

Tâm trung vô ý thức

耳無繩索牽

Nhĩ vô thằng tác khiên

心本無繫縛

Tâm bản vô kế phược

同塵亦無喧

Đồng trần diệc vô huyền.

Dịch :

Một đời chuyên giải mã

Toàn thân đều ngủ yên

Trong tâm vô ý thức

Tai không có giây thừng

Tâm vốn không bị buộc

Chẳng huyền nào cùng trần.

---o0o---

Bài Số 29

齋須實相齋

Trai tu thực tướng trai

戒須實相戒

Giới tu thực tướng giới

有相持齋戒

Hữu tướng trì trai giới

到頭歸敗壞

Đáo đầu quy bại hoại

敗壞屬無常

Bại hoại chúc vô thường

從何免三界

Tùng hà miễn tam giới.

Dịch :

Tu trai là tu trai

Tu giới chính là giới

Hữu tướng trì trai giới

Cuối cùng bại hoại rồi

Bại hoại thuộc vô thường
Từ đâu ba giới thôi ?

---o0o---

Bài Số 30

無事被他罵

Vô sự bị tha mạ

佯佯耳不聞

Dương dương nhĩ bất văn

舌亦不須動

Thiệt diệc bất tu động

心亦不須瞋

Tâm diệc bất tu sân

關津無障礙

Quan tân vô chương ngại

即是出纏人

Tức thị xuất triền nhân.

Dịch :

Vô sự bị người mắng

Vờ vẹt tai chẳng nghe

Lưỡi cũng không chuyển động

Tâm chẳng nổi giận gì

Tâm chẳng bỏ chương ngại

Tức là không buộc chi.

---o0o---

Bài Số 31

緣事求解脫

Duyên sự cầu giải thoát

累劫無出期

Luỹ kiếp vô xuất kỳ

直須入理性
Trực tu nhập lý tính
成佛更無疑
Thành Phật cánh vô nghi
雖然不受記
Tuy nhiên bất thụ ký
見是世尊兒
Kiến thị Thế Tôn nhi.
Dịch :
Duyên sự cầu giải thoát
Vạn kiếp chẳng lúc ra
Nên vào thẳng lý tánh
Thành Phật có hại gì
Tuy nhiên không thọ ký
Chỉ là Thế Tôn nhi.

---o0o---

Bài Số 32

真如本無相
Chân như bản vô tướng
所得是凡流
Sở đắc thị phàm lưu
昔時為父子
Tích thời vi phụ tử
長大出外遊
Trưởng đại xuất ngoại du
今日相遇見
Kim nhật tương ngộ kiến
父少子白頭
Phụ thiếu tử bạch đầu.
Dịch :
Chân như vốn vô tướng
Cái được là phàm thôi

Xưa vốn là phụ tử
Lớn lên ra ngoài chơi
Ngày nay khi gặp lại
Cha yếu, con già rồi.

---o0o---

Bài Số 33

心王不了事
Tâm vương bất liễu sự
遮莫向名山
Già mặc hướng danh sơn
縱令見佛像
Túng lệnh kiến Phật tượng
實以不相關
Thực dĩ bất tương quan
猿猴見水月
Viên hầu kiến thủy nguyệt
捉月始知難

Tróc nguyệt thủy tri nan.

Dịch :

Tâm vương chẳng xong chuyện
Chớ hướng các danh sơn
Tham bái các tượng Phật
Thật ra chẳng tương quan
Khí vượn thấy trăng nước
Nắm trăng thật khó khăn.

---o0o---

Bài Số 34

佛遣滅生滅
Phật khiển diệt sanh diệt
生滅長相隨

Sanh diệt trường tướng tuy

不學大人相

Bất học đại nhân tướng

卻作小孫兒

Khước tác tiểu tôn nhi

持心更覓佛

Trì tâm cánh mịch Phật

豈不是愚癡

Khởi bất thị ngu si.

Dịch :

Phật khiến diệt sanh diệt

Sanh diệt theo nhau đi

Chẳng học đại nhân tướng

Chỉ theo tiểu tôn nhi

Giữ tâm mà tìm Phật

Há chẳng là ngu si.

---o0o---

Bài Số 35

欲得真解脫

Dục đắc chân giải thoát

持刀且殺牛

Trì đao thả sát ngưu

牛死人亦亡

Ngưu tử nhân diệt vong

佛亦不須求

Phật diệt bất tu cầu

全身空裡坐

Toàn thân không lý tọa

即度死生流

Tức độ tử sanh lưu.

Dịch :

Nếu muốn giải thoát thật

Cầm dao để giết trâu

Trâu chết người cũng mất
Phật cũng chẳng nên cầu
Toàn thân ngồi trong không
Vòng sanh tử ở đâu ?

---o0o---

Bài Số 36

見時如不見
Kiến thời như bất kiến
聞時如不聞
Văn thời như bất văn
喜時如不喜
Hỷ thời như bất hỷ
瞋時如不瞋
Sân thời như bất sân
一切盡歸如
Nhất thiết tận quy như
自然無我人
Tự nhiên vô ngã nhân.
Dịch :
Thấy như không thấy
Nghe như không nghe
Vui không vui vẻ
Giận không giận chi
Tất cả về như
Không người không ta.

---o0o---

Bài Số 37

世人重珍寶
Thế nhân trọng trân bảo
我貴剎那靜
Tôi quý刹那靜

Ngã quý sát na tĩnh
金多亂人心
Kim đa loạn nhân tâm
靜見真如性
Tĩnh kiến chân như tính
性空法亦空
Tánh không pháp diệt không
十八絕行蹤
Thập bát tuyệt hành tung
但自心無礙
Đản tự tâm vô ngại
何愁神不通
Hà sầu thần bất thông.
Dịch :
Người đòi quý châu báu
Tôi chỉ quý lặng yên
Vàng làm lòng người loạn
Tĩnh thì thấy được chân
Tĩnh không pháp cũng không
Mười tám tuyệt hành tung
Nếu tâm mà vô ngại
Đâu buồn thần không thông.

---o0o---

Bài Số 38

慚愧好舌根
Tàm quý hảo thiệt căn
常開大道門
Thường khai đại đạo môn
世間三有事
Thế gian tam hữu sự
實是不能論
Thực thị bất năng luận

相逢唯說道

Tương phùng duy thuyết đạo

更莫敘寒溫

Cánh mạc tự hàn ôn

了知世相假

Liễu tri thế tương giả

俗禮也徒煩

Tục lễ dã đồ phiền.

Dịch :

Cái lưới rất hồ thẹn

Thường mở đại đạo môn

Thế gian ba sự có

Thật là không thể bàn

Gặp nhau chỉ nói đạo

Cũng chẳng có hàn ôn

Đã biết tướng đời giả

Tục lễ chỉ phiền ông.

---o0o---

Bài Số 39

慚愧好心王

Tàm quý hảo tâm vương

生在蓮華堂

Sanh tại liên hoa đường

恆持般若劍

Hằng trì bát nhã kiếm

終日帶浮囊

Chung nhật đai phù nang

常懷第一義

Thường hoài đệ nhất nghĩa

外國賴恩光

Ngoại quốc lại ân quang

五百長者子

Ngũ bách trưởng giả tử

相隨歸故鄉

Tướng tùy quy cố hương.

Dịch :

Tâm vương rất hỏ thẹn

Sinh ở Liên hoa đường

Thường cầm kiếm Bát nhã

Cả ngày đeo phù nang

Thường nhủ đệ nhất nghĩa

Chịu ngoại quốc ân quang

Năm trăm con trưởng giả

Cùng theo về cố hương.

---o0o---

Bài Số 40

慚愧好意根

Tàm quý hảo ý căn

無自亦無他

Vô tự diệc vô tha

無自身無垢

Vô tự thân vô cấu

無他塵不加

Vô tha trần bất gia

常居清淨地

Thường cư thanh tịnh địa

知有不能過

Tri hữu bất năng quá

舊時惡知識

Cựu thời ác tri thức

總見阿彌陀

Tổng kiến A Di Đà.

Dịch :

Ý căn rất hổ thẹn
Không mình không người ta
Thân mình không có bụi
Không thân bụi đâu ra
Thường ở đất thanh tịnh
Tri hữu không thể tà
Ác tri thức lúc trước
Đều thấy A Di Đà.

---o0o---

Bài Số 41

不用苦多聞
Bất dụng khổ đa văn
看他彼上人
Khán tha bỉ thượng nhân
百憶及日月
Bách ức cập nhật nguyệt
元在一毛塵
Nguyên tại nhất mao trần
心但寂無相
Tâm đản tịch vô tướng
即出無明津
Tức xuất vô minh tân
若能如是學
Nhược năng như thị học
幾許省精神
Khai hứa tỉnh tinh thần.
Dịch :
Nghe nhiều chi cho khổ
Hãy xem bậc thượng nhân
Trải qua bao năm tháng
Ở nguyên một sợi lông
Tâm tịnh và vô tướng
Bền vô minh đã tiêu

Nếu học được như thế
Tinh thần tinh bao nhiêu ?

---o0o---

Bài Số 42

教君殺賊法

Giáo quân sát tặc pháp

不用苦多方

Bất dụng khổ đa phương

慧劍當心刺

Tuệ kiếm đương tâm thích

心亡法亦亡

Tâm vong pháp diệt vong

心亡極樂國

Tâm vong cực lạc quốc

法亡即西方

Pháp vong tức tây phương

賊為象馬用

Tặc vi tượng mã dụng

神自作空王

Thần tự tác không vương.

Dịch :

Dạy ông phép giết giặc

Không phải dùng nhiều phương

Dùng kiếm tuệ mà thích

Tâm vong pháp cũng vong

Tâm vong nước Cực lạc

Pháp vong là Tây phương

Dùng voi ngựa là giặc

Thần tự làm không vương.

---o0o---

Bài Số 43

睡來展腳睡

Thuy lai triển giác thuy

悟理起題詩

Ngộ lý khởi đề thi

詩中無別意

Thi trung vô biệt ý

唯勸破貪癡

Duy khuyến phá tham si

貪瞋癡若盡

Tham sân si nhược tận

便是世尊兒

Tiền thị thể tôn nhi

無煩問師匠

Vô phiền vấn sư tượng

心王應自知

Tâm vương ứng tự tri.

Dịch :

Lúc ngủ ruỗi chân ngủ

Ngộ lý khởi đề thi

Trong thi không ý khác

Chỉ khuyên phá tham si

Tham sân si trừ hết

Thì là con Như Lai

Không cần hỏi thầy giỏi

Tâm vương tự mình hay.

---o0o---

Bài Số 44

行學非真道

Hành học phi chân đạo

徒勞神與軀

Đồ lao thần dữ khu

千里尋月影

Thiên lý tầm nguyệt ảnh

終是枉工夫

Chung thị uổng công phu

不悟緣聲色

Bất ngộ duyên thanh sắc

當今學者疏

Đương kim học giả sơ

但看起滅處

Đản khan khởi diệt xứ

此箇是真如

Thử cá thị chân như.

Dịch :

Học hành chẳng đạo thật

Chỉ khổ tâm và thân

Tìm bóng trắng ngàn dặm

Thật chỉ là uổng công

Duyên thanh, sắc đâu ngộ

Nay những người học sơ

Khi thấy chỗ khởi diệt

Đó chính là Chân Như.

---o0o---

Bài Số 45

四大本無情

Tứ đại bản vô tình

清虛無色聲

Thanh hư vô sắc thanh

達人悟空理

Đạt nhân ngộ không lý

知法本無生
Tri pháp bản vô sanh
諸佛常現前
Chư Phật thường hiện tiền
妙德亦同行
Diệu đức diệc đồng hành
無無無障礙
Vô vô vô chướng ngại
心牛不肯耕
Tâm ngưu bất khảng canh.
Dịch :
Vô tình là tứ đại
Thanh hư không sắc thanh
Người đạt ngộ không lý
Biết pháp vốn vô sinh
Chư Phật thường hiện trước
Diệu đức cũng đồng hành
Không không không chướng ngại
Tâm trâu chẳng chịu canh.

---o0o---

Bài số 46

日用事無別
Nhật dụng sự vô biệt
惟吾自偶偕
Duy ngô tự ngẫu giai
頭頭非取捨
Đầu đầu phi thủ xả
處處勿張乖
Xứ xứ vật trương quai
朱紫誰為號
Chu tử thù vi hiệu

丘山絕點埃

Khâu sơn tuyệt điểm ai

神通並妙用

Thần thông tịnh diệu dụng

運水與搬柴

Vận thủy dữ ban sai.

Dịch :

Việc hàng ngày không khác

Riêng tôi tự thấy vui

Mọi việc chẳng nắm, bỏ

Mọi chôn chẳng nghịch, xuôi

Đỏ tía ai ra hiệu

Gò núi hết bụi đời

Thần thông và diệu dụng

Xách nước, bửa củi thôi.

---o0o---

Bài Số 47

識業人稀少

Thức nghiệp nhân hy thiếu

迷途者眾多

Mê đồ giả chúng đa

苦中生樂想

Khổ trung sanh lạc tưởng

無喜強絃歌

Vô hỷ cưỡng huyền ca

不飲尋常醉

Bất ẩm tầm thường túy

昏昏溺愛河

Hôn hôn nịch ái hà

含笑造殃咎

Hàm tiếu tạo ương cữu

後苦莫繇他

Hậu khổ mạc dao tha.

Dịch :

Ít người biết đến nghiệp

Kẻ mê thì nhiều à

Trong khô sinh lạc tướng

Không vui cô đàn ca

Vẫn say dù không uống

Mê mẩn trong ái hà

Ngậm cười tạo tai họa

Khô, đừng trách người ta.

---o0o---

Bài Số 48

我是凡夫身

Ngã thị phàm phu thân

樂說真如理

Lạc thuyết chân như lý

為性不慳貪

Vi tính bất khan tham

常行平等施

Thường hành bình đẳng thi

凡夫事有為

Phàm phu sự hữu vi

佛智超生死

Phật trí siêu sanh tử

作佛作凡夫

Tác Phật tác phàm phu

一切自繇你

Nhất thiết tự dao nễ.

Dịch :

Tôi có thân phàm phu

Vui nói lý Chân như

Vì tánh chẳng tham luyến
Thường bình đẳng mà cho
Chuyện phàm là hữu vi
Trí Phật vượt sinh tử
Làm Phật, làm phàm phu
Đều tự mình tất cả.

---o0o---

Bài Số 49

名相本來無
Danh tướng bản lai vô
迷人意欲須
Mê nhân ý dục tu
須時權為說
Tu thời quyền vi thuyết
迷過患須除
Mê quá hoạn tu trừ
般若無是非
Bát nhã vô thị phi
無實亦無虛
Vô thực diệt vô hư
八萬四千卷
Bát vạn tứ thiên quyển
終歸同一如
Chung quy đồng nhất như.
Dịch :
Vốn là vô danh tướng
Người mê cứ muốn tu
Lúc tu cần phải nói
Bệnh mê cần phải trừ
Bát nhã chẳng sai đúng
Không thật cũng không hư
Tám vạn bốn ngàn pháp
Đều trở về nhất như.

---o0o---

Bài Số 50

人有一卷經
Nhân hữu nhất quyển kinh
無相亦無名
Vô tướng diệc vô danh
無人能轉讀
Vô nhân năng chuyển đọc
有我不能聽
Hữu ngã bất năng thính
如能轉讀得
Như năng chuyển đọc đắc
入理契無生
Nhập lý khế vô sanh
非論菩薩道
Phi luận bồ tát đạo
佛亦不勞成
Phật diệc bất lao thành.
Dịch :
Người có một cuốn kinh
Vô tướng lại vô sanh
Không ai có thể đọc
Có ngã chẳng nghe thanh
Nếu như có thể đọc
Hiểu lý khế vô sanh
Chẳng những là Bồ Tát
Ngay Phật cũng dễ thành.

---o0o---

Bài Số 51

意根無自性
Ý căn vô tự tánh
萬法本來虛
Vạn pháp bản lai hư
外塵都不有
Ngoại trần đô bất hữu
三界自然無
Tam giới tự nhiên vô
五蘊今何在
Ngũ uẩn kim hà tại
盡總入無餘
Tận tổng nhập vô dư
河沙過去佛
Hà sa quá khứ Phật
並在一毛如
Tịnh tại nhất mao như.
Dịch :
Ý căn không tự tánh
Vạn pháp vốn là hư
Ngoại trần vốn không có
Ba giới tự nhiên vô
Năm uẩn nay đâu nhỉ
Đều vào cõi vô dư
Hà sa quá khứ Phật
Đều tại một lông tơ.

---o0o---

Bài Số 52

欲得真醍醐
Dục đắc chân đề hồ
三毒須去除
Tam độc tu khứ trừ
Tam độc tu khứ trừ

嗅無酥酪氣
Khúu vô tô lạc khí
自見如意珠
Tự kiến như ý châu
劫火燒不然
Kiếp hoả thiêu bất nhiên
泛海浪中浮
Phiếm hải lãng trung phù
昔日強索者
Tích nhật cường tác giả
今日作他奴
Kim nhật tác tha nô.

Dịch :

Muốn được đề hồ thật
Ba độc phải khử trừ
Không ngửi mùi Tô Lạc
Tự thấy như ý châu
Kiếp hỏa thiêu chẳng được
Trên sông nước nổi trôi
Ngày xưa là kẻ mạnh
Ngày nay là nô tài.

---o0o---

Bài Số 53

智度本來如
Trí độ bản lai như
眾生病盡除
Chúng sanh bệnh tận trừ
又度作護法
Hựu độ tác hộ pháp
一切入無餘
Nhất thiết nhập vô dư

過去恆沙佛

Quá khứ hằng sa Phật

皆同此一途

Giai đồng thử nhất đồ

如能達此理

Như năng đạt thử lý

凡夫非凡夫

Phàm phu phi phàm phu.

Dịch :

Trí độ vốn là như

Chúng sinh bệnh phải trừ

Lại độ làm hộ pháp

Tất cả vào vô dư

Quá khứ hằng sa Phật

Cùng một con đường đi

Nếu đạt được lý đó

Phàm phu đâu phàm phu.

---o0o---

Bài Số 54

入理如箭射

Nhập lý như tiễn xạ

尋文轉相背

Tầm văn chuyển tương bối

直道不肯行

Trực đạo bất khểng hành

識路成迷退

Thức lộ thành mê thoái

心王不了事

Tâm vương bất liễu sự

公臣生執礙

Công thần sanh chấp ngại

為此一群賊

Vi thử nhất quần tặc

生死如踏碓

Sanh tử như đạp đỏi.

Dịch :

Thiền lý như tên bắn

Tim vẫn như xoay lưng

Không chịu đi đường thẳng

Mê man bị lạc đường

Tâm vương chả xong chuyện

Khiến lòng thiền ngại ngần

Do đó một đám giặc

Sinh tử cối xoay vần.

---o0o---

Bài Số 55

耳聞他罵詈

Nhĩ văn tha mạ ly

心知口莫對

Tâm tri khẩu mạc đỏi

惡亦不須嫌

Ác diệc bất tu hiềm

好亦不須愛

Hảo diệc bất tu ái

豁達無關津

Khoát đạt vô quan tân

虛空無罣礙

Hư không vô quái ngại

此真不動佛

Thử chân bất động Phật

亦名觀自在

Diệc danh quán tự tại.

Dịch :

Tai nghe lời mắng chửi
Nhưng miệng không mua lời
Ác không cần phải ghét
Tốt cũng chẳng thương ai
Người đạt không cần bèn
Hư không chẳng ngại gì
Đó là bất động Phật
Quán Thế Âm đó mà !

---o0o---

Bài Số 56

仰手是天堂
Ngưỡng thủ thị thiên đường
覆手是地獄
Phúc thủ thị địa ngục
地獄與天堂
Địa ngục dữ thiên đường
我心都不屬
Ngã tâm đô bất thuộc
化城猶不止
Hoá thành do bất chỉ
豈況諸天福
Khởi huông chư thiên phước
一切都不求
Nhất thiết đô bất cầu
曠然無所得
Khoáng nhiên vô sở đắc.
Dịch :
Ngửa tay là thiên đường
Sấp tay là địa ngục
Địa ngục và thiên đường
Tâm tôi đều không thuộc
Hóa thành do không chỉ
Huống chi là phước trời

Chẳng cần gì tất cả
Cho nên không được gì.

---o0o---

Bài Số 57

佛有一等慈
Phật hữu nhất đẳng từ
有人心不知
Hữu nhân tâm bất tri
一切皆平等
Nhất thiết giai bình đẳng
貧富總憐伊
Bần phú tổng lân y
富者你莫貪
Phú giả nễ mạc tham
貧者你莫癡
Bần giả nễ mạc si
無貪心自靜
Vô tham tâm tự tĩnh
無癡意莫思
Vô si ý mạc tư .
Dịch :
Lòng từ Phật bậc nhất
Người có biết hay chẳng
Tất cả đều bình đẳng
Giàu, nghèo cũng đều thương
Xin ông đừng tham phú
Nghèo khó cũng đừng chê
Không tham tâm tự tĩnh
Không si ý không tư.

---o0o---

Bài Số 58

一日復一日
Nhất nhật phục nhất nhật
百年漸漸畢
Bách niên tiệm tiệm tất
急急除妄想
Cấp cấp trừ vọng tưởng
無念成真佛
Vô niệm thành chân phật
更莫苦攀緣
Cánh mạc khổ phan duyên
窺他世上物
Khuy tha thế thượng vật
忽然無常至
Hốt nhiên vô thường chí
累劫出不得
Luỹ kiếp xuất bất đắc.
Dịch :
Một ngày lại một ngày
Trăm năm dần dần hết
Vọng tưởng phải loại ngay
Vô niệm thành Phật thật
Chớ dính vào duyên khổ
Cứ xem vật trên đời
Bỗng nhiên vô thường tới
Kiếp nào ra khỏi đây ?

---o0o---

Bài Số 59

慚愧一雙耳
Tàm quý nhất song nhĩ

常思解脫聲

Thường tư giải thoát thanh

若論俗語話

Nhược luận tục ngữ thoại

實是不能聽

Thực thị bất năng thính

聞財耳不納

Văn tài nhĩ bất nạp

聞色心不生

Văn sắc tâm bất sanh

不受有無語

Bất thụ hữu vô ngữ

何慮不惺惺

Hà lự bất tỉnh tỉnh.

Dịch :

Một đôi tai hồ thẹn

Thường nghĩ thanh nào ra

Nếu bàn theo lời tục

Thật là chẳng thể nghe

Nghe của bịt tai lại

Nghe tiếng tâm chẳng sanh

Chẳng thọ không và có

Sợ gì tâm chẳng minh ?

---o0o---

Bài Số 60

惡心滿三界

Ác tâm mãn tam giới

口即念彌陀

Khẩu tức niệm di đà

心口相違背

Tâm khẩu tương vi bối

群賊轉轉多

Quần tặc chuyển chuyển đa

一塵起萬境

Nhất trần khởi vạn cảnh

倏忽遍娑婆

Thúc hốt biên Ta bà

色聲求佛道

Sắc thanh cầu Phật đạo

結果盡成魔

Kết quả tận thành ma.

Dịch :

Tâm ác đầy ba giới

Miệng chuyên niệm Di Đà

Miệng tâm đều nghịch lại

Quần tặc chuyển nhiều mà

Một bụi khởi vạn cảnh

Bổng biến thành Ta bà

Sắc thanh cầu Phật Đạo

Kết quả đều thành ma.

---o0o---

Bài Số 61

萬法從心起

Vạn pháp tùng tâm khởi

心生萬法生

Tâm sanh vạn pháp sanh

法生有日了

Pháp sanh hữu nhật liễu

來去枉虛行

Lai khứ uông hư hành

寄語修道人

Ký ngữ tu đạo nhân

空生有莫生

Không sanh hữu mạc sanh

如能達此理

Như năng đạt thử lý

不動出深坑

Bất động xuất thâm kháng.

Dịch :

Vạn pháp từ tâm sinh

Tâm sinh vạn pháp sinh

Pháp sinh có ngày tận

Tới lui uổng hư hành

Chuyển cho người học đạo

Có sinh và không sinh

Nếu đạt được lý này

Không động ra khỏi hang.

---o0o---

Bài Số 62

佛亦不離心

Phật diệc bất ly tâm

心亦不離佛

Tâm diệc bất ly Phật

心寂即菩提

Tâm tịch tức bồ đề

心然即有物

Tâm nhiên tức hữu vật

物即變成魔

Vật tức biến thành ma

無即無諸佛

Vô tức vô chư Phật

若能如是用

Nhã năng như thị dụng

十八從何出

Thập bát tùng hà xuất.

Dịch :

Phật cũng chẳng lìa tâm

Tâm cũng chẳng lìa Phật

Bồ Đề là tịnh t âm

Tâm nhiên tức có vật.

Vật nếu biến thành ma

Vô là vô chư Phật

Nếu làm được như t hạt

Mười tám ở đâu ra ?

---o0o---

Bài Số 63

牽牛駕空車

Khiên ngưu giá không xa

共入無為宅

Cộng nhập vô vi trạch

無為宅甚寬

Vô vi trạch thậm khoan

眾生卻嫌窄

Chúng sanh khước hiềm trách

十方同一室

Thập phương đồng nhất thất

何曾有間隔

Hà tăng hữu gian cách

有法人不得

Hữu pháp nhân bất đắc

無心自度厄

Vô tâm tự độ ách.

Dịch :

Buộc trâu vào không xa

Cùng vào vô vi nhà

Chúng sinh nhà rất rộng
Đều hoan hỷ tác gia
Mười phương cùng một nhà
Vì đâu có gián cách
Có pháp, người đâu ta
Vô tâm tự độ ách. 68

---o0o---

Bài Số 64

寶珠內衣裡
Bảo châu nội ý lý
繫來無量時
Kịch lai vô lượng thời
遇六惡知識
Ngộ lục ác tri thức
又常假慈悲
Hựu thường giả từ bi
牽我飲欲酒
Khiên ngã ẩm dục tửu
醉臥都不知
Tuý ngoạ đô bất tri
情盡酒復醒
Tình tận tửu phục tỉnh
自見本道師
Tự kiến bản đạo sư.
Tự kiến bản đạo sư.
Dịch :
Ngọc báu trong quần áo
Lúc buộc vô tận thời
Gặp sáu trí thức ác
Lại thường giả từ bi
Muốn tôi uống chút rượu
Say nằm chẳng biết gì
Hết rượu thì lại tỉnh
Tự thấy bản đạo sư.

---o0o---

Bài Số 65

世間最上事

Thế gian tối thượng sự

唯有修道強

Duy hữu tu đạo cường

若悟無生理

Nhược ngộ vô sanh lý

三界自消亡

Tam giới tự tiêu vong

蘊空妙德現

Uẩn khôn diệu đức hiện

無念是清涼

Vô niệm thị thanh lương

此即彌陀土

Thử tức di đà thổ

何處覓西方

Hà xứ mịch tây phương.

Dịch :

Việc đời quan trọng nhất

Là tu đạo rất cường

Lý vô sinh nếu ngộ

Ba giới tự tiêu vong.

Uẩn không diệu đức hiện

Vô niệm là thanh lương

Đây đất Di Đà Phật

Nơi nào là Tây Phương.

---o0o---

Bài Số 66

凡夫智量狹
Phàm phu trí lượng hiệp
妄說有難易
Vọng thuyết hữu nan dị
離相如虛空
Ly tướng như hư không
盡契諸佛智
Tận tiết chư Phật trí
戒相如虛空
Giới tướng như hư không
迷人自作持
Mê nhân tự tác trì
病根不肯拔
Bệnh căn bất khể bạt
執是弄花枝
Chấp thị lộng hoa chi.
Dịch :
Chí phàm phu nhỏ tí
Nói vọng là nan, dị
Ly tướng là hư không
Chẳng khế chư Phật trí
Hư không là giới tướng
Người mê tự nắm ghi
Tìm chẳng ra căn bệnh
Chấp đùa cành hoa thôi.

---o0o---

Bài Số 67

淼淼長江水
Diều diều trường giang thủy
周而還復始
Chu nhi hoàn phục thủy

昏昏三界人

Hôn hôn tam giới nhân

輪迴亦如此

Luân quýnh diệc như thử

輪迴改形貌

Luân quýnh cải hình mạo

長江色不異

Trường giang sắc bất dị

改貌勞神識

Cải mạo lao thần thức

終須到佛地

Chung tu đáo Phật địa .

Dịch :

Sông Trường giang cuộn cuộn

Trở về buổi ban sơ

Mê man người ba giới

Luân hồi như vậy ư !

Luân hồi thay hình dạng

Trường giang sắc chẳng thay

Cải dạng nhọc thần thức

Tu đến đất Phật này.

---o0o---

Bài Số 68

有人嫌龐老

Hữu nhân hiềm bang lão

龐老不嫌他

Bàng lão bất hiềm tha

開門待知識

Khai môn đãi tri thức

知識不來過

Tri thức bất lai quá

心如具三學

Tâm như cụ tam học

塵識不相和

Trần thức bất tương hoà

一丹療萬病

Nhất đan liệu vạn bệnh

不假藥方多

Bất giả dược phương đa.

Dịch :

Có người ghét lão Uẩn

Lão Uẩn chẳng ghét ai

Mở cửa đọi trí thức

Trí thức chẳng quá lai

Tâm biết cả ba học

Trần thức chẳng tương hòa

Một viên chữa trăm bệnh

Thuốc thật có nhiều toa.

---o0o---

Bài Số 69

一宿復一宿

Nhất tú phục nhất tú

光陰漸漸促

Quang âm tiệm tiệm xúc

報你心王道

Báo nễ tâm vương đạo

依智莫依識

Y trí mạc y thức

依智見真佛

Y trí kiến chân Phật

依識入地獄

Y thức nhập địa ngục

若淪六趣中

Nhược luân lục thú trung

受苦無時足

Thụ khổ vô thời túc.

Dịch :

Một đêm lại một đêm

Quang âm dần dần xúc

Bảo ông đường vua tâm

Theo trí chẳng theo thức

Theo trí thấy chân Phật

Địa ngục, thức vào theo

Nếu luận theo lục đạo

Thọ khổ chẳng đủ đeo.

---o0o---

Bài Số 70

世人重名利

Thế nhân trọng danh lợi

余心總不然

Dư tâm tổng bất nhiên

束薪貨升米

Thúc tân hoá thăng mễ

清水鐵鑊煎

Thanh thủy thiết đang tiền

覺熟捻鑊下

Giác thực niêm đang hạ

將身近畔邊

Tương thân cận bạn biên

時時拋入口

Thời thời phao nhập khẩu

腹飽肚無言

Phúc bão đở vô ngôn.

Dịch :

Người đòi trọng danh lợi
Tôi thấy chẳng phải đâu
Bỏ rau và bát gạo
Trong nồi sất đun lâu
Thấy chín đảo xuống dưới
Sáp người lại bếp chơi
Mọi lúc bỏ vào miệng
No bụng dạ chẳng lời.

---o0o---

Bài Số 71

羊車誘下愚
Dương xa dụ hạ ngu
鹿車載中夫
Lộc xa tải trung phu
大乘為上士
Đại thừa vi thượng sĩ
鵬巢鶴不居
Bằng sào hạc bất cư
鷦鷯住蚊睫
Tiêu liêu trú văn tiệp
居士咄盲驢
Cư sĩ đôt manh lư
若論質利帝
Nhược luận chất lợi đế
畢竟一乘無
Tất cánh nhất thừa vô.
Dịch :
Xe dê độ kẻ ngu
Xe nai độ trung phu
Xe lớn độ thượng sĩ
Tổ bằng, hạc nào cư
Hạc đâu ở nơi muỗi
Cư sĩ hô lừa mù

Nếu luận chất lợi để
Cuối cùng một thừa vô.

---o0o---

Bài Số 72

端坐求如法
Đoan tọa cầu như pháp
如法轉相違
Như pháp chuyển tướng vi
拋法無心取
Phao pháp vô tâm thủ
始自卻來歸
Thủy tự khước lai quy
無求出三界
Vô cầu xuất tam giới
有念則成癡
Hữu niệm tắc thành si
求佛覓解脫
Cầu Phật mịch giải thoát
不是丈夫兒
Bất thị trượng phu nhi.
Dịch :
Ngồi nghiêm cầu như pháp
Như pháp chuyển đổi đầu
Bỏ pháp không tâm nắm
Quay về phút ban đầu
Không cầu ra ba giới
Có niệm tức thành si
Cầu Phật tìm giải thoát
Chẳng là con trượng phu.

---o0o---

Bài Số 73

白衣不執相
Bạch y bất chấp tướng
真理從空生
Chân lý tùng không sanh
祇為心無礙
Kỳ vì tâm vô ngại
智慧出縱橫
Trí tuệ xuất túng hoành
唯論師子吼
Duy luận sư tử hống
不許野干鳴
Bất hứa dã can minh
菩提稱最妙
Bồ đề xưng tối diệu
猶呵是假名
Do kha thị giả danh.
Dịch :
Bạch y chẳng chấp tướng
Chân lý từ tâm sinh
Chỉ vì tâm vô ngại
Trí tuệ mặc tung hoành
Chỉ luận sư tử rống
Chẳng hứa sói hoang kêu
Bồ đề xưng tối diệu
Do đặt tên tào lao.

---o0o---

Bài Số 74

覺他欲打你
Giác tha dục đả nễ

著腳即須抽
Trước giác tức tu trừu
已後再相見
Dĩ hậu tái tương kiến
他羞我不羞
Tha tu ngã bất tu
忍辱第一道
Nhẫn nhục đệ nhất đạo
歷劫無冤讎
Lịch kiếp vô oan thù
此是無生縣
Cử thị vô sanh huyện
不屬涅槃洲
Bất chúc niết bàn châu.
Dịch :
Thấy hắn muốn đánh lão
Muôn đá, rút chân ra
Khi nào phải gập mặt
Hắn thẹn, không phải ta
Nhẫn nhục điều thứ nhất
Là muôn kiếp chẳng thù
Đây là vô sinh huyện
Chẳng thuộc Niết bàn châu.

---o0o---

Bài Số 75

阿爺當殿坐
A gia đương điện toạ
子向前頭立
Tử hướng tiền đầu lập
父子同宅住
Phụ tử đồng trạch trú

小魔不敢入

Tiểu ma bất cảm nhập

時開無盡藏

Thời khai vô tận tạng

貧者相供給

Bần giả tương cung cấp

得之永不窮

Đắc chi vĩnh bất cùng

免得生憂悒

Miễn đắc sanh ưu ập.

Dịch :

Ông già ngồi trong điện

Đứa con đứng hàng đầu

Cha con cùng một chỗ

Ma nhỏ dám vào đâu ?

Lúc mở vô tận tạng

Kẻ nghèo được cúng dường

Vĩnh viễn không nghèo khô

Khỏi phải lo khô buồn.

---o0o---

Bài Số 76

外求非是寶

Ngoại cầu phi thị bảo

無念自家珍

Vô niệm tự gia trân

心外求佛法

Tâm ngoại cầu phật pháp

總是倒行人

Tổng thị đảo hành nhân

般若名尚假

Bát nhã danh thượng giả

豈可更依文

Khởi khả cánh y văn

有相皆虛妄

Hữu tướng giai hư vọng

無形實是真

Vô hình thực thị chân.

Dịch :

Cầu ngoài chẳng của quý

Vô niêm là báu nhà

Tìm tâm ngoài Phật pháp

Chỉ tìm bắt đảo gia

Bát nhã nếu là giả

Há chẳng nghe lời chẳng

Có tướng đều hư vọng

Vô hình chính là chân.

---o0o---

Bài Số 77

報汝尋真理

Báo nhữ tầm chân lý

偷生佯不聞

Thâu sanh dương bất văn

及其身命卒

Cập kỳ thân mệnh tốt

心口便紛紜

Tâm khẩu tiện phân vân

我命不能與

Ngã mệnh bất năng dĩ

將錢別僱人

Tướng tiền biệt cố nhân

為讀如來教

Vi độc như lai giáo

救護我精神

Cứu hộ ngã tinh thần.

Dịch :

Bảo ông tìm chân lý

Sống trộm chẳng nghe lời

Cho đến thân tổn hại

Tâm miệng liền rời bờ

Mạng tôi chẳng hưng thịnh

Đem cho người khác tiền

Vì đọa Như Lai dạy

Nên mạnh mẽ tinh thần.

---o0o---

Bài Số 78

眾生多品類

Chúng sanh đa phẩm loại

諸佛祇一般

Chư Phật kỳ nhất ban

庶人見天子

Thứ nhân kiến thiên tử

知隔幾重關

Tri cách cơ trọng quan

若有過人策

Nhã hữu qua nhân sách

欲見亦不難

Dục kiến diệc bất nan

策中契聖理

Sách trung khế thánh lý

坐取國家官

Toạ thủ quốc gia quan .

Dịch :

Chúng sinh có nhiều loại

Chư Phật một bọn thôi

Người thường thấy thiên tử
Chẳng biết cách bao nơi
Nếu như có phương cách
Thì có khó cái gì ?
Kế này hợp thánh lý
Làm một chức quan đi !

---o0o---

Bài Số 79

從根誅則絕
Tùng căn tru tắc tuyệt
從根修則滅
Tùng căn tu tắc diệt
若能雙株斷
Nhã năng song chu đoạn
三乘盡超越
Tam thừa tận siêu việt
此非凡夫言
Thử phi phàm phu ngôn
妙吉分明說
Diệu cát phân minh thuyết
如來所療治
Như lai sở liệu trị
一差不復發
Nhất sai bất phục phát.
Dịch :
Trừ căn cây chắc tuyệt
Trừ căn tu chắc diệt
Nếu chém được cả hai
Ba thừa tận siêu việt
Đó là lời phàm phu
Nếu phân tích cho rõ
Như Lai trị dân ngu
Đã sai còn đâu tỏ.

---o0o---

Bài Số 80

罵他無便宜

Mạ tha vô tiện nghi

不應卻得穩

Bất ưng khước đắc ổn

無瞋神自安

Vô sân thần tự an

罵他還自損

Mạ tha hoàn tự tổn

忍得有法利

Nhẫn đắc hữu pháp lợi

罵他還折本

Mạ tha hoàn triết bản

瞋喜同一如

Sân hỷ đồng nhất như

遁世不悶悶

Độn thế bất muộn muộn.

Dịch :

Mắng hắn chẳng tiện nghi

Chẳng ưng được bình ổn

Không sân, thần tự an

Mắng hắn tự thương tổn

Nhẫn nhục được pháp lợi

Phân tích còn hết la

Sân hỷ, cùng một nhà

Trốn đời chẳng phiền toái.

---o0o---

Bài Số 81

塵六門前喚
Trần lục môn tiền hoán
無情呼不入
Vô tình hô bất nhập
二彼總空空
Nhị bỉ tổng không không
自然唇不濕
Tự nhiên thân bất thấp
從此絕因緣
Tùng thử tuyệt nhân duyên
葛五隨緣出
Cát ngũ tùy duyên xuất
惟有空寂舍
Duy hữu không tịch xá
圓八同金七
Viên bát đồng kim thất.
Dịch :
Sáu trần ngoài hô hoán
Vô tình gọi chẳng vào
Hai cái này không cả
Nên môi chẳng ngọt ngào
Từ đó nhân duyên tuyệt
Năm uẩn từ duyên sang
Tuy có không tịch xá
Tám viên cùng bảy vàng.

---o0o---

Bài Số 82

城內數萬戶
Thành nội số vạn hộ
不奈我恆一
Bất nại ngã hằng nhất

時時師子吼

Thời thời sư tử hống

禽獸俱皆卒

Cầm thú câu giai tốt

教作羅侯羅

Giáo tác la hầu la

無蹤持戒律

Vô tung trì giới luật

但知入理坐

Đản tri nhập lý tọa

日頭骨咄出

Nhật đầu cốt đôt xuất.

Dịch :

Trong thành có vạn hộ

Chẳng ngại một mình tôi

Mọi lúc sư tử rống

Cầm thú đều ngát ngậy

Dạy ông học Hầu La

Giữ giới luật không vết

Nếu biết ngòì đúng cách

Có ngày cất đầu ra.

---o0o---

Bài Số 83

迷時三界有

Mê thời tam giới hữu

悟即出羂纏

Ngộ tức xuất hiêu thiên

心無六入跡

Tâm vô lục nhập tích

清淨達本源

Thanh tịnh đạt bản nguyên

地獄成淨土
Địa ngục thành tịnh thổ
招手別諸天
Chiêu thủ biệt chư thiên
報語三塗宅
Báo ngữ tam đồ trạch
共你更無緣
Cộng nễ cánh vô duyên
非論早與晚
Phi luận tảo dĩ vãn
悟理即無邊
Ngộ lý tức vô biên.
Dịch :
Mê thời ba giới có
Ngộ thời ra khỏi triền
Vô tâm, sáu xứ nhập
Thanh tịnh đạt bản nguyên
Địa ngục thành tịnh thổ
Vẫy tay biệt chư thiên
Ba đồ là báo ngữ
Cùng ông là vô duyên
Chẳng luận chiều và sớm
Ngộ lý tức vô biên.

---o0o---

Bài Số 84

心王不能了
Tâm vương bất năng liễu
何不依真智
Hà bất y chân trí
一吼百獸伏
Nhất hồng bách thú phục
盡見無生理

Tận kiến vô sanh lý
無生理甚寬
Vô sanh lý thậm khoan
無心無可看
Vô tâm vô khả khán
非內外中間
Phi nội ngoại trung gian
非生死涅槃
Phi sanh tử niết bàn
諸法無住處
Chư pháp vô trụ xứ
遨遊神自安
Ngao du thần tự an.

Dịch :

Tâm vương chẳng thể xong
Sao chẳng theo chân trí
Một tiếng rỗng thú lòng
Thấy hết vô sanh lý
Lý vô sinh rất rộng
Vô tâm, có thể xem
Không trung gian, nội, ngoại
Không sinh tử, Niết bàn
Chư pháp không chỗ trú
Thần ngao du tự an.

---o0o---

Bài Số 85

山中失卻心
Sơn trung thất khước tâm
任運騰騰語
Nhậm vận đằng đằng ngữ
語即說空空
Ngữ tức thuyết không không

空中無蛇鼠
Không trung vô xà thử
有心波浪起
Hữu tâm ba lãng khởi
無心是淨土
Vô tâm thị tịnh thổ
淨土生真佛
Tịnh thổ sanh chân Phật
佛還傳佛語
Phật hoàn truyền Phật ngữ
佛能度眾生
Phật năng độ chúng sanh
眾生是佛母
Chúng sanh thị Phật mẫu.
Dịch :
Ở núi mất cả t âm
Mặc kệ các đảng ngữ
Ngữ tức nói không, không
Trong không, không xà thử
Có tâm sóng mới khởi
Không tâm là Tây phương
Tịnh thổ sinh chân Phật
Phật truyền lời Phật thương
Chúng sinh được Phật độ
Chúng sinh là Phật nương.

---o0o---

Bài Số 86

故宅有寶珠
Cố trạch hữu bảo châu
卻向田野求
Khước hướng điền dã cầu
這箇一群賊

Giá cá nhất quần tặc
賺你徒悠悠
Khiêm nễ đồ du du
泥上搽粧粉
Nê hượng trà trang phần
壁上塗渾油
Bích thượng đồ hồn du
愚人見夢事
Ngu nhân kiến mộng sự
讚歎道能修
Tán thán đạo năng tu
臘月三十日
Tích nguyệt tam thập nhật
元無一物收
Nguyên vô nhất vật thu .
Dịch :
Nhà cũ có châu báu
Chẳng cần ruộng hoang rồi
Chỉ là một bầy giặc
Lừa ông chạy xa thôi
Trên bùn thêm phấn trắng
Trên tường pha thêm dầu
Người ngu hay nằm mộng
Khen rằng đạo khả (dễ) tu
Ngày ba mươi tháng chạp
Chẳng thu vật nào ư ?

---o0o---

Bài Số 87

五蘊若實有
Ngũ uẩn nhược thực hữu
則合有色形
Tắc hợp hữu sắc hình

五蘊若實無

Ngũ uẩn nhược thực vô

則合無形聲

Tắc hợp vô hình thanh

祇為假名字

Kỳ vi giả danh tự

所以妄來停

Sở dĩ vọng lai đình

若了名相空

Nhược liễu danh tướng không

事盡總惺惺

Sự tận tổng tỉnh tỉnh

心王無障礙

Tâm vương vô chương ngại

擺撥三界行

Bãi bát tam giới hành.

Dịch :

Năm uẩn nếu thực có

Hợp lại có sắc hình

Năm uẩn nếu không thực

Tất sẽ không hình thanh

Chỉ là danh tự giả

Cho nên vọng sẽ thôi

Nếu rõ không danh tướng

Thì là giả cả thôi

Tâm vương không chương ngại

Ba giới mặc rong chơi.

---o0o---

Bài Số 88

慈悲說斯法

Từ bi thuyết tư pháp

現疾為眾生

Hiện tật vị chúng sanh
純陀獻後供
Thuần đà hiến hậu cúng
妙德亦同行
Diệu đức diệc đồng hành
名相有差別
Danh tướng hữu sai biệt
法身同一形
Pháp thân đồng nhất hình
化身千萬億
Hoá thân thiên vạn ức
方從立空名
Phương tùng lập không danh
不須執有法
Bất tu chấp hữu pháp
圓通最大精
Viên thông tối đại tinh.
Dịch :
Từ bi nói ra pháp
Có bệnh vì chúng sinh
Thuần đà hiến và cúng
Diệu đức cũng đồng hành
Danh tướng có sai biệt
Pháp thân cùng một hình
Hóa thân muôn vạn ức
Vừa mới lập không danh
Chẳng nên chấp có pháp
Viên thông tối đại linh.

---o0o---

Bài Số 89

君家住聚落
Quân gia trụ tụ lạc

余自居山谷
Dư tự cư sơn cốc
山空無有物
Sơn không vô hữu vật
聚落百種有
Tụ lạc bách chủng hữu
有者喫飯食
Hữu giả khiết phạn thực
無者空張口
Vô giả không trương khẩu
口空肚亦空
Khẩu không đồ diệc không
還將空喫有
Hoàn tướng không khiết hữu
有盡物歸空
Hữu tận vật quy không
同體無前後
Đồng thể vô tiền hậu.
Dịch :
Nhà ông trú tụ lạc
Tôi tự trú sơn am
Núi không, không có vật
Tu lạc có cả trăm
Người có, ăn cơm được
Người không, không mở mồm
Mồm không, bụng trống rỗng
Cứ tưởng hữu khê không
Vật về không là hết
Cùng thể trước, sau không.

---o0o---

Bài Số 90

欲得真成佛

Dục đắc chân thành Phật
無心於萬物
Vô tâm ư vạn vật
心如境亦如
Tâm như cảnh diệc như
真智從如出
Chân trí tùng như xuất
定慧等莊嚴
Định tuệ đẳng trang nghiêm
廣演波羅蜜
Quảng diễn Ba la mật
流通十方界
Lưu thông thập phương giới
諸有不能疾
Chư hữu bất năng tật
報汝學道人
Báo nhữ học đạo nhân
祇麼便成佛
Kỳ ma tiện thành Phật.
Dịch :
Muốn trở thành Phật thật
Vô tâm với vạn vật
Tâm như cảnh cũng như
Chân trí từ như xuất
Trang nghiêm với định tuệ
Quảng diễn Pháp Ba La
Lưu thông cả mười giới
Hữu vi có bệnh gì
Bảo ông người học đạo
Thành Phật có khó chi ?

---o0o---

Bài Số 91

讀經須解義

Độc kinh tu giải nghĩa

解義始修行

Giải nghĩa thủy tu hành

若能依義學

Nhược năng y nghĩa học

即入涅槃城

Tức nhập niết lạc thành

讀經不解義

Độc kinh bất giải nghĩa

多見不如盲

Đa kiến bất như manh

緣文廣占地

Duyên văn quảng chiêm địa

心中不肯耕

Tâm trung bất khǎng canh

田田總是草

Điền điền tổng thị thảo

稻從何處生

Đạo tùng hà xứ sanh.

Dịch :

Độc kinh cần giải nghĩa

Giải nghĩa mới tu hành

Nếu mà theo nghĩa học

Tức vào Niết Bàn thành

Tụng kinh chẳng giải nghĩa

Thấy nhiều chǎ bằng mù

Duyên văn là bói toán

Trong lòng không muốn cấy

Nếu ruộng toàn là cỏ

Lúa từ đâu ra đây !

Bài Số 92

有人道不得

Hữu nhân đạo bất đắc

是伊心王黑

Thị y tâm vương hắc

不能自了事

Bất năng tự liễu sự

埋藏一群賊

Man tạng nhất quần tặc

群賊多貪癡

Quần tặc đa tham si

緣事說是非

Duyên sự thuyết thị phi

心王被賊使

Tâm vương bị tặc sử

劫劫無出期

Kiếp kiếp vô xuất kỳ

見花不識樹

Kiến hoa bất thức thụ

果熟始應知

Quả thực thủy ứng tri.

Dịch :

Có người nói chẳng được

Là ông, tâm vương đen

Chẳng thể xong mọi chuyện

Trong đó bày giặc hèn

Bày giặc nhiều tham si

Gặp chuyện nói thị phi

Tâm vương bị giặc khiến

Kiếp, kiếp chẳng lúc ra

Thấy hoa chẳng thấy thụ

Quả chín mới kêu à ?

---o0o---

Bài Số 93

諸佛與眾生

Chư Phật dữ chúng sanh

元來同一家

Nguyên lai đồng nhất gia

不識親尊長

Bất thức thân tôn trưởng

外面認假爺

Ngoại diện nhận giả gia

優曇不肯摘

Ưu đàm bất khăng trích

專採葫蘆花

Chuyên thái hồ lô hoa

葫蘆花未落

Hồ lô hoa vị lạc

常被三五枷

Thường bị tam ngũ gia

如斯之等類

Như tư chi đẳng loại

輪轉劫恆沙

Luân chuyển kiếp hằng sa.

Dịch :

Chúng sinh và chư Phật

Vốn là cùng một nhà

Chẳng biết thân tôn trưởng

Bề ngoài nhận giả cha

Ưu đàm chẳng thể hái

Chuyên hái hồ lô hoa

Hồ lô chưa rụng

Thường bị cùm năm ba

Những chúng sinh cùng loại

Luân hồi kiếp nào ra ?

---o0o---

Bài Số 94

香山有梅檀

Hương sơn hữu chiên đàn

寶山無伊蘭

Bảo sơn vô y lan

金山照毛頭

Kim sơn chiếu mao đầu

毛頭百億寬

Mao đầu bách ức khoan

淨心空室坐

Tịnh tâm không thất tọa

妙德四方安

Diệu đức tứ phương an

空生知內外

Không sanh tri nội ngoại

相事付阿難

Tướng sự phó a nan

如能達此理

Như năng đạt thử lý

無處即泥洹

Vô xứ tức nê hoàn.

Dịch :

Hương Sơn có chiên đàn

Bảo Sơn lan không có

Kim Sơn chiếu đầu lông

Đầy đủ trăm ý cỏ

Lắng lòng tọa không thất

Diệu đức bốn phương an

Không sinh biết ngoại nội

Sự tướng giao A Nan

Như hiểu được ý đó

Chỗ nào chẳng Niết Bàn.

---o0o---

Bài Số 95

余為田舍翁

Dư vi điền xá ông

世上最貧窮

Thế thượng tối bần cùng

家中無一物

Gia trung vô nhất vật

啟口說空空

Khải khẩu thuyết không không

舊時惡知識

Cựu thời ô tri thức

總度作師僧

Tổng độ tác sư tăng

和合一處坐

Hoà hợp nhất xứ tọa

常教聽大乘

Thường giáo thính đại thừa

食時與持鉢

Thực thời dĩ trì bát

唯我一人供

Duy ngã nhất nhân cung.

Dịch :

Tôi làm điền xá ông

Ở đời rất bần cùng

Trong nhà không một vật

Mở miệng nói không không

Thuở xưa ác tri thức

Thường độ các ông tăng

Đều cùng ngồi một chỗ

Đại thừa pháp nghe thường

Lúc ăn thì trì bát
Chỉ có tôi cúng dường.

---o0o---

Bài Số 96

平等無有二

Bình đẳng vô hữu nhị

終日同宅住

Chung nhật đồng trạch trú

世人不了妄

Thế nhân bất liễu vọng

心生外緣取

Tâm sanh ngoại duyên thủ

取得外相佛

Thủ đắc ngoại tướng Phật

樂卻變成苦

Lạc khước biến thành khổ

苦即諸法生

Khổ tức chư pháp sanh

大海從何渡

Đại hải tùng hà độ

為報知音者

Vi báo tri âm giả

好好看道路

Hảo hảo khán đạo lộ.

Dịch :

Bình đẳng tâm bất nhị

Cả ngày cùng ở chung

Người đời không vọng nữa

Tâm sinh ngoại tướng sinh

Nhìn tướng Phật mà mê

Vui đã biến thành khổ

Khổ thì chư pháp sanh

Biển lớn bờ nào độ

Đề báo bạn tri âm
Tốt thôi, coi đạo lộ.

---o0o---

Bài Số 97

慚愧一雙眼
Tàm quý nhất song nhãn
曾見數般人
Tàng kiến số bát nhân
端正亦不愛
Đoan chánh diệc bất ái
醜陋亦不瞋
Xú lậu diệc bất sân
當頭異國色
Đương đầu dị quốc sắc
何須妄起塵
Hà tu vọng khởi trần
低頭自形相
Đê đầu tự hình tướng
都無一處真
Đô vô nhất xứ chân
身心如幻化
Thân tâm như huyễn hoá
滿眼沒怨親
Mãn nhãn một oán thân.

Dịch :

Xấu hổ một đôi mắt
Đã thấy một số nhân
Đoan chánh cũng không ái
Gặp xấu cũng chẳng sân
Nếu gặp người quốc sắc
Đâu có khởi vọng trần
Cúi đầu xem hình tướng

Chả có chỗ nào chân
Thân tâm là ảo hóa
Đầy mắt không oán thân.

---o0o---

Bài Số 98

大乘一等義
Đại thừa nhất đẳng nghĩa
本自無遮閉
Bản tự vô giã bế
凡夫著相求
Phàm phu trước tướng cầu
心生有執滯
Tâm sanh hữu chấp trệ
無心為真空
Vô tâm vi chân không
空寂為本體
Không tịch vi bản thể
無問亦無說
Vô vấn diệc vô thuyết
常照勿使廢
Thường chiếu vật sử phế
佛子行道已
Phật tử hành đạo dĩ
更莫愁來去
Cánh mạc sầu lai khứ.
Dịch :
Đại thừa chỉ một nghĩa
Vốn có dấu gì đâu
Phàm phu chấp cầu cạnh
Vô sinh chẳng thể mau
Vô tâm là chân không
Bản thể vốn tịch không

Không hỏi cũng không nói
Thường chiếu chẳng chịu buông
Phật tử đã hành đạo
Đến đi đâu có buồn.

---o0o---

Bài Số 99

無念清涼寺

Vô niệm thanh lương tự

蘊空真五臺

Uân không chân ngũ đài

對境心無垢

Đôi cảnh tâm vô cấu

當情心死灰

Đương tình tâm tử hôi

妙理於中現

Diệu lý ô trủng hiện

優曇空裡開

Ưu đàm không lý khai

無求真法眼

Vô cầu chân pháp nhãn

離相見如來

Ly tướng kiến Như Lai

若能如是學

Nhã năng như thị học

不動出三災

Bất động xuất tam tai.

Dịch :

Vô niệm Thanh Lương tự

Uân không, thật Ngũ đài

Đôi cảnh tâm không lấm

Tình khởi tro của ai ?

Diệu lý bên trong hiện

Ưu đàm nở trong không
Chẳng cần chân pháp nhãn
Lià tướng thấy Phật chẳng ?
Nếu học như thế này
Chẳng động ra ba tai.

---o0o---

Bài Số 100

常聞阿人佛
Thường văn a nhân Phật
擬向東方討
Nghĩ hướng đông phương thảo
今日審思惟
Kim nhật thẩm tư duy
不動自然到
Bất động tự nhiên đáo
語汝守門奴
Ngữ nhữ thủ môn nô
何須苦煩燥
Hà tu khổ phiền táo
我奏父王知
Ngã tấu phụ vương tri
與汝改名號
Dữ nhữ cải danh hiệu
破卻有為功
Phá khước hữu vi công
顯示無為道
Hiển thị vô vi đạo.
Dịch :
Thường nghe người học Phật
Toàn hướng về Tây Phương
Ngày nay suy xét kỹ
Chẳng động, đã làm xong

Ông là người giữ cửa
Đừng nhọc lòng làm chi
Tôi tâu phụ vương biết
Ông đổi danh là gì
Phá chấp làm công quả
Tỏ rõ đạo Vô Vi.

---o0o---

Bài Số 101

識樂眾生樂

Thức lạc chúng sanh lạc

緣繩妄走作

Duyên thằng vọng tẩu tác

智樂菩薩樂

Trí lạc Bồ tát lạc

無繩亦無縛

Vô thằng diệc vô phược

若有發心者

Nhược hữu phát tâm giả

直須學無作

Trực tu học vô tác

莫道怕落空

Mạc đạo phạ lạc không

得空亦不惡

Đắc không diệc bất ác

見礦不別金

Kiến khoáng bất biệt kim

入礦方知錯

Nhập khoáng phương tri thác.

Dịch :

Thức vui chúng sanh vui

Dây thừng tạo vọng đi

Trí vui Bồ Tát vui

Không dây không buộc gì
Nếu tâm có chấp trước
Nên học đạo Vô Vi
Chẳng sợ lạc không đạo
Được không, không là tai
Thấy vàng chỉ là khoáng
Vào mỏ biết mình sai.

---o0o---

Bài Số 102

苦痛役身心
Khổ thống dịch than tâm
勞神覓官職
Lao thần mịch quan chức
暫得色毛披
Tạm đắc sắc mao phi
拍按作瞋色
Phách án tác sân sắc
口口打奴兵
Khẩu khẩu đả nô binh
聲聲遣拔肋
Thanh thanh khiển bạt lặc
聞道送王老
Văn đạo tống vương lão
曲亦變成直
Khúc diệc biến thành trực
縱令有理道
Túng lệnh hữu lý đạo
分疏亦不得
Phân sơ diệc bất đắc.
Dịch :
Thân tâm chịu khổ nạn
Nhọc thân tạo chức ngôi

Tạm thời thấy da dẻ
Xét án thấy sân thối
Lời lời đánh nô tặc
Âm thanh trợ giúp người
Nghe nói Tống Vương lão
Cong biến thành thẳng rồi
Theo lệnh thấy đạo lý
Sơ quen cũng đành thôi.

---o0o---

Bài Số 103

家長自飲酒
Gia trưởng tự ẩm tửu
舉家一時醉
Cử gia nhất thời tuý
失火燒故宅
Thất hoả thiêu cố trạch
運水沃空地
Vận thủy ớc không địa
水火當頭發
Thủy hoả đương đầu phát
三災一時起
Tam tai nhất thời khởi
空中鳩鴿舞
Không trung cưu cập vũ
騾來助放屁
Loa lai trợ phóng thí
因中無好花
Nhân trung vô hảo hoa
結果亦天理
Kết quả diệc thiên lý.
Dịch :
Gia trưởng tự uống rượu

Cả nhà phải phen say
Dùng lửa đốt nhà cũ
Vận nước uông công thối
Nước và lửa cùng phát
Ba tai họa cùng lên
Không trung bỏ câu múa
Làm chộn rộn bước chân
Trong đó không hoa tốt
Kết quả lý trời chăng ?

---o0o---

Bài Số 104

學道迷路入
Học đạo mê lộ nhân
實是可憐許
Thực thị khả lân hứa
被賊妄牽纏
Bị tặc vọng khiên triền
惡緣取次與
Ác duyên thủ thứ dữ
有法遍娑婆
Hữu pháp biên sa bà
開眼看佛語
Khai nhãn khán Phật ngữ
洗舌讀經典
Tẩy thiệt đọc kinh điển
和經弄蛇鼠
Hoà kinh lộng xà thử
動念三界成
Động niệm tam giới thành
迷失當時路
Mê thất đương thời lộ.
Dịch :
Người học đạo lạc đường

Thật rất đáng bi thương
Bị giấc vọng dẫn dắt
Duyên ác xong còn vương
Có pháp khắp Ta bà
Mở mắt thấy Phật Đà
Rửa lưỡi tụng kinh điển
Cùng kinh lộng thử, sà
Động niệm thành ba giới
Mê lạc mất đường qua.

---o0o---

Bài Số 105

身現凡夫事
Thân hiện phàm phu sự
內照自分明
Nội chiếu tự phân minh
三千大千界
Tam thiên đại thiên giới
滿中諸眾生
Mãn trung chư chúng sanh
剎那造有業
Sát na tạo hữu nghiệp
了了總知情
Liễu liễu tổng tri tình
納安芥子裡

Nạp an giới tử lý
稱為無相經
Xúng vi vô tướng kinh
常持人不識
Thường trì nhân bất thức
念時無色聲
Niệm thời vô sắc thanh.

Dịch :

Thân hiện phàm phu sự
Nội chiếu tự phân minh
Tam thiên đại thiên giới
Trong đó đầy chúng sinh
Sát na tạo ra nghiệp
Đã rõ hết sự tình
Chuyên ở trong hạt cải
Chỉ dùng kinh vô hình
Thường tụng người chẳng biết
Niệm thời không sắc thanh.

---o0o---

Bài Số 106

學佛作夢事

Học Phật tác mộng sự

不須論地獄

Bất tu luận địa ngục

天堂總越卻

Thiên đường tổng việt khước

六識為僮僕

Lục thức vi đồng bộc

心心無所住

Tâm tâm vô sở trụ

處處塵不著

Xứ xứ trần bất trước

五道絕人行

Ngũ đạo tuyệt nhân hành

無心是極樂

Vô tâm thị cực lạc

空裡見優曇

Không lý kiến ưu đàm

眾生作橋筏

Chúng sanh tác kiêu thược.
Dịch :
Học Phật tạo mộng mơ
Chẳng tu luận địa ngục
Thiên đường đã vượt qua
Sáu thức là đồng bộ
Tâm không có chỗ nào
Nơi nơi trần không trước
Năm đạo không người vào
Vô tâm là cực lạc
Trong không thấy ưu đàm
Xây cầu để liên lạc.

---o0o---

Bài Số 107

欲得速成佛
Dục đắc tốc thành Phật
祇學無生忍
Kỳ học vô sanh nhẫn
非常省心力
Phi thường tỉnh tâm lực
當時煩惱盡
Đương thời phiền não tận
七寶藏門開
Thất bảo tạng môn khai
智慧無窮盡
Trí tuệ vô cùng tận
廣演波羅蜜
Quảng diễn Ba la mật
無心可鄙吝
Vô tâm khả bỉ lận
祇恐著有人
Kỳ khủng trước hữu nhân

愚癡自不信

Ngu si tự bất tín.

Dịch :

Muốn mau được thành Phật

Vô sinh nhẫn phải hay

Phi thường ra công sức

Phiền não phải trừ ngay

Cửa kho bầy báu mở

Trí tuệ thật vô cùng

Quảng diễn Ba La Mật

Vô tâm hối tiếc chẳng

Chỉ sợ người chấp có

Ngu si không tin tưởng.

---o0o---

Bài Số 108

世人皮上黠

Thế nhân bì thượng hiệp

心裡沒頭癡

Tâm lý một đầu si

他貪目前利

Tha tham mục tiền lợi

焉知己後非

Yên tri dĩ hậu phi

謾胡欺得漢

Man hồ khi đắc hán

誇道手腳遲

Khoa đạo thủ giác trì

走向見闍老

Tẩu hướng kiến diêm lão

倒拖研米槌

Đảo tha nghiên mễ chùy

恐君不覺悟

Khổng quân bất giác ngộ

今日報君知

Kim nhật báo quân tri.

Dịch :

Trí thông minh người thế

Tâm lý chẳng có si

Vì tham lợi trước mắt

Chẳng kể hậu quả gì

Người Hồ khi người Hán

Nói chân tay chậm rì

Khi gặp Diêm Vương lão

Khó tránh được mẽ chùy

Sợ rằng ông chẳng ngộ

Hôm nay bảo ông hay.

---o0o---

Bài Số 109

中人樂寂靜

Trung nhân lạc tịch tĩnh

下士好威儀

Hạ sĩ hảo uy nghi

菩薩心無礙

Bồ tát tâm vô ngại

同凡凡不知

Đồng phàm phàm bất tri

佛是無相體

Phật thị vô tướng thể

何須有相持

Hà tu hữu tướng trì

但令心了事

Đản lĩnh tâm liễu sự

遮莫外人疑

Già mặc ngoại nhân nghi

如人渴飲水

Như nhân khát ẩm thủy

冷煖心自知

Lãnh noãn tâm tự tri.

Dịch :

Người trung thích yên tĩnh

Người hạ thích uy nghi

Bồ tát tâm vô ngại

Cùng phạm, phạm biết chi

Phật không có tướng thể

Chấp tướng mà làm gì

Chỉ cần tâm xong chuyện

Mặc người ngoài hoài nghi

Cũng như người uống nước

Nóng, lạnh tự mình hay.

---o0o---

Bài Số 110

識若不受塵

Thức nhược bất thụ trần

心亦不顛狂

Tâm diệc bất điên cuồng

妙智作心師

Diệu trí tác tâm sư

名為破有王

Danh vi phá hữu vương

須臾證六度

Tu du chứng lục độ

動用五種香

Động dụng ngũ chủng hương

此即真極樂

Thử tức chân cực lạc

亦是真西方

Diệc thị chân Tây phương

釋迦無量壽

Thích Ca vô lượng thọ

同居此道場

Đồng cư thử đạo tràng.

Dịch :

Thức nếu không thọ trần

Tâm cũng không điên cuồng

Điều trí là thầy học

Gọi là phá hữu vương

Phút chốc chứng lục độ

Động dụng ngũ chủng hương

Đó là chân cực lạc

Cũng là chân Tây Phương

Thích Già vô lượng thọ

Ở cùng một đạo tràng.

---o0o---

Bài Số 111

俗務不廢作

Tục vụ bất phế tác

內秘貪心學

Nội bí tham tâm học

世人假名聞

Thế nhân giả danh văn

超然總莫著

Siêu nhân tổng mạc hóa

息念三界空

Tức niệm tam giới không

無求出五濁

Vô cầu xuất ngũ trọc

法報皆圓滿

Pháp báo giai viên mãn

意根成正覺

Ý căn thành chánh giác

若能如此修

Nhược năng như thử tu

輪王亦不博

Luân vương diệc bất bác.

Dịch :

Việc tục chẳng phé bỏ

Mật pháp tham học gì

Nghe người đời nói giả

Cũng chẳng chấp làm chi

Bất niệm ba giới không

Không cầu thoát năm trọc

Pháp báo đều đầy tràn

Ý căn thành chánh giác

Cứ tu như vậy anh

Luân vương cũng chẳng bác.

---o0o---

Bài Số 112

耳聞無相理

Nhĩ văn vô tướng lý

眼空不受色

Nhãn không bất thụ sắc

鼻嗅無相香

Tỵ khứu vô tướng hương

舌嘗無相食

Thiệt thường vô tướng thực

身著無相衣

Thân trước vô tướng ý

意隨無相得

Ý tùy vô tướng đắc

心靜越諸天

Tâm tĩnh việt chư thiên
神清見彌勒
Thần thanh kiến Di Lặc
十方同一乘
Thập phương đồng nhất thừa
無心記南北
Vô tâm ký Nam Bắc.
Dịch :
Tai nghe không tiếng vang
Mắt nhìn chẳng thấy sắc
Mũi ngửi chẳng thấy hương
Lưỡi nếm không thấy vị
Thân chẳng thấy áo mặc
Ý trông theo tướng vô
Tâm tĩnh vượt mọi mặt
Thần thanh thấy Di Lặc
Mười phương một thừa thôi
Vô tâm nhớ Nam Bắc.

---o0o---

Bài Số 113

一時復一時
Nhất thời phục nhất thời
步步向前移
Bộ bộ hướng tiền di
無常有限分

Vô thường hữu hạn phận
早晚即不知
Tảo vãn tức bất tri
古人一交語
Cổ nhân nhất giao ngữ
預辦沒貧兒

Dự biện một bản nhi
聞少須修道
Văn thiêu tu tu đạo
莫待衰老時
Mạc đãi suy lão thời
邂逅符到來
Giải cầu phù đáo lai
賺你更無疑
Khiêm nễ cánh vô nghi
勸君不肯聽
Khuyến quân bất khăng thính
三塗真可悲
Tam đồ chân khả bi.
Dịch :
Một thời lại một thời
Từng bước phía trước đi
Vô thường có kỳ hạn
Sớm chiều có biết gì
Cổ nhân nêu đoán trước
Chẳng có kẻ nghèo đâu
Ít nghe người tu đạo
Chờ cho đến bạc đầu
Giải nghĩa khi bùa đến
Khiến ông chẳng có nghi
Khuyến ông đừng nghe nhé
Ba đồ thật đáng bi.

---o0o---

Bài Số 114

如來大慈悲
Nhu lai đại từ bi
廣演波羅蜜
Quảng diễn ba la mật

了知三界苦
Liễu tri tam giới khổ
懇勸勸君出
Ân cần khuyên quân xuất
得之不肯修
Đắc chi bất khăng tu
實是頑皮物
Thực thị ngoan bì vật
Thị thị dĩ thành Phật
Tha thị dĩ thành Phật
汝是當成佛
Nhữ thị đương thành Phật
當成自不成
Đương thành tự bất thành
是誰之過失
Thị thủy chi quá thất
已後累劫苦
Dĩ hậu lũy kiếp khổ
莫尤過去佛
Mạc vuu quá khứ Phật.
Dịch :
Từ bi là Đức Phật
Rộng nói Ba La Mật
Biết ba giới khổ nản
Ân cần mời ông xuất
Muốn được mà không tu
Thực là một lũ ngu
Thích Ca đã thành Phật
Ông chẳng thành Phật ư
Đương thành tự chẳng thành
Là lỗi ai làm mất
Cả kiếp sau khổ nản
Đừng oán quá khứ Phật.

Bài Số 115

誰家郎君子

Thùy gia lang quân tử

開眼造地獄

Khai nhãn tạo địa ngục

枉法取人錢

Uông pháp thủ nhân tiền

養那一群賊

Dưỡng na nhất quần tặc

饒伊家戶大

Nhiêu y gia hộ đại

業成出不得

Nghiệp thành xuất bất đắc

除非輪迴滿

Trừ phi luân quynh mãn

換形償他力

Hoán hình thường tha lực

看君騎底驢

Khán quân ky đế lư

總是如此色

Tổng thị như thử sắc

無事被鞭杖

Vô sự bị tiên trượng

有理說不得

Hữu lý thuyết bất đắc.

Dịch :

Là lang quân nhà ai

Mở mắt tạo địa ngục

Uông pháp lấy tiền người

Nuôi nấng một bầy giặc

Tha ông nghiệp nhà lớn

Nghiệp hết cũng chẳng xong

Trừ phi luân hồi đẩy
Tha lực đối hình dung
Con lừa ông vẫn cuỡi
Đều là sắc đó ông
Giả sử bị gây đánh
Có lý nói chẳng thông.

---o0o---

Bài Số 116

愚人打瓮破
Ngu nhân đả úng phá
求人望錮護
Cầu nhân vọng cố hộ
惡法得錢財
Ác pháp đắc tiền tài
布施擬補處
Bố thí nghĩ bổ xứ
物色不相當
Vật sắc bất tương đương
此事無煩做
Thử sự vô phiền tố
縱然有少福
Túng nhiên hữu thiểu phước
那將地獄去
Na tướng địa ngục khứ
罪福當頭行
Tội phước đương đầu hành
何時相值遇
Hà thời tương trị ngộ
自本猶折卻
Tự bản do chiết khước
安得有利路
An đắc hữu lợi lộ

An đắc hữu lợi lộ .
Dịch :
Người ngu đánh gạch vỡ
Cậy người che chở mình
Ác pháp được tiền của
Bỏ xứ đâu tới mình ?
Tương đương vật và sắc
Phiền não chẳng phát sinh
Giả sử có ít phúc
Địa ngục phô bóng hình
Đòi người đầy tội phúc
Lúc nào mới tỏ tường
Vốn không muốn chân mõi
Lợi được một con đường.

---o0o---

Bài Số 117

先須持五戒
Tiên tu trì ngũ giới
方始得人身
Phương thủy đắc nhân thân
有財將布施
Hữu tài tướng bố thí
身即不窮貧
Thân tức bất cùng bần
若行十善業
Nhược hành thập thiện nghiệp
聞道得天人
Văn đạo đắc thiên nhân
天人生滅福
Thiên nhân sanh diệt phước
來去如車輪
Lai khứ như xa luân

有為接梵世
Hữu vi tiếp phạn thế
不及一毫真
Bất cập nhất hào chân
更欲談玄妙
Cánh dục đàm huyền diệu
慮恐法王瞋
Lự khủng pháp vương sân.
Dịch :
Trước hãy giữ năm giới
Mới có được thân người
Có tiền tướng bố thí
Thân sẽ không nghèo rồi
Tu hành mười thiện nghiệp
Nghe nói làm người trời
Người trời nếu hết phúc
Thì phải chịu luân hồi
Hữu vi tiếp phạn thế
Chẳng một pháp là chân
Chớ nói huyền, nói diệu
Lo sợ pháp vương sân.

---o0o---

Bài Số 118

一皮較一皮
Nhất bì giác nhất bì
孫子不如兒
Tôn tử bất như nhi
坐禪勝讀經
Toạ thiền thắng đọc kinh
讀經勝有為
Độc kinh thắng hữu vi
尋文不識理

Tâm văn bất thức lý
棄母養阿姨
Khí mẫu dưỡng A Di
阿姨是色身
A Di thị sắc thân
阿娘是法體
A nương thị pháp thể
色身是文字
Sắc thân thị văn tự
法入無為理
Pháp nhập vô vi lý
文字有生滅
Văn tự hữu sanh diệt
無相宛然爾
Vô tướng uyển nhiên nhĩ.
Dịch :
So sánh da và da
Cháu chẳng bằng con mà
Tọa thiền thẳng tụng đọc
Đọc kinh thẳng hữu vi
Tìm văn chẳng thấy lý
Bỏ mẹ nuôi bà dì
Bà dì là thân sắc
Pháp thể là mẹ à
Sắc thân là văn tự
Pháp vào lý vô vi
Văn tự có sanh diệt
Vô tướng mới chính là.

---o0o---

Bài Số 119

佛教本無妄
Phật giáo bản vô vọng

句句須論實

Cú cú tu luận thực

剋己饒益他

Khắc dĩ nhiều ích tha

俗所謂陰鷲

Tục sở vị âm chất

遮莫是天王

Già mặc thị thiên vương

饒君宰相姪

Nhiều quân tể tướng điệt

世間有貴賤

Thế gian hữu quý tiện

業力還同一

Nghiệp lực hoàn đồng nhất

語汝富貴人

Ngữ nhữ phú quý nhân

貧兒莫欺屈

Bần nhi mặc khi khuất

習重業力成

Tập trùng nghiệp lực thành

翻覆難得出

Phiên phúc nan đắc xuất.

Dịch :

Không vọng là Đạo Phật

Lời, lời đều là thật

Quên mình lợi cho người

Tục ngữ gọi âm chất (sự an bài của trời)

Độ chẳng do thiên vương

Cháu tể tướng là ông

Thế gian có quý tiện

Nhưng nghiệp lực là không

Bảo cho người giàu có

Chớ có khinh người nghèo

Tập thành nghiệp lực trọng

Ra được biết ngày nào ? !

---o0o---

Bài Số 120

自恨己身癡

Tự hận dĩ thân si

有事無人知

Hữu sự vô nhân tri

橫展兩腳睡

Hoành triển lưỡng giác thuy

至曉不尋思

Chí hiểu bất tầm tư

諸佛為我爺

Chư Phật vi ngã gia

我是世尊兒

Ngã thị thế tôn nhi

兒今已長大

Nhi kim dĩ trưởng đại

替父為導師

Thế phụ vi đạo sư

父子同宅住

Phụ tử đồng trạch trú

寸步不相離

Thôn bộ bất tướng ly

法身無相貌

Pháp thân vô tướng mạo

世人那得知

Thế nhân na đắc tri .

Dịch :

Tự hận thân mình si

Có chuyện chẳng biết gì

Ruổi thẳng hai chân ngủ

Tới sáng, chẳng nghĩ suy
Tôi gọi Phật là bố
Tôi là con Thế Tôn
Trẻ nay đã khôn lớn
Tôn bố là tôn sư
Bố, con ở cùng nhà
Ly, tác chẳng rời xa
Pháp thân không tướng mạo
Người đời khó biết qua.

---o0o---

Bài Số 121

此箇一群賊
Thử cá nhất quần tặc
生生欺主人
Sanh sanh khi chủ nhân
即今識汝也
即今識汝也
Tức kim thức nhữ dã
不共汝相親
Bất cộng nhữ tương thân
你若不伏我
你若不伏我
Nễ nhược bất phục ngã
我則處處說
我則處處說
Ngã tác xứ xứ thuyết
教人總識汝
教人總識汝
Giáo nhân tổng thức nhữ
遣汝行路絕
遣汝行路絕
Khiên nhữ hành lộ tuyệt
你若能伏我
你若能伏我
Nễ nhược năng phục ngã
我亦不分別
我亦不分別
Ngã diệc bất phân biệt

共汝同一身

Cộng nhữ đồng nhất thân

永離於生滅

Vĩnh ly ư sanh diệt.

Dịch :

Cái đó là bầy giặc

Chỉ thích khinh chủ nhân

Nay tôi nhận ra hấn

Chẳng cùng hấn làm thân

Nếu ông chẳng phục tôi

Tôi đi khắp nơi thuyết

Chỉ ông cho người hay

Khiến hành lộ ông tuyệt

Nếu ông nhận ra tôi

Tôi cũng không phân biệt

Với ông một thân thôi

Chẳng lìa sinh và diệt.

---o0o---

Bài Số 122

世人重珍寶

Thế nhân trọng trân bảo

我則不如然

Ngã tắc bất như nhiên

名聞即知足

Danh văn tức tri túc

富貴心不緣

Phú quý tâm bất duyên

唯樂簞瓢飲

Duy lạc đản biêu ẩm

無求澡鏡銓

Vô cầu tảo kính thuyên

饑食西山稻

Cơ thực tây sơn đạo
渴飲本源泉
Khát ẩm bản nguyên tuyền
寒披無相服
Hàn phi vô tương phục
熱來松下眠
Nhiệt lai tùng hạ miên
知身無究竟
知身無究竟
Tri thân vô cứu cánh
任運了殘年
任運了殘年
Nhậm vận liễu tàn niên.

Dịch :
Người đời trọng châu báu
Tôi chẳng coi tự nhiên
Nghe tên tự biết đủ
Phú quý tâm chẳng duyên
Uống thì có chai nước
Không cần tắm nhà gương
Gạo Tây Sơn khi đói
Uống nước suối bản nguyên
Lúc lạnh chẳng mặc ấm
Nóng ngủ dưới rừng thông
Biết thân không cứu cánh
Mặc cho đến năm cùng.

---o0o---

Bài Số 123

霧重日難出
Vụ trọng nhật nan xuất
雲厚月朧朧
Vân hậu nguyệt lung lung
有心求覓佛
有心求覓佛
Hữu tâm cầu mịch Phật

晝夜用心功

Trú dạ dụng tâm công

見夢言將實

Kiến mộng ngôn tướng thực

聞真耳卻聾

Văn chân nhĩ khước lung

群賊當路坐

Quần tặc đương lộ tọa

道理若為通

Đạo lý nhược vi thông

見性若玲瓏

Kiến tính nhược linh lung

多求說處通

Đa cầu thuyết xứ thông

取他凡聖語

Thủ tha phàm thánh ngữ

到頭渾是空

Đáo đầu hồn thị không.

Dịch :

Sương nặng trời khó mọc

Mây đầy trăng mông lung

Có tâm tìm kiếm Phật

Ngày đêm dụng tâm công

Thấy mộng cho là thật

Bị điếc, tai thật nghe

Bọn giặc ngồi trên lộ

Đạo lý đường sáng lờ

Kiến tánh đường mông lung

Cầu nhiều, nhiều chỗ thông

Nắm lấy phàm thánh ngữ

Cuối cùng cũng là không.

Bài Số 124

云何為人演
Vân hà vi nhân diễn
離相說如如
Ly tướng thuyết như như
心鏡俱空靜
Tâm kính câu không tĩnh
無實亦無虛
Vô thực diệc vô hư
心通常嘿用
Tâm thông thường hắc dụng
出世入無餘
Xuất thế nhập vô dư
梵釋咸恭敬
Phạm thích hàm cung kính
菩薩亦同居
Bồ tát diệc đồng cư
語是凡夫語
Ngữ thị phàm phu ngữ
理合釋迦書
Lý hợp Thích gia thư
若能如是學
Nhược năng như thị học
不枉用工夫
Bất uổng dụng công phu.
Dịch :
Vì sao vì người diễn
Lý tưởng nói như như
Tâm cảnh đều yên tĩnh
Không thật cũng không hư
Tâm thường thích công dụng
Xuất thế nhập vô dư

Phạm Thích hàm cung kính
Bồ đề cũng đồng cư
Lời là phạm phu ngữ
Lý hợp Thích gia thư
Nếu có thể học thể
Không uổng dụng công phu.

---o0o---

Bài Số 125

寅朝飲稀粥
Dần triều ẩm hy chúc
飯後兩束薪
Phạn hậu lưỡng thúc tân
貨得二升米
Hoá đắc nhị thăng mễ
支我有餘身
Chi ngã hữu dư thân
身無饑火逼
Thân vô cơ hoả bức
安余無相神
An dư vô tướng thần
神安佛土淨
Thần an Phật thổ tịnh
內外絕埃塵
Nội ngoại tuyệt ai trần
無間說般若
Vô gian thuyết bát nhã
豁達啟關津
Khoát đạt khải quan tân
火燒家計盡
Hoả thiêu gia kế tận
全成無事人

Toàn thành vô sự nhân.
Dịch :
Giờ Dần thì ăn cháo
Sau bữa hai bó rau
Tiêu hóa hai thặng gạo
Duy trì thân hữu dư
Thân không bị đói ép
Yên ổn không tương thân
Thần an Phật thổ tĩn
Trong, ngoài không bụi trần
Vô gián nói Bát Nhã
Người đạt chỉ bên mê
Đốt lửa gia kế tận
Cả thành vô sự mà.

---o0o---

Bài Số 126

圓鏡朗如日
Viên kính lãng như nhật
湧出無礙智
Dũng xuất vô ngại trí
梵語波羅蜜
Phạn ngữ ba la mật
唐言無量義
Đường ngôn vô lượng nghĩa
說者說無相
Thuyết giả thuyết vô tướng
離者離文字
Ly giả ly văn tự
但說無上道
Đản thuyết vô thượng đạo
利他還自利
Lợi tha hoàn tự lợi

若能入理行

Nhược năng nhập lý hành

不動到如地

Bất động đáo như địa

緣事常區區

Duyên sự thường khu khu

不如展腳睡

Bất như triển giác thuy.

Dịch :

Gương tròn sáng mặt nhật

Trí vô ngại hiện ra

Phạn ngữ Ba La Mật

Đường ngôn lẩm nghĩa mà

Người nói chuyện vô tướng

Lìa bỏ văn tự thôi

Nhưng nói đạo vô thượng

Lợi mình rồi lợi người

Nếu hiểu được lý đó

Phải như đất không lay

Duyên sự thường cố chấp

Thẳng hai chân ngủ ngay.

---o0o---

Bài Số 127

我觀三界有

Ngã quán tam giới hữu

有人披草舍

Hữu nhân phi thảo xá

蛇鼠同穴住

Xà thử đồng huyết trụ

白日恆如夜

Bạch nhật hằng như dạ

鳩鴿為親情

Cru cáp vi thân tình
羅剎同心話
La sát đồng tâm thoại
五狗常嗥吠
Ngũ cẩu thường tạo phệ
思之令人怕
Tư chi linh nhân phạ
我觀總是幻
Ngã quán tổng thị huyễn
虛空名亦假
Hư không danh diệc giả
放牛喫草庵
Phóng ngưu khiết thảo am
三身同一化

Tam thân đồng nhất hoá.

Dịch :

Tôi quán ba giới có
Có kẻ ở nhà gianh
Rắn chuột cùng một huyết
Ngày trắng như đêm đen
Cru, cáp là thân hữu
La sát là đồng tình
Ngũ khuyến thường hay sủa
Suy nghĩ hại tâm mình
Tôi quán đời là ảo
Là hại đến cái tâm
Thả trâu ăn am cỏ
Đồng hóa cả ba thân.

---o0o---

Bài Số 128

若能相用語

Nhược năng tương dụng ngữ

教君一箇訣

Giáo quân nhất cá quyết

捻取三毒箭

Niệm thủ tam độc tiễn

一時總拗折

Nhất thời tổng ảo triết

田地成四空

Điền địa thành tứ không

五狗牙總缺

Ngũ cẩu nha tổng khuyết

色蘊自消亡

Sắc uẩn tự tiêu vong

六賊俱磨滅

Lục tặc câu ma diệt

閻羅成法王

Diêm la thành pháp vương

羅刹成菩薩

La sát thành bồ tát

勿論己一身

Vật luận dĩ nhất thân

舉國一時悅

Cử quốc nhất thời duyệt.

Dịch :

Nếu có thể dùng lời

Dạy ông một câu quyết

Ba tên độc trong tay

Bẻ gãy ông phải biết

Đất mộng thành bốn không

Răng năm cẩu đều khuyết

Sắc uẩn tự tiêu vong

Sáu giặc đều bị diệt

Diêm La thành pháp vương

La sát thành Bồ tát

Chớ luận chỉ một thân

Cả nước nhất thời duyệt.

---o0o---

Bài Số 129

達人知是幻

Đạt nhân tri thị huyễn

縱損心亦如

Túng tổn tâm diệc như

諸天不免難

Chư thiên bất miễn nạn

況復此閻浮

Hùng phục thử diêm phù

須尋無上理

Tu tầm vô thượng lý

莫更苦踟躕

Mạc cánh khổ trì trù

衣食纔方足

Y thực tài phương túc

不用積盈餘

Bất dụng tích doanh dư

少欲有涅槃

Thiểu dục hữu niết bàn

知足非凡夫

Tri túc phi phàm phu

當來無地獄

Đương lai vô địa ngục

現在出三塗

Hiện tại xuất tam đồ.

Dịch :

Người đạt biết là ảo

Tâm tổn cũng là như

Chư thiên chẳng mắc nạn

Hàng phục cõi Diêm Phù
Phải tìm lý vô thượng
Chẳng phải khổ liên liên
Áo, cơm đều đầy đủ
Chẳng tiêu của để dành
Niết bàn là chẳng muốn
Biết đủ không phải thường
Đương lai không địa ngục
Hiện tại ra ba đường.

---o0o---

Bài Số 130

外若絕攀緣
Ngoại nhã tuyệt phan duyên
歡喜常現前
Hoan hỷ thường hiện tiền
本來何所得
Bản lai hà sở đắc
吉祥自現形
Cát tường tự hiện hình
空生稱長老
Không sanh xưng trưởng lão
燃燈常照明
Nhiên đăng thường chiếu minh
彌勒是同學
Di lạc thị đồng học
釋迦是長兄
Thích Ca thị trưởng huynh
神通次第坐
Thần thông thứ đệ tọa
無勞問姓名
Vô lao vấn tính danh
Vô lao vấn tính danh

名相有差別

Danh tướng hữu sai biệt

法身同一形

Pháp thân đồng nhất hình.

Dịch :

Nếu ở ngoài các duyên

Vui vẻ thường hiện tiền

Bản lai được gì chứ

Tốt lành tự hiện hình

Không sanh gọi trưởng lão

Nhiên đấng thường chiếu minh

Di Lạc là đồng học

Thích Ca là trưởng huynh

Thần thông sau đả tọa

Không nhọc hỏi tánh danh

Có danh có sai biệt

Pháp thân cùng một hình.

---o0o---

Bài Số 131

知余轉般若

Tri dư chuyển Bát Nhã

見余轉金剛

Kiến dư chuyển Kim Cương

合掌恭敬了

Hợp chưởng cung kính liễu

不動見空王

Bất động kiến không vương

亦勝身命施

Diệc thắng thân mệnh thi

亦勝坐天堂

Diệc thắng tọa thiên đường

亦勝五臺供

Diệt thắng ngũ đài cúng

亦勝求西方

Diệt thắng cầu Tây Phương

於住而無住

Ư trú nhi vô trú

其福不可量

Kỳ phước bất khả lượng

有為如夢幻

Hữu vi như mộng ảo

無相契真常

Vô tướng khế chân thường.

Dịch :

Biết tôi chuyển Bát Nhã

Thấy tôi chuyển Kim Cương

Cung kính chấp tay lạy

Bất động thấy không vương

Cũng thắng bỏ thân mạng

Thắng thân, ngồi thiên đường

Cũng thắng ngũ đài cúng

Cũng thắng cầu Tây Phương

Nếu trú mà không trú

Phúc ấy không thể lường

Hữu vi như mộng ảo

Vô tướng khế chân thường.

---o0o---

Bài Số 132

無有報龐大

Vô hữu báo bàng đại

空空無處坐

Không không vô xứ tọa

家內空空空

Gia nội không không không

空空無有貨

Không không vô hữu hoá

日在空裡行

Nhật tại không lý hành

日沒空裡臥

Nhật một không lý ngoạ

空坐空吟詩

Không tọa không ngâm thi

詩空空相和

Thi không không tương hoà

莫怪純用空

Mạc quái thuần dụng không

空是諸佛座

Không thị chư Phật tọa

世人不別寶

Thế nhân bất biệt bảo

空即是實貨

Không tức thị thực hoá

若嫌無有空

Nhược hiềm vô hữu không

自是諸佛過

Tự thị chư Phật quá.

Dịch :

Không, hữu báo Bàng đại

Không , không, không xử tọa

Trong nhà không, không, không

Không, không, không hữu hóa

Cứ đi khi trời mọc

Trời lặn ngồi trong nhà

Không ngồi, không ngâm vịnh

Không thi, không tương hòa

Chẳng lạ thuần dụng công

Chủ Phật tọa là không

Người đời chẳng phân biệt

Bảo bối cũng là không
Nếu chẳng có không hữu
Tội của chư Phật chẳng ?

---o0o---

Bài Số 133

有人有所知
Hữu nhân hữu sở tri
有事有是非
Hữu sự hữu thị phi
聞道無相理
Văn đạo vô tướng lý
心執不生疑
Tâm chấp bất sanh nghi
五歲更不長
Ngũ tuế cánh bất trường
祇作阿孩兒
Kỳ tác a hài nhi
將拳口裡咬
Tương quyền khẩu lý giảo
百年不肯離
Bách niên bất khả ly
假花雖端正
Giả hoa tuy đoan chánh
究竟不充饑
Cứu cánh bất sung cơ
都緣癡孩子
Đô duyên si hài tử
不識是權宜
Bất thức thị quyền nghi
如來無相理

Như Lai vô tướng lý

有作盡皆非

Hữu tác tận giai phi.

Dịch :

Có người có sở tri

Có sự có thị phi

Nghe đạo lý vô tướng

Tâm chấp, không sinh nghi

Năm tuổi chẳng khôn lớn

Chỉ là đũa hài nhi

Cho tay vào miệng cắn

Trăm năm chẳng chia ly

Hoa giả tuy đoan chính

Kết quả khỏi đói đói

Đều duyên đũa si ngốc

Chẳng biết quyền nghi đâu

Như Lai thực vô tướng

Có làm cũng không đâu.

---o0o---

Bài Số 134

合瞋不須瞋

Hợp sân bất tu sân

合喜不須喜

Hợp hỷ bất tu hỷ

喜即姪慾生

Hỷ tức dâm dục sanh

瞋即毒蛇起

Sân tức độc xà khởi

毒蛇起猛火

Độc xà khởi mãnh hoả

姪慾成貪鬼

Dâm dục thành tham quỷ

猛火和貪鬼

Mãnh hoả hoà tham quý

癡狼啖心底

Si lang phát tâm đắc

妄想如恆沙

Vọng tưởng như hằng sa

煩惱無遮止

Phiền não vô già chỉ

無明黑漆漆

Vô minh hắc tất tất

渴來飲鹹水

Khát lai ẩm hàm thủy

終日緣事走

Chung nhật duyên sự tẩu

不肯入空

Bất khảng nhập không.

Dịch :

Hợp sân chẳng tu sân

Hợp hỷ chẳng tu hỷ

Hỷ tức dâm dục sinh

Dâm tức độc sà khởi

Độc sà khởi lửa mạnh

Dâm dục thành quý tham

Lửa mạnh và âm quý

Đề sói si đày tâm

Vọng tưởng : cát sông hằng

Phiền não lúc nào ngưng

Vô minh đen như mực

Khát : nước muối đó ông

Cả ngày chỉ duyên sự

Chẳng nhập vào lý không.

---o0o---

Bài Số 135

我見好畜生

Ngã kiến hảo súc sanh
知是嘍羅漢
Tri thị lâu la hán
枉法取人錢
Uông pháp thủ nhân tiền
誇道能計算
Khoa đạo năng kế toán
得即渾家用
Đắc tức hồn gia dụng
受苦沒人伴
Thụ khổ một nhân bạn
有力任他騎
Hữu lực nhiệm tha kỵ
棒鞭脊上植
Bông tiên tích thượng tuyên
觜上著龍頭
Chủy thượng trước long đầu
口中銜鐵片
Khâu trung hàm thiết phiến
項領被磨穿
Hạng linh bị ma xuyên
鼻孔芒繩絆
Tự khổng mang thẳng ban
自種還自收
Tự chủng hoàn tự thu
佛也不能斷
Phật dã bất năng đoạn.
Dịch : 143
Tôi thấy súc sanh mạnh
Biết là Lâu la hán
Uông pháp lấy tiền người
Khoe có thể tính toán
Được cả đồ gia dụng

Khổ chẳng có bạn bè
Có sức mặc chủ cười
Roi vọt quất lưng nè
Trên miệng là râu mép
Hàm thiếc vây quanh mồm
Đầu, cổ bị cọ sát
Lỗ mũi dây thừng môn
Gieo nhân thì hái quả
Phật cũng khó dứt con.

---o0o---

Bài Số 136

慚愧一軀身
Tâm quý nhất khu thân
梵號波羅柰
Phạn hào ba la nại
被賊一群使
Bị tặc nhất quần sứ
尋常不自在
Tâm thường bất tự tại
亦名為枯井
Diệc danh vi khô tỉnh
亦名為罽袋
Diệc danh vi câu đại
亦名朽故宅
Diệc danh hủ cố trạch
亦名幻三昧
Diệc danh huyền tam muội
佛罵作死屍
Phật mạ tác tử thi
乘屍渡大海
Thừa thi độ đại hải

大海元無水

Đại hải nguyên vô thủy

死屍非是船

Tử thi phi thị thuyền

熟看世上事

Thục khan thế thượng sự

總是假因緣

Tổng thị giả nhân duyên

若了身心相

Nhược liễu thân tâm tướng

空裡任橫眠

Không lý nhiệm hoành miên

具此六慚愧

Cụ thử lục tâm quý

實是不求天

Thực thị bất cầu thiên.

Dịch :

Hồ thẹn một tấm thân

Phạn kêu Ba la Nại

Bị bày giặc sai thân

Tâm thường chẳng tự tại

Cũng gọi là khô tỉnh

Cầu đại cũng là danh

Cũng gọi nhà cũ nát

Là tam muội đó anh

Phật mắng là thầy chết

Cười thầy độ biển to

Biển lớn vốn không nước

Thầy chết không thuyền đò

Xem kỹ chuyện người thế

Dều là giả nhân duyên

Tướng thân tâm cứ chấp

Ngủ trong không vậy a

Đó là sáu con quỷ

Chẳng cầu trời đó mà.

---o0o---

Bài Số 137

如來一真智

Như lai nhất chân trí

遍滿娑婆界

Biên mãn sa bà giới

慇懃說方便

Ân cần thuyết phương tiện

有人自不解

Hữu nhân tự bất giải

無處不生心

Vô xứ bất sanh tâm

有處多貪愛

Hữu xứ đa tham ái

心王作黑業

Tâm vương tác hắc nghiệp

教他口懺悔

Giáo tha khẩu sám hối

口懺心不改

Khẩu sám tâm bất cải

心口相違背

Tâm khẩu tướng vi bôi

不服無心藥

Bất phục vô tâm dược

病根終不差

Bệnh căn chung bất sai

著相求菩提

Trước tướng cầu bồ đề

不免還他債

Bất miễn hoàn tha trái.

Dịch :

Như Lai nhất chân trí
Đầy khắp cõi Ta bà
Ân cần nói phương tiện
Có người không hiểu ra
Không chỗ không sanh tâm
Có chỗ có ái tâm
Tâm vương tạo ác nghiệp
Dạy hẳn hồi lỗi lầm
Tâm hôi lòng không đổi
Tâm miệng đối nghịch nhau
Chẳng uống vô tâm dược
Căn bệnh có sai đâu
Cầu Bồ đề chấp tướng
Nợ cũ có trả đâu ?

---o0o---

Bài Số 138

無貪勝布施
Vô tham thắng bố thí
無癡勝坐禪
Vô si thắng tọa thiền
無瞋勝持戒
Vô sân thắng trì giới
無念勝求緣
Vô niệm thắng cầu duyên
盡見凡夫事
Tận kiến phàm phu sự
夜來安樂眠
Đạ lai an lạc miên
寒時向火坐
Hàn thời hướng hoả tọa
火本實無煙
Hoả bản thực vô yên

不忌黑闇女
Bát ky hắc ám nữ
不求功德天
Bất cầu công đức thiên
任運生方便
Nhiệm vận sanh phương tiện
皆同般若船
Giai đồng bát nhã thuyền
若能如是學
Nhược năng như thị học
功德實無邊
Công đức thực vô biên.
Dịch :
Vô tham, thắng bố thí
Vô si, thắng tọa thiền
Vô sân, thắng giữ giới
Vô niệm, thắng cầu duyên
Đã thấy phàm phu sự
Đêm tới ngủ yên vui
Lạnh thì hướng lửa tọa
Lửa vốn không khói rồi
Chẳng ky hắc ám nữ
Chẳng cầu công đức thiên
Mặc kệ sinh phương tiện
Đều dùng Bát Nhã thuyền
Nếu như thế mà học
Công đức thật vô biên.

---o0o---

Bài Số 139

十方同一等
Thập phương đồng nhất đẳng
此是真如寺
Thử thị chân như tự

裡有無量壽

Lý hữu vô lượng thọ

本來無名字

Bản lai vô danh tự

凡夫不入理

Phàm phu bất nhập lý

心緣世上事

Tâm duyên thế thượng sự

乞錢買瓦木

Khất tiền mǎi ngoã mộc

蓋他虛空地

Cái tha hư không địa

卻被六賊驅

Khước bị lục tặc khu

背卻真如智

Bối khước chân như trí

終日受艱辛

Chung nhật thụ gian tân

亡想圖名利

Vong tưởng đồ danh lợi

如此學道人

Như thử học đạo nhân

累劫終不至

Luỹ kiếp chung bất chí.

Dịch :

Mười phương cùng một hạng

Đó là chùa chân như

Trong có vô lượng thọ

Vốn là không danh từ

Người phàm không hiểu lý

Tâm duyên chuyện trên đời

Xin tiền mua ngói gạch

Chỉ là hư không thôi

Bị sáu giặc xua đuổi

Chân như trí đối đầu
Cả ngày chịu cay đắng
Vọng tưởng danh lợi đâu
Cứ như thế học mãi
Vạn kiếp chẳng tới đâu.

---o0o---

Bài Số 140

楞伽寶山高
Lăng già bảo sơn cao
四面無行路
Tứ diện vô hành lộ
惟有達道人
Duy hữu đạt đạo nhân
乘空到彼處
Thừa không đáo bỉ xứ
羅漢若悟空
La hán nhược ngộ không
擲錫騰空去
Trịch tích đằng không khứ
緣覺若悟空
Duyên giác nhược ngộ không
醒見三生事
Tỉnh kiến tam sanh sự
菩薩若悟空
Bồ tát nhược ngộ không
十方同一處
Thập phương đồng nhất xứ
諸佛若悟空
Chư Phật nhược ngộ không
妙理空中住
Diệu lý không trung trú

空理真法身

Không lý chân pháp thân

法身即常住

Pháp thân tức thường trú

佛身祇這是

Phật thân kỳ giá thị

迷人自不悟

Mê nhân tự bất ngộ

一切若不空

Nhất thiết nhược bất không

苦厄從何度

Khổ ách tùng hà độ.

Dịch :

Bảo Sơn, Lăng già cao

Bôn mặt không người nào

Chỉ có người đạt đạo

Cưỡi không bỏ đến nơi nao

La Hán nếu ngộ không

Tích trượng cưỡi hư không

Ngộ không là duyên giác

Thấy ba sự khi thông

Bồ tát nếu ngộ không

Mười phương đồng một chỗ

Chư Phật nếu không ngộ

Diệu lý trú trong không

Chân lý chân pháp thân

Pháp thân là thường trú

Chính là Phật pháp thân

Người mê thì không ngộ

Tất cả nếu không, không

Khổ ách từ đâu độ.

---o0o---

Bài Số 141

大海闊三千
Đại hải khoát tam thiên
巨深五六萬
Cự thâm ngũ lục vạn
余特七尺軀
Dư đặc thất xích khu
入裡飲一頓
Nhập lý ẩm nhất đôn
當時枯竭盡
Đương thời khô kiệt tận
龍王自出現
Long vương tự xuất hiện
大閱經藏門
Đại duyệt kinh tạng môn
請為說一遍
Thỉnh vi thuyết nhất biến
依如說無法
Y như thuyết vô pháp
龍王悟知見
Long vương ngộ tri kiến
賣君髻中珠 152

Mai quân kế trung châu
隱在如來殿
Ẩn tại Như lai điện
戴將軍陣頭
Đái tướng quân trận đầu
賊降不敢戰
Tặc hàng bất cảm chiến
世上有仁人
Thế thượng hữu nhân nhân
得永離貧賤

Đắc vĩnh ly bản tiện

不貪有為身

Bất tham hữu vi thân

當見如來面

Đương kiến như lai diện.

Dịch :

Biển lớn rộng ba ngàn

Bề sâu năm sáu vạn

Thân mình cao bảy thước

Vào đó uống một lần

Bao khát đều hết cả

Vua rồng đã hiện hình

Duyệt đọc các kinh tạng

Mời giảng một thời kinh

Cứ thể nói pháp không

Vua rồng ngộ tri kiến

Đem báu bán cho ông

Ẩn ở Như Lai diện

Đeo đồ tướng ra trận

Giặc hàng không chiến tranh

Trên đời người nhân ái

Vĩnh kiếp chẳng chịu bàn

Chẳng tham thân hữu vi

Gặp ngay mặt Như Lai.

---o0o---

Bài Số 142

富兒空手行

Phú nhi không thủ hành

貧兒把他物

Bần nhi bả tha vật

被物牽入廛

Bị vật khiên nhập triền

買賣不得出

Mãi mại bất đắc xuất

覺暮便歸舍

Giác mộ tiện quy xá

黃昏黑漆漆

Hoàng hôn hắc tất tất

所求不稱意

Sở cầu bất xưng ý

合家總啾唧

Hợp gia tổng thu tức

自無般若性

Tự vô Bát Nhã tánh

又乏波羅蜜

Hựu phạp Ba La Mật

把繩入草裏

Bả thằng nhập thảo lý

自繫百年畢

Tự hệ bách niên tất

實是可憐許

Thật thị khả lân hứa

冥冥不見日

Minh minh bất kiến nhật

富兒雖空手

Phú nhi tuy không thủ

家中甚富益

Gia trung thậm phú ích

自有無盡藏

Tự hữu vô tận tạng

不假外緣物

Bất giả ngoại duyên vật

周流用不窮

Chu lưu dụng bất cùng

要者從裏出

Yêu giả tông lý xuất.

Dịch :
Người giàu tay không nắm
Người nghèo cầm vật gì
Bị vật lôi vào chợ
Mua bán chẳng đường ra
Về nhà ngay khi tối
Buổi chiều như mực đen
Ước mong chẳng vừa ý
Khổ sở cả nhà than
Vì không tánh Bát Nhã
Ba La Mật cho nên
Đem dây vào đám cỏ
Bị trói cả trăm năm
Thật là đáng thương đây
Tôi om nào thấy ngày
Người giàu tay không nắm
Trong nhà vật chất đầy
Có kho báu vô tận
Chẳng cần vật ở ngoài
Dùng hoài cũng chẳng hết
Lúc muốn, lấy ra thôi.

---o0o---

Bài Số 143

出家捨煩惱
Xuất gia xả phiền não
煩惱還同住
Phiền não hoàn đồng trú
癡心覓福田
Si tâm mịch phước điền
駭意承救度
Ngãi ý thừa cứu độ
十二因緣管
Thập nhị nhân duyên quản
無繇免來去

Vô diêu miển lai khứ
依智不依識
Y trí bất y thức
依義不依語
Y nghĩa bất y ngữ
佛心一子地
Phật tâm nhất tử địa
蠢動皆男女
Xuẩn động giai nam nữ
平等如虛空
平等如虛空
Bình đẳng như hư không
善惡俱無取
善惡俱無取
Thiện ác câu vô thủ
既不造天堂
既不造天堂
Ký bất tạo thiên đường
誰受三塗苦
誰受三塗苦
Thùy thụ tam đồ khổ
有法盡無餘
有法盡無餘
Hữu pháp tận vô dư
乘空能自度
乘空能自度
Thừa không năng tự độ
神作如來身
神作如來身
Thần tác Như lai thân
智作如來庫
智作如來庫
Trí tác Như lai khố
涌出波羅蜜
涌出波羅蜜
Dũng xuất Ba la mật
流通正道路
流通正道路
Lưu thông chánh đạo lộ
渾身總是佛
渾身總是佛
Hồn thân tổng thị Phật
迷人自不悟
迷人自不悟

Mê nhân tự bất ngộ.
Dịch :
Xuất gia bỏ phiền não
Phiền não lại ở cùng
Tâm si tìm ruộng phước
Ý ngu cứu được ông
Mười hai nhân duyên quả
Chẳng lý đến và đi
Theo trí chẳng theo thức
Theo nghĩa theo lời chi
Phật tâm cùng một đất
Xuân động đều gái trai
Như hư không bình đẳng
Thiện ác chẳng gánh vai
Chẳng tạo thiên đường ư ?
Ai chịu ba đường khổ
Có pháp là vô dư
Cười không có thể độ
Thần làm thân Như Lai
Kho Như Lai là trí
Ba La Mật giải bày
Lưu thông chính đường đạo
Là Phật toàn thân này
Người mê chẳng tự ngộ.

---o0o---

Bài Số 144

八十隨形好
Bát thập tùy hình hảo
相有三十二
Tướng hữu tam thập nhị
四諦及三乘
Tứ đế cập tam thừa
同一無生智
Đồng nhất vô sanh trí
名為一合相

Danh vi nhất hợp tướng
非是人同類
Phi thị nhân đồng loại
凡夫共佛同
Phàm phu cộng Phật đồng
一體無有異
Nhất thể vô hữu dị
若論心與境
Nhược luận tâm dữ cảnh
懸隔不相似
Huyền cách bất tương tự
凡夫惟妄想
Phàm phu duy vọng tưởng
攀緣遍天地
Phan duyên biến thiên địa
常懷三毒心
Thường hoài tam độc Tâm
損他將自利
Tôn tha tướng tự lợi
佛心常慈悲
Phật tâm thường từ bi
善惡無有二
Thiện ác Vô hữu nhị
蠢動諸眾生
Xuẩn động Chư chúng sanh
心同一子地
Tâm đồng nhất tử địa
六識空無生
Lục thức không vô sanh
六塵將布施
Lục trần tướng bố thí
意根成妙覺

Ý căn thành diệu giác
七識平等智
Thất thức bình đẳng trí.
Dịch :
Tám mươi tùy hình tốt
Có tướng là ba hai
Tam thừa và tứ đế
Đồng nhất chẳng có hai
Danh là nhất hợp tướng
Chẳng là người đồng loài
Người thường cũng là Phật
Một thể, chẳng khác ai
Nếu luận tâm và cảnh
Tương đồng hay xa vời
Người thường có vọng tưởng
Phan duyên có đất trời
Thường tiếc ba loài độc
Để lợi mình hại người
Từ bi là tâm Phật
Thiện, ác không có hai
Chúng sinh đều xuẩn động
Cùng một cõi đất thôi
Sáu thức, không trì độn
Sáu trần bố thí ngay
Ý căn là diệu giác
Bình đẳng bảy thức đây.

---o0o---

Bài Số 145

一年復一年
Nhất niên phục nhất niên
務在且遷延
Vụ tại tả thiên duyên
皮皺緣肉減
Bì trứu duyên nhục giảm

髮白髓枯乾

Phát bạch tuỷ khô càn

毛孔通風過

Mao khổng thông phong quá

骨消椽椳寬

Cốt tiêu duyên sũa khoan

水微不耐熱

Thuỷ vi bất nại nhiệt

火少不耐寒

Hoả thiểu bất nại hàn

幻身如聚沫

Huyễn thân như tụ bọt

四大亦非堅

Tứ đại diệc phi kiên

更被癡狼使

Cánh bị si lang sử

無明曉夜煎

Vô minh hiểu dạ tiễn

惟知念水草

Duy tri niệm thuỷ thảo

心神被物纏

Tâm thân bị vật triền

云何不懺悔

Vân hà bất sám hối

便道捨財錢

Tiên đạo xả tài tiền

外頭遮曲語

Ngoại đầu giã khúc ngữ

望得免前愆

Vọng đắc miễn tiền khiên

地獄應無事

Địa ngục ứng vô sự

準擬得生天

Chuẩn nghĩ đắc sanh thiên

世間有這屬

Thế gian hữu giá thuộc

冥道不如然

Minh đạo bất như nhiên

除非不作業

Trừ phi bất tác nghiệp

當拔罪根源

Đương bạt tội căn nguyên

根空塵不實

Căn không trần bất thực

內外絕因緣

Nội ngoại tuyệt nhân duyên

積罪如山岳

Tích tội như sơn nhạc

慧火一時燃

Tuệ hoả nhất thời nhiên

須臾變灰燼

Tu du biến hôi tẫn

永劫更無煙

Vĩnh kiếp cánh vô yên.

Dịch :

Một năm lại một năm

Tại việc cứ dùng dằng

Da nhăn rồi thịt giảm

Tóc bạc tủy khô cần

Lỗ chân lông thông gió

Xương tiêu trong áo quan

Nước thiếu chẳng ngại nhiệt

Lửa nhỏ chẳng ngại hàn

Thân ảo như bọt tụ

Bốn đại cũng chẳng bền

Lại bị sói si khiến

Như vô minh nấu đêm
Chỉ cần có nước cỏ
Tâm thần bị vật lôi
Sao nói chẳng sám hối
Lại nói bỏ tiền tài
Ngoài ngàn lời khuấy khúc
Tội trước được thoát rồi
Địa ngục sẽ vô sự
Đủ để sanh cõi trời
Thế gian có loại đó
Đốt đạo là dĩ nhiên
Trừ phi không tạo nghiệp
Thì không có căn nguyên.
Căn trần đã chẳng thực
Trong, ngoài tuyệt nhân duyên
Tội chất cao như núi
Lửa tuệ đốt cháy liền
Chóc lát biến than đốt
Không khói nhiều kiếp liền.

---o0o---

Bài Số 146

俄成貝多樹
Nga thành bối đa thụ
臨行途路難
Lâm hành đồ lộ nan
無船可相渡
Vô thuyền khả tương độ
業老見閻公
Nghiệp lão kiến diêm công
沒你分疏處
Mệt nễ phân sơ xứ
若見優曇花
Nhược kiến ưu đàm hoa

處處無疑慮

Xứ xứ vô nghi lự

世上蠢蠢者

Thế thượng xuân xuân giả

相見只論錢

Tương kiến chỉ luận tiền

張三五百貫

Trương tam ngũ bách quán

李四有幾千

Tý tứ hữu kỷ thiên

趙大折卻本

Triệu đại triết khước bản

王六大鈍癩

Vương lục đại truân chiêm

口常談三業

Khẩu thường đàm tam nghiệp

心中欲火然

Tâm trung dục hoả nhiên

癡狼咬肚熱

Si lang giảo đở nhiệt

貪鬼撮頭牽

Tham quỷ toát đầu khiên

有腳復有足

Hữu giác phục hữu túc

開眼常睡眠

Khai nhãn thường thụy miên

羅剎同心腹

La sát đồng tâm phúc

何日見青天

Hà nhật kiến thanh thiên

青天不可見

Thanh thiên bất khả kiến

地獄結因緣

Địa ngục kết nhân duyên

故宅守真妻

Cố trạch thủ chân thê

不好求外色

Bất hảo cầu ngoại sắc

真妻生男女

Chân thê sanh nam nữ

長大同榮辱

Trưởng đại đồng vinh nhục

外色有男女

Ngoại sắc hữu nam nữ

長成愛作賊

Trưởng thành ái tác tặc

有妻累我來

Hữu thê lụy ngã lai

牽我入牢獄

Khiên ngã nhập lao ngục

我亦早識渠

Ngã diệc tảo thức cù

誘引入吾室

Dụ dẫn nhập ngô thất

內外總團圓

Nội ngoại tổng đoàn viên

同餐一鉢食

Đồng san nhất bát tự

食飽斷虛妄

Tự bão đoạn hư vọng

無相即無福

Vô tướng tức vô phước

若論真寂理

Nhược luận chân tịch lý

同歸無所得
Đồng quy vô sở đắc
昔日在有時
Tích nhật tại hữu thời
常被有人欺
Thường bị hữu nhân khi
一相生分別
Nhất tướng sinh phân biệt
見聞多是非
Kiến văn đa thị phi
已後入無時
Dĩ hậu nhập vô thời
又被無人欺
Hựu bị vô nhân khi
一向看心坐
Nhất hướng khán tâm tọa
冥冥無所知
Minh minh vô sở tri
有無俱是執
Hữu vô câu thị chấp
何處是無為
Hà xứ thị vô vi
有無同一體
Hữu vô đồng nhất thể
諸相盡皆離
Chư tướng tận giai ly
心同虛空故
Tâm đồng hư không cố
虛空是我師
Hư không thị ngã sư
若論無相理
Nhược luận vô tướng lý

惟我父王知
Duy ngã phụ vương tri
老來無氣力
Lão lai vô khí lực
房舍不能修
Phòng xá bất năng tu
基頹柱根朽
Cơ đồi trụ căn hủ
椽栳脫差抽
Duyên sủa thoát sai trừu
泥塗零落盡
Nê đồ linh lạc tận
四壁空颼颼
Tứ bích không du du
舉頭看梁柱
Cử đầu khan lương trụ
星星見白頭
Tinh tinh kiến bạch đầu
慧雲降法雨
Tuệ vân hàng pháp vũ
智水沃心流
Trí thủy ố tâm lưu
家中空豁豁
Gia trung không khoát khoát
屋倒亦何憂
Ôc đảo diệc hà ưu
山莊草庵破
Sơn trang thảo am phá
余歸大宅游
Dư quy đại trạch du
生生不揀處
Sanh sanh bất giản xứ
Sanh sanh bất giản xứ

隨類說無求

Tùy loại thuyết vô cầu

人有五般花

Nhân hữu ngũ ban hoa

花蘭(一作爛)變成香

Hoa lan (nhất tác lan) biến thành hương

氤氳滿故宅

Nhân huân mãn cố trạch

供養本爺娘

Cung dưỡng bản gia nương

有人見不識

Hữu nhân kiến bất thức

報道十月桑

Báo đạo thập nguyệt tang

外塵一念愛

Ngoại trần nhất niệm ái

合成五色囊

Hợp thành ngũ sắc nang

囊中起三柱

Nang trung khởi tam trụ

柱上有千梁

Trụ thượng hữu thiên lương

梁邊成地獄

Lương biên thành địa ngục

地獄作天堂

Địa ngục tác thiên đường

緣箇一群賊

Duyên cá nhất quần tặc

自作自消亡

Tự tác tự tiêu vong

縱令存草命

Túng lệnh tồn thảo mệnh

何時還故鄉
Hà thời hoàn cố hương
文字說定慧
Văn tự thuyết định tuệ
定慧是爺娘
Định tuệ thị gia nương
何不依理智
Hà bất y lý trí
逐色在他鄉
Trục sắc tại tha hương
早須歸大宅
Tảo tu quy đại trạch
孝順見爺娘
Hiếu thuận kiến gia nương
爺娘聞子來
Gia nương văn tử lai
端坐見哈哈
Đoan tọa kiến khai khai
我所有寶藏
Ngã sở hữu bảo tạng
分付鑰匙開
Phân phó dục chủy khai
非論窮子富
Phi luận cùng tử phú
舉國免三災
Cử quốc miễn tam tai
如意用無盡
Như ý dụng vô tận
更不受胞胎
Cánh bất thụ bào thai
逍遙無障礙
Tiêu dao vô chướng ngại

終日見如來
Chung nhật kiến Như Lai
如來愍諸子
Như Lai mẫn chư tử
平等無高下
Bình đẳng vô cao hạ
諸子自愚癡
Chư tử tự ngu si
所以難教化
Sở dĩ nan giáo hoá
直心是道場
Trực tâm thị đạo tràng
子心轉姦詐
Tử tâm chuyển gian trá
遣子淨三業
Khiển tử tịnh tam nghiệp
轉愛論俗話
Chuyển ái luận tục thoại
遣子內脩真
Khiển tử nội tu chân
向外轉尋假
Hướng ngoại chuyển tìm giả
遣子學無相
Khiển tử học vô tướng
捨他有相把
Niệm tha hữu tướng bả
無諍最第一
Vô tranh tối đệ nhất
論義成相罵
Luận nghĩa thành tướng mạ.
Dịch :
Nga thành nhiều cây bói

Đi đường khó lắm thay
Không thuyền có thể độ
Nghịch cũ lão Diêm đây
Không phân mới, chẳng mới
Hoa Ưu đàm thấy rồi
Các nơi chẳng nghỉ ngại
Kẻ ngu xuẩn khắp nơi
Chỉ kẻ tiền khi gặp
Trương Tam trả năm trăm
Vài ngàn là Lý Tứ
Triệu Đại chẳng kể nguồn
Vương Lục rất chậm chạp
Ba nghiệp miệng thường đàm
Trong tâm nêu lửa đốt
Sói si ngậm lửa ngàm
Quý tham có hướng dẫn
Có sừng lại có chân
Mở mắt thường là ngủ
La Sát cùng một tâm
Ngày nào trời mới thấy
Xanh xanh thấy đâu nào
Kết nhân duyên địa ngục
Vợ chính, nhà cũ vào
Chẳng cầu các vợ lẽ
Vợ chính sinh gái trai
Lớn lên có vinh nhục
Vợ lẽ có gái trai
Lớn lên thích làm giặc
Có vợ lụy thân tôi
Dẫn tôi vào tù ngục
Tôi đã biết nó rồi
Dẫn tôi vào nội thất
Nội, ngoại đều gặp cùng
Ăn thì cùng một bát
No rồi, vọng tưởng không
Vô tướng thì vô phúc
Tình lý đã bàn rồi
Đồng quy cũng chẳng được
Ngày xưa lúc có thời
Thường bị hữu nhân khi

Một tướng sinh phân biệt
Kiến văn nhiều thị phi
Về sau vào không, biết
Chẳng bị vô nhân khi
Chỉ nhìn tâm mà tọa
Tối tăm chẳng biết gì
Có, không đều không chấp
Chỗ nào là vô vi
Có, không cùng một thể
Các tướng đều chia ly
Đều là hư không đó
Hư không là thầy tôi
Nếu luận về vô tướng
Chỉ phụ vương biết thôi
Già cả không có sức
Phòng xá không tu sửa
Kèo chính gốc bị dơ
Kèo cột đều sai lạc
Vỡ gạch rơi đầy nhà
Bốn phía gió lộng thổi
Ngẩng đầu nhìn cột nhà
Trăng, sao soi lấp lánh
Mây tuệ, mưa pháp sa
Nước trí tưới tâm chầy
Trong nhà không mở ra
Phòng đồ cũng chẳng sợ
Am Sơn trang đồ à ?
Tôi về căn nhà lớn
Sinh động chẳng chọn nơi
Nói vô câu tùy loại
Người có năm loại thôi
Hoa lan mùi đã có
Mờ mịt khắp cả nhà
Cúng dường cha và mẹ
Có thấy chẳng rõ mà
Nói rằng ở quê đó
Ngoại trần một niệm thương
Hộp thành túi năm sắc
Trong túi khởi ba rường
Trên cột có ngàn lương

Bên kèo là địa ngục
Địa ngục tạo thiên đường
Cơ duyên một bầy giặc
Tự làm tự diệt vong
Theo lệnh giữ mạng cỏ
Ngày nào về cố hương
Văn tự nói định tuệ
Định tuệ là mẹ cha
Sao chẳng theo lý trí
Theo sắc về quê nhà
Theo về căn nhà bụi
Hiếu thuận với mẹ cha
Mẹ cha thấy con tới
Ngồi ngay cười ha ha
Ta có một kho báu
Mở khóa phải có chìa
Chẳng luận phú cùng tước
Cả nước miễn ba tai
Như ý dùng vô tận
Chẳng bị thọ bào thai
Tiêu dao không chướng ngại
Cả ngày thấy Như Lai
Như Lai thương chừ tử
Bằng nhau nếu so bì
Các con đều ngu cả
Cho nên khó dạy đây
Trực tâm đạo trường đó
Gián trá chuyển tâm này
Con quý tĩn ba nghiệp
Chuyển yêu thành ra lời
Chân tu, người con quý
Chuyển giả thành chân a
Con quý học vô tướng
Có niệm có tranh la
Không tranh là đệ nhất
Mắng nhau vô nghĩa à.

Bài Số 147

十二部經兼戒律

Thập nhị bộ kinh kiêm giới luật

執相依文常受持

Chấp tướng y văn thường thụ trì

生生獲得有為果

Sanh sanh hoạch đắc hữu vi quả

隨在三界無出期

Tuỳ tại tam giới vô xuất kỳ

若能離相直入理

Nhược năng ly tướng trực nhập lý

理中無念亦無思

Lý trung vô niệm diệc vô tư.

Dịch :

Mười hai bộ kinh kiêm giới luật

Chấp tướng y văn thường thụ trì

Sinh động được một hữu vi trái

Xem trong ba giới chẳng xuất kỳ

Nếu lia được tướng vào chân lý

Trong lý vô niệm cũng vô tư.

---o0o---

Bài Số 148

一切有求枉用功

Nhất thiết hữu cầu uổng dụng công

想念真成著色空

Tưởng niệm chân thành trước sắc không

差之毫釐失千里

Sai chi hào ly thất thiên lý

有生劫劫道難通

Hữu sanh kiếp kiếp đạo nan thông

癡心望出三界外

Si tâm vọng xuất tam giới ngoại

不知元在鐵圍中

Bất tri nguyên tại thiết vi trung.

Dịch :

Tất cả nếu cầu, luống uổng công

Tưởng niệm chân thành chấp sắc, không

Sai một sợi lông, xa vạn dặm

Có sinh kiếp, kiếp đạo khó thông

Tâm si mà đòi ra ba giới

Chẳng biết ở trong thiết vi trùng.

---o0o---

Bài Số 149

莫求佛兮莫求人

Mạc cầu Phật hề mạc cầu nhân

但自心裡莫貪瞋

Đản tự tâm lý mạc tham sân

貪瞋癡病前頓盡

Tham sân si bệnh tiền đốn tận

便是如來的親

Tiền thị Như Lai đích đích thân

內無垢兮外無塵

Nội vô cấu hề ngoại vô trần

中間豁達無關津

Trung gian khoáng đạt vô quan tân

神無障礙居三界

Thần vô chướng ngại cư tam giới

恰似琉璃處日輪

Kháp tự lưu ly xứ nhật luân.

Dịch :

Chẳng cầu Phật hề, chẳng cầu nhân

Nhưng tự tâm mình, chẳng tham sân

Tham sân si đều chặt đứt hết
Thì là Như Lai thân rất thân
Ngoài không trần hê, trong vô cấu
Khoảng đạt không bờ ở trong tâm
Thần không chướng ngại trong ba giới
Giống như lưu ly xứ nhật luân.

---o0o---

Bài Số 150

心王若解依真智
Tâm vương nhược giải y chân trí
一切有無俱遺棄
Nhất thiết hữu vô câu khiển khí
身隨世流心不流
Thân tùy thế lưu tâm bất lưu
夜來眼睡心不睡
Dạ lai nhãn thụy tâm bất thụy
天堂地獄總無情
Thiên đường địa ngục tổng vô tình
任運幽玄到此地
Nhiệm vận u huyền đáo thử địa.
Dịch :
Tâm vương nếu biết theo chân trí
Tất cả có, không đều vứt đi
Thân theo người đời, tâm chẳng có
Mắt ngủ mà lòng có ngủ chi
Thiên đường, địa ngục, vô tình đó
Mặc kệ u huyền đến chỗ ni.

---o0o---

Bài Số 151

報汝世人莫癡憨

Báo nhữ thể nhân mạc si hàm
暫時權住此草庵
Tạm thời quyền trú thử thảo am
無想衣食飽暖後
Vô tưởng ý tự bão noãn hậu
世間有物不須貪
Thế gian hữu vật bất tu tham
此身幻化如燈燄
Thử thân huyễn hoá như đăng diệm
須臾不覺即頭南
Tu du bất giác tức đầu Nam.

Dịch :

Báo ông người đời chẳng si ngốc
Tạm thời quyền trú ở thảo am
Chẳng nghĩ áo, cơm khi no ấm
Trên đời có vật chả nên tham
Thân này ảo hóa như ngọn lửa
Chốc lát, bất giác đầu hướng Nam.

---o0o---

Bài Số 152

貝多葉裡優曇華
Bôi đa diệp lý ưu đàm hoa
萬象皆如同一家
Vạn tượng giai như đồng nhất gia
歡喜摘華不見果
Hoan hỷ trích hoa bất kiến quả
吉祥採果不觀華
Cát tường thải quả bất quan hoa
緣之本來元不識
Duyên chi bản lai nguyên bất thức
法王呵之如稻麻

Pháp vương kha chi như đạo ma.
Dịch :
Cây hoa Ưu đàm nhiều lá lấm
Vạn tượng dường như cùng một nhà
Vui vẻ hái hoa, không có quả
Cát tường hái quả, chẳng thấy hoa
Nguyên tự bản lai là không biết
Khi Pháp vương hét lúa gai à.

---o0o---

Bài Số 153

無思無念是真空
Vô tư vô niệm thị chân không
妙德法身自見中
Diệu đức pháp thân tự kiến trung
應機接物契真智
Ứng cơ tiếp vật khế chân trí
十方世界總流通
Thập phương thế giới tổng lưu thông
通達無我無人法
Thông đạt vô ngã vô nhân pháp
人法不見有行蹤
Nhân pháp bất kiến hữu hành tung
神識自然無罣礙
Thần thức tự nhiên vô quái ngại
廓周沙界等虛空
Khoách chu sa giới đẳng hư không
不假坐禪持戒律
Bất giả tọa thiền trì giới luật
超然解脫豈勞功
Siêu nhiên giải thoát khởi lao công.
Dịch :
Vô tư vô niệm là chân không

Diệu đức, pháp thân, tự thấy trong
Ứng cơ tiếp vật là chân trí
Mười phương thế giới cùng lưu thông
Hiểu rõ vô ngã, vô nhân pháp
Nhân pháp không thấy có hành tung
Thần thức tự nhiên vô quái ngại
Quách nhiên sa giới bằng hư không
Bất giả tọa thiền, trì giới luật
Siêu nhiên giải thoát há nhọc công.

---o0o---

Bài Số 154

外無他兮內無自
Ngoại vô tha hề nội vô tự
不動干戈契佛智
Bất động can qua khế Phật trí
通達佛道行非道
Thông đạt Phật đạo hành phi đạo
不捨凡夫有為事
Bất xả phàm phu hữu vi sự
有為名相盡空華
Hữu vi danh tướng tận không hoa
無名無相出生死
Vô danh vô tướng xuất sanh tử.
Dịch :
Ngoài không nó, trong không tự ngã
Chẳng động giáo guơm, gập Phật đà
Thông đạt Phật đạo hành phi đạo
Không xả phàm phu chịu hữu vi
Hữu vi là không hoa danh tướng
Không danh không tướng sinh tử ra.

---o0o---

Bài Số 155

空中自見清涼月

Không trung tự kiến thanh lương nguyệt

一光普照娑婆徼

Nhất quang phổ chiếu sa bà triệt

此光湛然無去來

Thử quang trạm nhiên vô khứ lai

不增不減無生滅

Bất tăng bất giảm vô sanh diệt

爾是妙德現真身

Nhĩ thị diệu đức hiện chân thân

剎那不起恆沙劫

Sát na bất khởi hằng sa kiếp

無邊無盡如虛空

Vô biên vô tận như hư không

虛空無邊不可說

Hư không vô biên bất khả thuyết.

Dịch :

Trong không tự thấy vàng trắng sáng

Ánh sáng phổ chiếu khắp thế gian

Sáng này vốn không đi và đến

Không tăng không giảm diệt và sinh

Đó là diệu đức chân thân hiện

Hằng hà sa kiếp trong sát na

Như hư không, vô biên, vô tận

Như không vô tận nói được à.

---o0o---

Bài Số 156

清淨無為無識塵

Thanh tịnh vô vi vô thức trần

不捨肉身妙法身
Bất xả nhục thân diệu pháp thân
祇為眾生有漏習
Kỳ vi chúng sanh hữu lậu tập
權止草庵轉法輪
Quyền chỉ thảo am chuyển pháp luân
法輪常轉無人見
Pháp luân thường chuyển vô nhân kiến
優曇時時一出現
Ưu đàm thời thời nhất xuất hiện
無相真空妙法身
Vô tướng chân không diệu pháp thân
歷劫恆沙不遷變
Lịch kiếp hằng sa bất thiên biến.
Dịch : 180
Thanh tịnh, vô vi, vô thức trần
Chẳng bỏ nhục thân, diệu pháp thân
Chỉ vì chúng sinh có lậu tập
Tạm ngồi am cỏ chuyển pháp luân
Pháp luân thường chuyển không ai thấy
Ưu đàm thường thường khi hiện ra
Chân không diệu pháp thân vô tướng
Chẳng hề đổi thay nhiều kiếp qua.

---o0o---

Bài Số 157

但自無心於萬物
Đản tự vô tâm ư vạn vật
何妨萬物常圍遶
Hà phương vạn vật thường vi nhiễu
鐵牛不怕師子吼
Thiết ngưu bất phạ sư tử hống

恰似木人見花鳥
Cáp tự mộc nhân kiến hoa điều
木人本體自無情
Mộc nhân bản thể tự vô tình
花鳥逢人亦不驚
Hoa điều phùng nhân diệc bất kinh
心境如如祇箇是
Tâm cảnh như như kỳ cá thị
何慮菩提道不成
Hà lự bồ đề đạo bất thành.

Dịch :

Vốn tự vô tâm với vạn vật
Đâu sợ vạn vật quấy nhiễu mình
Trâu sắt chẳng sợ sư tử rống
Người gỗ nhìn hoa chẳng có tình
Chim kia có gặp cũng chẳng kinh
Tâm cảnh như như là vậy đó
Sợ gì Bồ đề đạo chẳng thành.

---o0o---

Bài Số 158

菩提般若名相假
Bồ đề bát nhã danh tướng giả
涅槃真如亦是虛
Niết bàn chân như diệc thị hư
欲得心神真解脫
Dục đắc tâm thần chân giải thoát
一切名相本來無
Nhất thiết danh tướng bản lai vô
十方世界風塵淨
Thập phương thế giới phong trần tịnh
州州縣縣絕艱虞

Châu châu huyện huyện tuyệt gian ngu

王道蕩蕩無偏黨

Vương đạo đấng đấng vô thiên đấng

舉國眾生同一如

Cử quốc chúng sanh đồng nhất như

不動干戈安萬姓

Bất động can qua an vạn tính

法王合掌髻中珠

Pháp vương hợp chưởng kế trung châu.

Dịch :

Bồ Đề, Bát Nhã danh tướng giả

Niết Bàn chân không cũng là hư

Muốn được tâm thần chân giải thoát

Tất cả danh tướng vốn là vô

Mười phương thế giới gió bụi tĩnh

Các châu, các huyện hết cả ngu

Vương đạo chẳng còn phe đảng nữa

Cả nước chúng sanh đồng nhất như

Bất động can qua, yên trăm họ

Búi tóc trên đầu cài hạt châu.

---o0o---

Bài Số 159

大唐三百六十州

Đại đường tam bách lục thập châu

我暫放閑乘興遊

Ngã tạm phóng nhàn thừa hưng du

瞬息之間知事盡

Thuần tức chi gian tri sự tận

若論入理更深幽

Nhược luận nhập lý cánh thâm u

共外知識呷清水

Cộng ngoại tri thức hạp thanh thủy

總是妄想無骨頭

Tổng thị vọng tưởng vô cốt đầu

卻歸東西山道去

Khước quy đông tây sơn đạo khứ

不捨因緣騎牯牛

Bất xả nhân duyên kỵ cỗ ngưu

後望青山平似掌

Hậu vọng thanh sơn bình tựa chưởng

前瞻漢水水東流

Tiền chiêm hán thủy thủy đông lưu

試問西域那提子

Thí vấn tây vực ná đề tử

遺法慇懃無所求

Di pháp ân cần vô sở cầu

自入大海歸火宅

Tự nhập đại hải quy hỏa trạch

不覺乘空失卻牛

Bất giác thừa không thất cước ngưu

有人見我歸東土

Hữu nhân kiến ngã quy đông thổ

我本元居西海頭

Ngã bản nguyên cư tây hải đầu

來去自然無障礙

Lai khứ tự nhiên vô chướng ngại

出入生死有何憂

Xuất nhập sanh tử hữu hà ưu.

Dịch :

Đại Đường ba trăm sáu chục châu

Tạm thời bỏ qua hững nhàn du

Phút giây muốn biết hết mọi sự

Nếu luận tâm lý càng thâm u

Ngoài ra trí thức ngậm thanh thủy

Đều là vọng tưởng không cốt gân

Chẳng hướng Đông Tây mà đi chớ
Chẳng cưỡi trâu, chẳng bỏ duyên nhân
Sau thấy núi xanh phẳng như chường
Muốn đi Hán Thủy, nước chảy Đông
Thử hỏi Tây Vực con đê đó
Di pháp có cầu cầu nữa không
Tự mình vào biển, vào nhà lửa
Bất giác cưỡi không mất cả trâu
Có người thấy tôi về Đông thổ
Bờ biển Tây là nơi tôi ở
Chẳng quái ngại, đến đi tự nhiên
Có lo đâu, vào sinh ra tử.

---o0o---

Bài Số 160

難復難

Nan phục nan

持心離欲貪涅槃

Trì tâm ly dục tham Niết Bàn

一向他方求淨土

Nhất hướng tha phương cầu tịnh thổ

若論實行不相關

Nhược luận thực hành bất tương quan

枉用工夫來去苦

Uổng dụng công phu lai khứ khổ

畢竟到頭空色還

Tất cánh đáo đầu không sắc hoàn.

Dịch :

Khó càng khó

Giữ tâm, lìa dục tham Niết Bàn

Chỉ một hướng thôi cầu Tĩnh thổ

Nếu luận thực hành, chẳng tương quan

Uổng dụng công phu bỏ lao khổ

Cuối cùng công sức lại là không.

---o0o---

Bài Số 161

易復易

Dị phục dị

即此五陰成真智

Tức thử ngũ âm thành chân trí

十方世界一乘同

Thập phương thế giới nhất thừa đồng

無相法身豈有二

Vô tướng pháp thân khởi hữu nhị

若捨煩惱覓菩提

Nhược xả phiền não觅 Bồ đề

不知何方有佛地

Bất tri hà phương hữu Phật địa.

Dịch :

Đề lại đề

Ví năm âm biến thành chân trí

Mười phương thế giới, một thừa thôi

Há hai pháp thân khi vô tướng

Bỏ phiền não, kiếm Bồ Đề rồi

Không biết đất Phật ở đâu đây ?

---o0o---

Bài Số 162

正中正

Chánh trung chánh

心王如如六根瑩

Tâm vương như như lục căn oánh

六塵空

Lục trần không

六識淨

Lục thức tịnh

六六三十六

Lục lục tam thập lục

同歸大圓鏡

Đồng quy đại viên kính.

Dịch :

Chánh trung chánh

Tâm vương như như sáu căn sáu

Sáu căn tĩnh và sáu không trần

Sáu lần sáu là ba mươi sáu

Sẽ cùng ở chỗ Đại cảnh viên.

---o0o---

Bài Số 163

種善根深

Chúng thiện căn thâm

同塵塵不侵

Đòng trần trần bất xâm

非關塵不染

Phi quan trần bất nhiễm

自是我無心

Tự thị ngã vô tâm

無心心不起

Vô tâm tâm bất khởi

超三越十地

Siêu tam việt thập địa

究竟真如果

Cứu cánh chân như quả

到頭祇箇是

Đáo đầu kỳ cá thị.

Dịch :

Tròng thiện căn rất thâm

Cùng trần, trần chẳng xâm

Chẳng quan trần chẳng nhiễm
Đều là tôi, vô tâm
Vô tâm, tâm chẳng khởi
Vượt mười địa, ba giới
Cứu cánh quả chân như
Cuối cùng là cái ấy.

---o0o---

Bài Số 164

阿難貝多葉
A Nan bôỉ đả diệp
持來數千劫
Trì lai số thiên kiếp
七寶藏中付迦葉
Thất bảo tạng trung phó Ca Diệp
分為十二部
Phân vi thập nhị bộ
析作三乘法
Tích tác tam thừa pháp.
Dịch :
A Nan nhiều lá Bôi
Giữ hơn ngàn kiếp đời
Bấy tạng trao Ca Diếp
Phân mười hai bộ thôi
Thành ba giới liên tiếp.

---o0o---

Bài Số 165

非故亦非新
Phi cố diệc phi tân
應化隨緣百億身
Ứng hoá tuỳ duyên bách ức thân

若有真如一合相

Nhược hữu chân như nhất hợp tướng

一億還同一聚塵

Nhất ức hoàn đồng nhất tụ trần.

Dịch :

Chẳng cũ cũng chẳng mới

Ứng hóa bách ức thân

Nếu có một hợp tướng

Chỉ còn một tụ trần.

---o0o---

Bài Số 166

無事失卻心

Vô sự thất khước tâm

走向門前覓

Tẩu hướng môn tiền mịch

借問舊知識

Tá vấn cựu tri thức

寂絕無蹤跡

Tịch tuyệt vô tung tích

卻歸堂上審思看

Khước quy đường thượng thẩm tư khán

改卻眾生稱心安

Cải khước chúng sanh xưng tâm an

不能出外求知識

Bất năng xuất ngoại cầu tri thức

自向家中入涅槃

Tự hướng gia trung nhập Niết Bàn

大丈夫

Đại trượng phu

昔日有

Tích nhật hữu

今日無
Kim nhật vô
家計破除盡
Gia kế phá trừ tận
贖得一群奴
Thục đắc nhất quần nô
奴婢有六人
Nô tỳ hữu lục nhân
一人有六口
Nhất nhân hữu lục khẩu
六六三十六
Lục lục tam thập lục
常隨我前後
Thường tùy ngã tiền hậu
我亦不拘伊
Ngã diệc bất câu y
伊亦不敢走
Y diệc bất cảm tẩu
若道菩提難
Nhược đạo bồ đề nạn
菩提亦不難
Bồ đề diệc bất nạn
少欲知足毛頭寬
Thiểu dục tri túc mao đầu khoan
遠離財色神自安
Viễn ly tài sắc thần tự an
分明了見三塗苦
Phân minh liễu kiến tam đồ khổ
世上名聞不相關。
Thế thượng danh văn bất tương quan .
Dịch :
Vô sự mất cả tâm

Chạy ra cửa trước tìm
Hỏi han thiện tri thức
Chẳng thể thấy dấu chim
Quay về nhà mà nghĩ
Đôi chúng sinh an tâm
Chẳng ra tìm tri thức
Ở nhà vào Niết Bàn
Trượng phu ngày trước có
Thì lại không ngày nay
Gia kế đã trù tận
Chuộc lại bộn tởn thôi
Sáu người gồm tỳ nữ
Một người có sáu mồm
Sáu lần sáu ba mươi sáu
Theo tôi cạnh một bên
Tôi chẳng buộc chúng lại
Chúng chẳng dám xa tôi
Nếu nói Bồ Đề khó
Bồ Đề nào khó đây
Ít tham tự biết đủ
Xa sắc, tài thân an
Rõ ràng ba đường khổ
Đòi rằng chẳng tương quan.

---o0o---

Bài Số 167

余有一大衣
Dư hữu nhất đại y
非是世間絹
Phi thị thế gian quyên
眾色染不著
Chúng sắc nhiễm bất trước
晶晶如素練
Tinh tinh như tố luyện
裁時不用刀

Tài thời bất dụng đao
縫時不用線
Phùng thời bất dụng tuyến
常持不離身
Thường trì bất ly thân
有人自不見
Hữu nhân tự bất kiến
三千世界遮寒暑
Tam thiên thế giới già hàn thử
無情有情悉覆遍
Vô tình hữu tình tất phúc biến
如能持得此大衣
Nư năng trì đắc thử đại y
披了直入空王殿
Phi liễu trực nhập không vương điện
思思低思思
Tư tư đê tư tư
自歎一雙眉
Tự than nhất song mi
向他勝地坐
Hương tha thắng địa tọa

萬事總不知
Vạn sự tổng bất tri
六識若似眉
Lục thức nhược tự mi
即得不思議
Tức đắc bất tư nghị
六識若嫌眉
Lục thức nhược hiềm mi
論時沒腦癡
Luận thời một não si

伊若去卻眉

Y nhược khứ khước mi

即被世人欺

Tức bị thế nhân khi

饒你六識嘍囉漢成乞索兒

Nhiêu nễ lục thức lâu la hán thành khất tác nhi.

Dịch :

Tôi có một áo lớn

Chẳng may bằng lụa đời

Các màu không nhuộm được

Vẫn cứ trắng tinh thôi

Không dùng dao lúc cắt

Không dùng chỉ khi may

Chẳng rời thân khi mặc

Có người tự chẳng hay

Ba ngàn thế giới che âm lạnh

Vô tình, hữu tình biết cả rồi

Nếu như áo này có thể mặc

Thì Không vương điện vào như chơi

Suy nghĩ, lại suy nghĩ

Tự than, cau đôi mi

Ngồi thiền nếu có thắng

Vạn sự có biết gì

Sáu thức nếu giống mi

Thì chẳng phải nghĩ suy

Nếu sáu thức mà ghét

Khi bàn sẽ bị si

Nếu ông chẳng có mi

Sẽ bị đời khinh rẻ

Sáu thức thành ăn mày.

---o0o---

Bài Số 168

行路易

Hành lộ dị

行路易

Hành lộ dị

內外中間依本智

Nội ngoại trung gian y bản trí

本智無情法不生

Bản trí vô tình pháp bất sanh

無生即是入正理

Vô sanh tức thị nhập chính lý

非色非心放一光

Phi sắc phi tâm phóng nhất quang

空裡優曇顯心地

Không lý ưu đàm hiển tâm địa

名為智

Danh vi trí

智為尊

Trí vi tôn

心智通同達本源

Tâm trí thông đồng đạt bản nguyên

萬物同歸不二門

Vạn vật đồng quy bất nhị môn

有非有兮理常存

Hữu phi hữu hề lý thường tồn

無非無兮無有根

Vô phi vô hề vô hữu căn

未來諸佛亦如是

Vị lai chư Phật diệc như thị

現在還同古世尊。

Hiện tại hoàn đồng cổ Thế Tôn

三世俱皆無別道

Tam thế câu giai vô biệt đạo

佛佛相授至今傳

Phật Phật tương thụ chí kim truyền.

Dịch :

Đường đi dễ lắm, dễ đi đường
Trong, ngoài, trung gian, theo bản trí
Bản trí vô tình, pháp chẳng sinh
Không sinh chính là vào chân lý
Không sắc, không tâm, phóng hào quang
Ưu đàm trong không, hiển tâm địa
Danh gọi là trí, trí đáng tôn
Tâm trí tương đồng đạt gốc nghĩa
Vạn vật đồng quy môn bất nhị
Có, không chân lý thường còn
Căn chẳng có hề, không căn có
Bản lai chư Phật và Thế Tôn
Chư Phật ngày nay đều thế đó
Ba đời chư Phật chẳng khác đường
Phật, Phật tương truyền đều vậy cả.

---o0o---

Bài Số 169

珠從藏中現

Châu từ tàng trung hiện

顯赫呈光輝

Hiển hách trình quang huy

昔日逃走為窮子

Tích nhật đào tẩu vi cùng tử

今日還家作富兒

Kim nhật hoàn gia tác phú nhi.

Dịch :

Châu từ bảo tàng hiện

Trình chiếu ánh quang huy

Ngày trước là cùng tử

Ngày nay là phú nhi.

---o0o---

Bài Số 170

心依真智

Tâm y chân trí

理逐心行

Lý trục tâm hành

理智無礙

Lý trí vô ngại

心亦無生

Tâm diệc vô sanh

迷即有我

Mê tức hữu ngã

悟即無情

Ngộ tức vô tình

通達大智

Thông đạt đại trí

諸法不成

Chư pháp bất thành

五神無主

Ngũ thần vô chủ

六國安寧

Lục quốc an ninh

七死弗受

Thất tử phát thụ

八鏡圓明

Bát kính viên minh

隨宜善化

Tùy nghi thiện hoá

總合佛經

Tổng hợp Phật kinh

過即已過

Quá tức dĩ quá

更莫再尋

Cánh mạc tái tầm

現在不住

Hiện tại bất trú

念念勿侵

Niệm niệm vật xâm

未來未至

Vị lai vị chí

亦莫預斟

Diệc mạc dự chiêm

既無三世

Ký vô tam thế

心同佛心

Tâm đồng Phật tâm

依空默用

Y không mặc dụng

即是行深

Tức thị hành thâm

無有少法

Vô hữu thiểu pháp

觸目平任

Xúc mục bình nhiệm

無戒可持

Vô giới khả trì

無垢可淨

Vô cấu khả tịnh

洞達虛心

Động đạt hư tâm

法無壽命

Pháp vô thọ mệnh

若能如是

Nhược năng như thị

圓通究竟

Viên thông cứu cánh.

Dịch :

Tâm theo chân trí

Lý theo tâm hành

Tâm trí không ngại

Tâm cũng không sinh

Mê tức có ngã

Ngộ thì vô tình

Thông đạt đại trí

Mọi pháp chẳng thành

Năm thân không chủ

Sáu nước an ninh

Bảy chết không thọ

Thức tám viên minh

Làm thiện tùy nghi

Đều hợp kinh Phật

Qua rồi cho qua

Đừng tìm đồ mất

Không trú hiện tại

Mọi niệm không ra

Tương lai chưa tới

Chớ có đoán mò

Đã không tam thế

Cùng một Phật tâm

Theo không mà dụng

Tức thì hành thâm

Chẳng có biện pháp

Xúc, mặc tự nhiên

Không giới để giữ

Không trần khả yên

Trong động tâm đạt

Thọ mạng pháp không

Nếu được như thế

Cứu cánh viên thông.

Bài Số 171

余家久住山
Dư gia cửu trú sơn
早已離城市
Tảo dĩ ly thành thị
草屋有三間
Thảo ốc hữu tam gian
一間長丈二
Nhất gian trường trượng nhị
一間安葛五
Nhất gian an cát ngũ
一間塵六四
Nhất gian trần lục tứ
余家自內房
Dư gia tự nội phòng
終日閑無事
Chung nhật nhàn vô sự
昨因黑月二十五
Tạc nhân hắc nguyệt nhị thập ngũ
初夜飲酒醉
Sơ dạ ẩm tửu túy
兩人相渾雜
Lưỡng nhân tương hỗn tạp
種種調言氣
Chủng chủng điều ngôn khí
余家不奈煩
Dư gia bất nại phiền
放火燒屋積
Phóng hoả thiêu ốc tích
葛五成灰燼
Cát ngũ thành hôi tẫn
Cát ngũ thành hôi tẫn

塵六無一二

Trần lục vô nhất nhị

有物蕩淨盡

Hữu vật đãng tịnh tận

惟餘空閑地

Duy dư không nhàn địa

自身赤裸裸

Tự thân xích loã loã

體上無衣被

Thê thượng vô ý bị

更莫憂盜賊

Cánh mặc ưu đạo tặc

逍遙安樂睡

Tiêu diêu an lạc thuy

一等被火燒

Nhất đẳng bị hoả thiêu

同行不同利

Đồng hành bất đồng lợi.

Dịch :

Nhà tôi lâu ở non

Sớm đã xa thành thị

Nhà cỏ có ba gian

Một gian dài trượng nhị

Một gian an căn ngũ

Một gian trần lục, tứ

Trong nhà có nội phòng

Cả ngày nhàn vô sự

Nhân hai năm tháng đen

Uống rượu đã say mềm

Hai người tưởng hỗn tạp

Nói toàn là khí ngôn

Tôi chẳng hề lo ngại

Phóng hỏa đốt nhà gianh

Năm căn thành tro bụi

Không một, hai, sáu trần

Có vật không có tĩnh
Riêng tôi chỉ có nhàn
Tự thân mình đồ hỏn
Áo quần chẳng có mang
Chẳng lo gì đạo tặc
Yên lòng ngủ chẳng lo
Nếu có bị lửa đốt
Đồng hành, lợi lộc gì !

---o0o---

Bài Số 172

出 一 屋
Xuất nhất ốc
入 一 屋
Nhập nhất ốc
來 來 去 去 教 他 哭
Lai lai khứ khứ giáo tha khóc
來 去 祇 為 貪 瞋 癡
Lai khứ kỳ vi tham sân si
于 今 悟 罷 須 知 足
Vu kim ngộ bãi tu tri túc
知 足 常 須 達 本 源
Tri túc thường tu đạt bản nguyên
去 卻 昔 時 惡 知 識
Khứ khước tích thời ác tri thức
惡 知 識
Ác tri thức
將 伊 作 手 力
Tương y tác thủ lực
法 施 無 前 後
Pháp thi vô tiền hậu
共 護 無 生 國

Cộng hộ vô sanh quốc.

Dịch :

Ra khỏi nhà, vào một căn nhà

Đi đi, đến đến, dậy khóc nhè

Chỉ là tham, sân, si đó nhè

Biết đủ thường tu được gốc nè

Bỏ qua tất cả ác tri thức

Chỉ biến ông thành trợ thủ mình

Thi pháp không sau cũng không trước

Cùng nhau hỗ trợ nước vô sinh.

---o0o---

Hết